

MINISTERI D'ECONOMIA

24019 REIAL DECRET 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica. («BOE» 310, de 27-12-2000.)

Aquest Reial decret té per objecte desplegar el marc normatiu en què s'han de desenvolupar les activitats relacionades amb el sector elèctric, sota el nou model que estableix la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric. Per això, el títol I estableix unes disposicions generals a l'objecte d'aclarir les diferents activitats elèctriques i els règims aplicables.

Al nou model al·ludit, la planificació elèctrica té caràcter indicatiu, excepte pel que fa a instal·lacions de transport d'energia elèctrica, que l'ha de fer l'Estat, amb la participació de les comunitats autònomes. Aquesta planificació queda regulada en el títol II d'aquest Reial decret, i entre els seus objectius considera el manteniment d'un nivell adequat de connexió entre producció i demanda, així com garantir la seguretat i la qualitat del subministrament elèctric al menor cost possible per als consumidors, tot això de manera compatible amb el respecte al medi ambient. Aquesta planificació ha de tenir en compte les necessitats de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica, d'una manera participativa amb els diferents agents i organismes afectats, per tal de permetre la participació al sector elèctric de tots els agents interessats, i de manera que permeti als consumidors beneficiar-se d'una situació de lliure competència, sense que al contrari hagin de suportar per això un cost addicional.

El títol III desplega el marc normatiu en què s'ha de desenvolupar l'activitat de distribució d'energia elèctrica, d'acord amb el que estableix el títol VII de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric. Així mateix, es desplega el règim econòmic dels drets de connexions de servei i altres actuacions necessàries per atendre els requeriments de subministrament als usuaris.

D'altra banda, es requereix l'establiment de criteris per a la definició i la delimitació de la xarxa de transport d'energia elèctrica, tenint en compte el que disposa el títol VI de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, i el seu desplegament en el Reial decret 2819/1998, de 23 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport i distribució d'energia elèctrica.

Aquest Reial decret pretén establir de manera transparent les condicions d'accés a la xarxa per als nous generadors que s'instal·lin en el nou sistema liberalitzat, i defensar els interessos dels consumidors a través d'un desenvolupament i un ús adequat de les xarxes de transport i distribució.

Així mateix, el mecanisme de planificació que desplega aquest Reial decret pretén ser prou flexible per facilitar l'accés al sector de noves inversions, introduint més competència com a factor de moderació de preus en el sector de l'energia elèctrica i evitant en la mesura que sigui possible incerteses en la normativa que suposin barreres d'entrada al sector.

La Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, en el títol VII, estableix que l'activitat de distribució d'energia elèctrica ha de ser objecte d'ordenació, atenent la necessària coordinació del seu funcionament, la normativa uniforme que es requereixi, la seva retribució conjunta i les competències autonòmiques. A aquesta finalitat, aquest Reial decret té per objecte establir i aplicar principis comuns que garanteixin la seva relació adequada amb les restants activitats elèctriques, determinar

les condicions de trànsit de l'energia elèctrica per les xarxes de distribució, establir la suficient igualtat entre els qui exerceixen l'activitat en tot el territori i fixar condicions comunes equiparables per a tots els usuaris de l'energia.

D'altra banda, ha estat necessari actualitzar les disposicions relatives a connexions de servei elèctriques, que regula el Reial decret 2949/1982, de 15 d'octubre, pel qual es donen normes sobre connexions de servei elèctriques i s'aprova el Reglament corresponent.

Aquest Reial decret també desplega les línies directes definides a la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, que es poden realitzar a iniciativa dels productors i els consumidors qualificats.

Determinades qüestions han estat previstes en les instruccions tècniques complementàries (ITC) d'aquest Reial decret, buscant complementar els temes més de detall, la inclusió dels quals en l'articulat el farien massa rígid.

El Reial decret, en relació amb les activitats de transport i distribució en els territoris insulars i extrapeninsulars, preveu que aquestes siguin objecte d'una reglamentació singular que atén les especificitats derivades de la seva ubicació territorial, amb l'acord previ amb les comunitats o les ciutats autònomes afectades.

Respecte a la qualitat del subministrament elèctric, com que no és possible assegurar al 100 per 100 la continuïtat i la qualitat de la prestació d'aquest servei, es defineixen una sèrie de paràmetres representatius de nivells de qualitat que serveixen per a l'establiment d'incentius i penalitzacions aplicables a les companyies elèctriques, per tal de fomentar el manteniment d'uns nivells adequats de qualitat.

El subministrament es pot fer mitjançant contractes de subministrament a tarifa o mitjançant la lliure contractació de l'energia i el contracte corresponent d'accés a les xarxes; aquest Reial decret regula els requisits mínims que han d'incloure els contractes esmentats.

Un altre aspecte de desplegament necessari, que aborda aquest Reial decret, és la qüestió relativa als diferents registres que estableix la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, relatius a les instal·lacions de producció d'energia elèctrica i les activitats de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

Aquest Reial decret també introdueix novetats referents al règim d'autorització d'instal·lacions elèctriques, que regula el Decret 2617/1966, de 20 d'octubre, sobre autorització d'instal·lacions elèctriques, entre altres motius per donar compliment a les disposicions que conté la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, en particular l'article 36 relatiu a autorització d'instal·lacions de transport d'energia elèctrica, on es preveu la possibilitat d'autoritzar instal·lacions mitjançant un procediment que assegurï la concurrència, havent-se desplegat en el Reial decret 2819/1998, de 23 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport i distribució d'energia elèctrica, el cost acreditat a les noves inversions autoritzades en funció de la seva forma d'autorització, mitjançant un procediment de concurrència o de manera directa. Respecte d'això, els procediments que regula el títol VII d'aquest Reial decret mantenen l'estructura dels actualment vigents, que estableixen l'esmentat Decret 2617/1966, de 20 d'octubre, sobre autorització d'instal·lacions elèctriques, així com el Decret 2619/1966, de 20 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 10/1966, de 18 de març, sobre expropiació forçosa i sancions en matèria d'instal·lacions elèctriques.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Economia, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió de l'1 de desembre de 2000,

DISPOSO:

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte establir el règim jurídic aplicable a les activitats de transport, distribució, comercialització i subministrament d'energia elèctrica i a les relacions entre els diferents subjectes que les desenvolupin, i estableix les mesures necessàries encaminades a garantir aquest servei essencial a tots els consumidors finals sense perjudici de les competències que corresponguin a les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla.

Així mateix, s'estableix el règim d'autorització corresponent a totes les instal·lacions elèctriques competència de l'Administració General de l'Estat i el procediment d'inscripció en els diferents registres administratius que preveu la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric.

Article 2. *Règim d'activitats.*

Les activitats de transport i distribució tenen caràcter de regulades i les han de dur terme societats mercantils que tinguin com a objecte social exclusiu la realització d'aquestes, sense perjudici de la possibilitat de venda a tarifa reconeguda als distribuïdors i del règim que preveu la disposició transitòria cinquena de la Llei 54/1997, del sector elèctric, i del que disposa la disposició addicional novena de la Llei esmentada per a les societats cooperatives en relació amb l'activitat de distribució.

En tot cas «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima», d'acord amb la disposició transitòria novena de la Llei 54/1997, del sector elèctric, exerceix les activitats d'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

Article 3. *Activitats en territoris insulars i extrapeninsulars.*

La determinació de les xarxes de transport i distribució, així com la definició dels gestors d'aquestes xarxes i l'operador del sistema, en els territoris insulars o extrapeninsulars, han de ser objecte d'una reglamentació singular que ha d'atendre les especificitats derivades de la seva ubicació territorial, amb l'acord previ amb les comunitats autònomes o ciutats de Ceuta i Melilla afectades.

Així mateix, per a aquests territoris es poden establir particularitats en relació amb la qualitat del subministrament, que tinguin en compte les condicions en la generació per la seva particularitat de constituir sistemes aïllats elèctricament.

TÍTOL II

Transport d'energia elèctrica

CAPÍTOL I

Activitat de transport, xarxa de transport, gestor de la xarxa

Article 4. *Activitat de transport.*

1. L'activitat de transport és aquella que té per objecte la transmissió d'energia elèctrica per la xarxa interconnectada constituïda per les instal·lacions que

determina l'article següent, a fi de subministrar-la als distribuïdors o, si s'escau, als consumidors finals, així com atendre els intercanvis internacionals.

2. L'activitat de transport l'han de dur a terme els transportistes, que són les societats mercantils que tenen per objecte transportar energia elèctrica, així com construir, maniobrar i mantenir les instal·lacions de transport d'acord amb el que estableix l'article 9 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric. En tot cas «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima» pot exercir activitats de transport d'energia elèctrica.

Article 5. *Xarxa de transport.*

1. La xarxa de transport està constituïda per:

- a) Les línies de tensió igual o superior a 220 kV.
- b) Les línies d'interconnexió internacional, independentment de la seva tensió.
- c) Els parcs de tensió igual o superior a 220 kV.
- d) Els transformadors 400/220 kV.
- e) Qualsevol element de control de potència activa o reactiva connectat a les xarxes de 400 kV i de 220 kV i aquells que estiguin connectats en terciaris de transformadors de la xarxa de transport.

f) Les interconnexions entre el sistema peninsular i els sistemes insulars i extrapeninsulars i les connexions interinsulars.

g) Les altres instal·lacions, sigui quina sigui la seva tensió, que, com a resultat del procés de planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica, el Ministeri d'Economia, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia i a proposta de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, determini que compleixen funcions de transport.

h) Als efectes d'aquest Reial decret, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport proposa a la Direcció General de Política Energètica i Mines, d'acord amb les necessitats del sistema, la inclusió d'una instal·lació a la xarxa de transport; aquesta ha d'emetre resolució amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia.

2. Així mateix, es consideren elements constitutius de la xarxa de transport tots els actius de comunicacions, proteccions, control, serveis auxiliars, terrenys, edificacions i altres elements auxiliars, elèctrics o no, necessaris per al funcionament adequat de les instal·lacions específiques de la xarxa de transport definida abans. També es consideren elements constitutius de la xarxa de transport d'energia elèctrica els centres de control del transport, així com altres elements que afectin instal·lacions de transport.

3. No formen part de la xarxa de transport els transformadors dels grups de generació, les instal·lacions de connexió dels esmentats grups a la xarxa de transport, les instal·lacions de consumidors per al seu ús exclusiu, ni les línies directes.

Article 6. *Operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.*

1. «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima», com a operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, és el responsable del desenvolupament i l'ampliació de la xarxa de transport d'energia elèctrica, de manera que garanteixi el manteniment i la millora d'una xarxa configurada amb criteris homogenis i coherents. Així mateix, gestiona els trànsits d'electricitat entre sistemes exteriors que es facin utilitzant les xarxes del sistema elèctric espanyol.

En tot cas, «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima», com a operador del sistema i gestor de la xarxa

de transport, pot dur a terme activitats de transport en els termes que estableix aquest Reial decret.

2. Són funcions de «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima», com a operador del sistema i gestor de la xarxa, les següents, a més de les que preveu l'article 30 del Reial decret 2019/1997, i que no preveu aquest article:

a) L'elaboració i la publicació amb caràcter indicatiu d'un balanç periòdic de previsions relatiu a les capacitats de generació i demanda que es puguin connectar a la xarxa, les necessitats d'interconnexió amb altres xarxes i les capacitats potencials del transport, així com sobre la demanda d'electricitat.

b) Proposar al Ministeri d'Economia, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, les necessitats de la xarxa de transport per garantir la fiabilitat del subministrament, indicant els plans de desenvolupament i reforç de la xarxa de transport que es considerin necessaris.

c) Estimar, calcular i publicar els coeficients de pèrdues en els nusos de transport amb caràcter orientatiu, amb diferents periodicitats i per a diferents escenaris d'exploració.

d) Calcular horàriament les pèrdues de transport i els coeficients de pèrdues reals en els nusos de la xarxa de transport.

e) Avaluar la capacitat màxima de les interconnexions internacionals del sistema elèctric i determinar-ne la capacitat disponible per a l'ús comercial.

f) Coordinar amb els operadors d'altres països la informació relativa a les transaccions internacionals que s'estiguin duent a terme.

g) Establir en coordinació amb els transportistes, productors i distribuïdors els plans de maniobra per a la reposició de servei en cas de fallades generals en el subministrament d'energia elèctrica que afectin qualsevol element del sistema elèctric que sigui necessari, i coordinar i controlar-ne l'execució. Això s'ha de fer d'acord amb la normativa i les instruccions tècniques complementàries que s'estableixi a aquest efecte i d'acord amb el que disposa el Reial decret 2018/1997, de 26 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de punts de mesura en els consums i el trànsit d'energia elèctrica, i, si no n'hi ha, amb criteris d'acceptació general coneguts pels agents i justificant les seves actuacions posteriorment davant els agents afectats i l'Administració competent.

h) Demanar i conservar la informació d'exploració que necessiti en l'exercici de les seves funcions i la que demanin l'operador del mercat i els organismes reguladors, en les condicions que estableixen aquest Reial decret i el Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre, pel qual s'organitza i es regula el mercat de producció d'energia elèctrica.

i) Facilitar als diferents agents les mesures dels intercanvis d'energia, d'acord amb el que disposen el Reglament de punts de mesura i el Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre, pel qual s'organitza i es regula el mercat de producció d'energia elèctrica.

j) Subministrar als agents la informació relativa als possibles problemes que puguin sorgir en les interconnexions internacionals, així com, si s'escau, a la xarxa de transport.

k) Garantir el secret de la informació de caràcter confidencial que hagi estat posada a la seva disposició pels agents del mercat, d'acord amb la Llei 15/1999, de protecció de dades, i el Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre, pel qual s'organitza i es regula el mercat de producció d'energia elèctrica i la seva normativa de desplegament.

l) Analitzar les sol·licituds de connexió a la xarxa de transport i condicionar, si s'escau, l'accés a la xarxa

quan no es disposi de capacitat suficient o s'incompleixin els criteris de fiabilitat i seguretat que estableix aquest Reial decret.

m) Portar un llistat actualitzat de les instal·lacions que integren la xarxa de transport, amb indicació dels titulars i de les característiques tècniques i administratives. Anualment, s'ha de remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia la relació de noves instal·lacions. El Ministeri d'Economia n'ha d'acordar la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i la tramesa a les comunitats autònomes de la informació corresponent del seu àmbit territorial.

n) Vetllar pel compliment dels paràmetres de qualitat que s'estableixin per a l'activitat de transport i posar en coneixement del Ministeri d'Economia i de la Comissió Nacional d'Energia les pertorbacions que es produeixin, així com proposar les mesures necessàries per a la seva resolució.

ñ) Supervisar els projectes i els programes d'execució de les noves instal·lacions de transport i les connexions de les instal·lacions dels usuaris de la xarxa de transport amb les instal·lacions dels transportistes.

Article 7. Drets i obligacions dels transportistes.

1. Els titulars d'instal·lacions de transport d'energia elèctrica tenen els drets següents:

a) Elevar a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport propostes d'ampliació de la xarxa.

b) Participar en els procediments per a l'adjudicació de noves instal·lacions mitjançant els procediments que preveu aquest Reial decret.

c) Rebre una retribució per l'exercici de la seva activitat dins del sistema elèctric mitjançant el procediment establert per reglament.

d) Exigir que les instal·lacions connectades a les de la seva propietat compleixin les condicions tècniques establertes i siguin utilitzades de manera adequada.

e) Rebre d'altres subjectes del sistema elèctric la informació necessària per a l'exercici de les seves funcions.

2. Els titulars d'instal·lacions de transport d'energia elèctrica tenen les obligacions següents:

a) Maniobrar i mantenir les instal·lacions de la seva propietat d'acord amb les instruccions i les directrius de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

b) Facilitar l'ús de les seves instal·lacions per als trànsits d'energia resultants del mercat de producció i de les disposicions relatives a l'accés a les xarxes.

c) Facilitar la connexió a les seves instal·lacions, d'acord amb els procediments d'operació del sistema que s'estableixin.

d) Facilitar a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport la informació estructural i d'operació necessària per a la supervisió i el control del sistema elèctric en temps real, així com les característiques de les seves instal·lacions rellevants, per a la seva utilització en el desenvolupament i l'ampliació de la xarxa de transport, així com per al seu coneixement públic.

e) Equipar les seves instal·lacions d'acord amb els requisits que contenen els procediments d'operació sobre connexió a les xarxes, i complir de conformitat amb el que estableixen els procediments d'operació sobre els criteris generals de protecció, mesura i control a aplicar a les instal·lacions.

f) Garantir el secret de la informació de caràcter confidencial que hagi estat posada a la seva disposició pels diferents subjectes, d'acord amb els procediments d'operació corresponents.

CAPÍTOL II

Planificació de la xarxa de transport

Article 8. *Planificació.*

1. La planificació de la xarxa de transport té caràcter vinculant per als diferents subjectes que actuen en el sistema elèctric i l'ha de fer el Govern a proposta del Ministeri d'Economia amb la participació de les comunitats autònomes, d'acord amb el procediment que estableix aquest Reial decret i ha de ser sotmesa al Congrés dels Diputats.

2. La planificació té un horitzó temporal de cinc anys i els seus resultats s'han de fer constar en un document anomenat Pla de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica.

Article 9. *Principis generals.*

1. El desenvolupament de la xarxa ha de complir els requisits de seguretat i fiabilitat per a les futures configuracions de la xarxa, els quals han de ser coherents amb els criteris tècnics que estableixen els procediments d'operació del sistema.

Així mateix, el desenvolupament de la xarxa ha d'atendre criteris econòmics de manera que les noves inversions es puguin justificar per:

a) Els beneficis derivats d'una eficient gestió del sistema resultant de:

1r La reducció de les pèrdues de transport.

2n L'eliminació de restriccions que puguin generar un cost global més elevat de l'energia subministrada.

3r La incorporació eficient al sistema de nous generadors.

b) Els beneficis derivats d'una operació més segura que minimitzi l'energia no servida.

Els criteris de planificació han de tenir en compte l'existència d'obligació de subministrament per part dels distribuïdors, sens perjudici de l'assignació de costos que sigui aplicable en cada cas.

En la selecció de les opcions de reforç de la xarxa, s'hi han d'integrar criteris mediambientals, de manera que els plans de desenvolupament procurin la minimització de l'impacte mediambiental global.

2. En el desenvolupament de la planificació s'ha de tenir en consideració que la capacitat de la xarxa de transport d'energia elèctrica no és susceptible de reserva.

3. S'ha de coordinar l'evolució de les xarxes de transport i de distribució d'acord amb el procediment d'operació corresponent. Així mateix, s'ha de coordinar l'entrada de nous agents productors i consumidors amb els plans de desenvolupament de la xarxa, de conformitat amb el que estableixen aquest Reial decret i els procediments d'operació que el despleguen, per tal de mantenir la coherència en el desenvolupament del sistema elèctric en el seu conjunt.

4. S'han de tenir en compte especialment les actuacions encaminades a augmentar la capacitat d'interconnexió internacional amb els països del nostre entorn i fomentar el comerç internacional d'energia elèctrica i les transaccions amb el mercat únic d'energia elèctrica de la Unió Europea.

Article 10. *Fases de la planificació del transport d'energia elèctrica.*

El procés de planificació consta de les etapes següents:

a) Propostes de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica.

b) Pla de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica.

c) Programa anual d'instal·lacions de la xarxa de transport d'energia elèctrica.

Article 11. *Elaboració de les propostes de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica.*

1. Red Eléctrica de España, com a operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'elaborar les propostes de desenvolupament de la xarxa, que han de contenir les previsions associades a la instal·lació dels nous elements com ara línies, subestacions, transformadors, elements de compensació o altres i el seu programa temporal d'execució per a un horitzó de sis a deu anys, definir les noves necessitats d'instal·lació fins a l'any horitzó i revisar les decisions referents als anys més remots de l'horitzó precedent.

2. Les propostes de desenvolupament de la xarxa de transport s'han d'elaborar cada quatre anys; l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport n'ha de fer una revisió anual que, considerant el mateix any horitzó, inclogui l'actualització dels aspectes més significatius referits a variacions puntuals.

3. El Ministeri d'Economia, a sol·licitud de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, inicia mitjançant un anunci en el «Butlletí Oficial de l'Estat» el procediment per fer propostes de desenvolupament de la xarxa de transport. Una vegada publicat l'anunci poden iniciar la realització de propostes de desenvolupament de la xarxa de transport, durant els tres mesos següents, els subjectes del sistema elèctric, així com les comunitats autònomes, que han de comunicar les informacions necessàries per a la realització de les propostes de desenvolupament de la xarxa. També s'han de tenir en compte les sol·licituds fetes pels promotors de nous projectes de generació.

4. Rebuda la informació anterior, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de fer els estudis necessaris de planificació, prenent en consideració les propostes rebudes dels diferents agents participants, amb els resultats de les quals ha d'elaborar una proposta inicial de desenvolupament en un termini de sis mesos.

5. Una vegada elaborada la proposta inicial ha de ser remesa per l'operador al Ministeri d'Economia que ha de donar termini d'audiència d'un mes a les comunitats autònomes per remetre les seves al·legacions a la proposta de desenvolupament de la xarxa de transport.

6. El Ministeri d'Economia ha de donar trasllat del resultat de les consultes a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport per tal que aquest elabori, en un termini no superior a dos mesos, la proposta corresponent de desenvolupament de la xarxa de transport.

7. Una vegada elaborada la proposta de desenvolupament, aquesta ha de ser remesa per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport al Ministeri d'Economia.

Article 12. *Contingut de les propostes de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica.*

La proposta de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica ha de contenir informació sobre els aspectes següents:

a) Programa d'incorporació de noves instal·lacions i reforç d'instal·lacions existents.

b) Capacitat de la xarxa de transport per a la cobertura de la demanda i de la generació, i posar de manifest la seva insuficiència eventual en les diverses zones.

c) Resposta als suggeriments i a les propostes plantejades per altres agents implicats en la planificació.

d) Programa de coordinació de desenvolupament amb sistemes elèctrics externs.

e) Programa de coordinació de desenvolupament de la xarxa, amb la incorporació de nous projectes de generació.

Article 13. *Elaboració del pla de desenvolupament.*

1. A partir de la proposta de desenvolupament de la xarxa de transport presentada per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, el Ministeri d'Economia ha d'elaborar en el termini de quatre mesos el pla de desenvolupament de la xarxa de transport amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia.

2. Aquest pla de desenvolupament de la xarxa de transport s'ha d'elaborar com a mínim una vegada cada quatre anys i ha de contenir les línies generals d'actuació amb un grau de concreció condicionat a la proximitat temporal de la posada en servei de les instal·lacions.

3. El pla de desenvolupament de la xarxa de transport ha de ser sotmès al Consell de Ministres per a la seva aprovació mitjançant un acord.

4. Una vegada aprovat pel Consell de Ministres, el pla de desenvolupament de la xarxa de transport ha de ser remès al Congrés dels Diputats, de conformitat amb el que estableix l'article 4.2 de la Llei 54/1997.

5. El pla de desenvolupament de la xarxa de transport, una vegada sotmès al Congrés dels Diputats, té els efectes que preveu l'apartat 2 de l'article 5 de la Llei 54/1997, del sector elèctric, en relació amb l'article 244 del text refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1992 declarat expressament vigent en la disposició derogatòria única de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions, o el text autonòmic que correspongui, per als casos en què les previsions de la planificació de la xarxa no hagin estat previstes en els instruments corresponents d'ordenació del territori o urbanístics.

Article 14. *Programa anual d'instal·lacions de la xarxa de transport.*

1. Sobre la base del pla de desenvolupament de la xarxa de transport, la Direcció General de Política Energètica i Mines aprova i publica anualment en el «Butlletí Oficial de l'Estat», amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, el programa anual d'instal·lacions de la xarxa de transport, per al qual utilitza l'actualització anual de les propostes de desenvolupament dutes a terme per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

2. El programa anual d'instal·lacions inclou l'actualització dels aspectes més significatius referits a les variacions puntuals, així com les actuacions excepcionals a què es refereix l'article següent.

Article 15. *Actuacions excepcionals.*

1. Excepcionalment es poden incloure en el programa anual d'instal·lacions de la xarxa de transport noves instal·lacions quan, sent aconsellable la seva incorporació d'acord amb els criteris de planificació establerts, s'hagi presentat com un fet imprevist.

2. Aquestes actuacions de caràcter excepcional han de ser proposades per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport explicant els motius de la seva excepcionalitat, i correspon al ministre d'Economia la seva aprovació, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia; amb això queden incorporades al programa anual d'instal·lacions de la xarxa de transport vigent.

Article 16. *Informes sobre l'evolució del sistema a llarg termini.*

1. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'elaborar informes que proporcionin una orientació sobre l'evolució del sistema a llarg termini.

2. Els estudis de desenvolupament de la xarxa a llarg termini han de considerar els objectius de seguretat de subministrament i eficiència que estableix aquest Reial decret, i s'han de desenvolupar amb horitzons temporals superiors a deu anys. Aquests informes s'han de fer com a mínim cada cinc anys i han de contenir el següent:

- a) Previsió de demanda d'energia elèctrica.
- b) Previsió d'instal·lació de nous equips generadors per a la cobertura de la demanda.
- c) Detecció de punts febles i necessitats de reforç de la xarxa.
- d) Creació de nous corredors, tant nacionals com internacionals.
- e) Ampliació i reforç de passadissos elèctrics actuals, tant nacionals com internacionals.
- f) Reconversió de passadissos elèctrics a una tensió de funcionament més elevada.
- g) Mallat de la xarxa de transport en l'àmbit regional.
- h) Noves subestacions.
- i) Ampliació i reforç de subestacions actuals.

3. Els informes han de ser públics i s'han de comunicar al Ministeri d'Economia, a la Comissió Nacional d'Energia, així com a les comunitats autònomes afectades en cada àmbit territorial respectiu. Aquests informes tenen caràcter públic.

CAPÍTOL III

Requisits tècnics, operació i manteniment de la xarxa de transport d'energia elèctrica

Article 17. *Equipament de les instal·lacions.*

Els elements integrants de les instal·lacions de la xarxa de transport han de tenir un equipament adequat per poder atendre les necessitats de la gestió tècnica del sistema elèctric, incloent-hi, si s'escau, els elements de control de potència activa i reactiva, així com per garantir-ne la seguretat davant pertorbacions externes, i han de complir els procediments d'operació del sistema que siguin aprovats a aquest efecte.

Article 18. *Manteniment, maniobra i operació de les instal·lacions de transport.*

Els titulars d'instal·lacions de transport tenen el dret i l'obligació de maniobrar i mantenir les instal·lacions de la seva propietat, sens perjudici de la coordinació necessària d'aquestes activitats, que ha de portar a terme l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport; a més, ha de complir els procediments d'operació del sistema que siguin aprovats a aquest efecte.

CAPÍTOL IV

Qualitat de servei a la xarxa de transport

Article 19. *Àmbit d'aplicació i contingut de la qualitat del servei a la xarxa de transport d'energia elèctrica.*

1. El que estableix aquest capítol és aplicable als transportistes, a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport i als agents connectats a la xarxa de transport del sistema elèctric.

A aquests efectes, es consideren agents connectats a la xarxa de transport els següents: productors, auto-productors, distribuïdors i consumidors directament connectats a la xarxa.

2. El Ministeri d'Economia ha d'aprovar, en les instruccions tècniques complementàries corresponents, els índexs i els procediments de càlcul i mesura de la qualitat del servei.

3. La qualitat de servei de la xarxa de transport està configurada, als efectes de l'elaboració de les instruccions tècniques complementàries, pels aspectes següents:

a) La continuïtat del subministrament. Relativa al nombre i la durada de les interrupcions del subministrament a la distribució i als consumidors directament connectats a la xarxa de transport.

b) Qualitat del producte, relativa a les característiques de l'ona de tensió.

c) Indisponibilitat de les instal·lacions de la xarxa de transport.

d) Nivells de tensió i freqüència en els punts frontera del transport.

4. La qualitat de servei en transport és exigible amb caràcter general, per punt frontera i per instal·lació.

5. Referent a la qualitat d'atenció i relació amb el client, per als consumidors connectats directament a la xarxa de transport cal atènyer-se al que estableix l'article 103.

Article 20. *Continuïtat del subministrament d'energia elèctrica.*

1. La continuïtat del subministrament d'energia elèctrica està determinada pel nombre i la durada de les interrupcions i es mesura pels paràmetres següents:

a) El temps d'interrupció, igual al temps transcorregut des que aquesta s'inicia fins que finalitza, mesurat en minuts. El temps d'interrupció total és la suma de tots els temps d'interrupció durant un període determinat.

b) El nombre d'interrupcions, que és la suma de totes les interrupcions que hi hagi hagut durant un període determinat.

2. Les interrupcions de subministrament a la distribució i als consumidors directament connectats a la xarxa de transport poden ser programades, per permetre l'execució de treballs programats en la xarxa, o imprevistes. Perquè les interrupcions de subministrament siguin qualificades com a programades han de ser reconegudes per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport segons els criteris establerts en els procediments d'operació del sistema. A aquesta finalitat, les empreses transportistes han de comunicar-ho a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, d'acord amb el que estableixen els procediments d'operació del sistema.

3. Les interrupcions programades han de ser comunicades pels transportistes, si s'escau, a l'òrgan competent de l'Administració autonòmica amb una antelació mínima de setanta-dues hores, als distribuïdors i als clients connectats directament a la xarxa de transport en els mateixos termes que estableix l'article 101.3 d'aquest Reial decret.

4. No tenen la consideració d'interrupcions les ocasionades per zeros de tensió d'una durada inferior al minut, conseqüència de l'actuació correcta de les proteccions del sistema de transport d'acord amb el que estableixen les instruccions tècniques complementàries corresponents.

Article 21. *Qualitat del producte.*

La qualitat del producte fa referència al conjunt de característiques de l'ona de tensió.

Els índexs de qualitat del producte s'han d'establir en les instruccions tècniques complementàries corresponents.

Article 22. *Indisponibilitats programades de les instal·lacions de transport i producció*

1. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport és responsable de coordinar i modificar, segons correspongui, els plans de manteniment de les instal·lacions de transport, que poden donar lloc a indisponibilitats programades de les instal·lacions de transport, de conformitat amb el que estableixen els procediments d'operació del sistema. Així mateix, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, per raons de seguretat del sistema, pot modificar els plans de manteniment de les instal·lacions de producció, que puguin provocar restriccions a la xarxa sota la gestió tècnica de l'operador del sistema.

Les raons que justifiquin aquestes modificacions han de ser comunicades als agents afectats, i a l'Administració competent, tal com s'estableixi en els procediments d'operació corresponents.

2. Els transportistes són responsables d'instalar, operar i mantenir correctament les instal·lacions al seu càrrec, respectant la normativa aplicable i d'acord amb les instruccions que doni l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

Article 23. *Condicions de lliurament de l'energia elèctrica.*

La transferència d'energia en els punts frontera entre la xarxa de transport i els agents que hi estiguin connectats ha de complir les condicions de freqüència i tensió en règim permanent i les definides per a la potència reactiva que determinin les instruccions tècniques complementàries a aquest Reial decret i en els procediments d'operació del sistema.

Article 24. *Qualitat de subministrament en els punts frontera.*

1. Per a cada punt frontera de la xarxa de transport, el temps i el nombre d'interrupcions de subministrament anuals no han de superar els valors que determinin les instruccions tècniques complementàries corresponents.

2. La qualitat de subministrament en cada un dels punts frontera de la xarxa de transport es mesura tenint en compte, entre altres, els paràmetres següents:

- a) Temps d'interrupció.
- b) Nombre d'interrupcions.
- c) Freqüència i tensió.

3. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport està obligat que els plans de manteniment programats de les instal·lacions de transport compleixin els objectius d'eficiència que determinin les instruccions tècniques complementàries. Així mateix, és responsable de donar les instruccions als agents propietaris de les instal·lacions elèctriques en l'àmbit de l'operació del sistema i de gestionar els serveis complementaris per garantir la seguretat del sistema i el compliment en cada un dels punts frontera del transport amb els agents con-

nectats a la xarxa de transport, dels nivells de qualitat que defineixin les instruccions tècniques complementàries corresponents.

4. El transportista ha de disposar d'un sistema de registre d'incidències, que li permeti obtenir informació sobre les incidències de continuïtat de subministrament en cada un dels punts frontera entre la xarxa de transport i els agents que hi estiguin connectats.

El termini màxim d'implantació és d'un any des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

5. L'agent connectat a la xarxa de transport té dret a instal·lar al seu càrrec un sistema de registre de mesura d'incidències de qualitat de servei. Les característiques, la instal·lació i el precintament d'aquest sistema responen al que indica el Reial decret 2018/1997, de 26 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de punts de mesura en els consums i el trànsit d'energia elèctrica, així com en altres disposicions normatives que regulin la matèria.

Article 25. Qualitat individual per instal·lació.

1. Els transportistes són responsables de mantenir disponibles les seves instal·lacions complint els índexs de qualitat que estableixin les instruccions tècniques complementàries a aquest Reial decret.

2. Per a cada instal·lació de la xarxa de transport, línies, transformadors i elements de control de potència activa i reactiva, s'ha de fer el seguiment individualitzat de la seva indisponibilitat, classificada de la manera següent:

- Programada per manteniment preventiu i predictiu.
- Programada per causes alienes al manteniment.
- No programada deguda a manteniment correctiu.
- No programada deguda a circumstàncies fortuïtes previstes en les condicions de disseny.
- No programada a causa de força major o d'acions de tercers.

3. La disponibilitat d'una instal·lació s'expressa pel percentatge del temps total que la instal·lació ha estat disponible per al servei al llarg de l'any. El seu càlcul s'efectua a través de l'índex d'indisponibilitat individual (Ii) definit per l'expressió següent: $I_i = t_i/T \cdot 100$.

On:

t_i = temps d'indisponibilitat de la instal·lació i (hores).
T = durada del període en estudi (hores).

L'índex de disponibilitat de la instal·lació (IDi) s'obté com:

$$ID_i = 100 - I_i$$

4. El valor d'IDi de referència és del 90 per 100.

5. S'habilita el Ministeri d'Economia per modificar aquest valor.

Article 26. Qualitat global.

1. Els indicadors de mesura de la qualitat global de la xarxa de transport són l'energia no subministrada (ENS), el temps d'interrupció mitjà (TIM) i l'índex de disponibilitat (ID) definits de la manera següent:

a) Energia no subministrada (ENS), que mesura l'energia tallada al sistema (MWh) al llarg de l'any per interrupcions de servei esdevingudes a la xarxa. A aquests efectes, només es comptabilitzen les interrupcions ocasionades per zeros de tensió d'una durada superior al minut.

b) Temps d'interrupció mitjà (TIM), definit com la relació entre l'energia no subministrada i la potència mitjana del sistema, expressat en minuts: $TIM = HA \times 60 \times ENS/DA$.

On:

HA = hores anuals.

DA = demanda anual del sistema en MWh.

c) La disponibilitat d'una xarxa s'expressa pel percentatge del temps total que les seves línies, transformadors i elements de control de potència activa i reactiva han estat disponibles per al servei al llarg de l'any. El càlcul s'efectua a través de l'índex d'indisponibilitat (II) definit per l'expressió següent:

$$II = \frac{\sum_{i=1}^n t_i \cdot PN_i}{T \sum_{i=1}^n PN_i} \cdot 100$$

On:

t_i = temps d'indisponibilitat de cada circuit, transformador i element de control de potència activa o reactiva (hores).

n = nombre total de circuits, transformadors i elements de control de potència activa o reactiva de la xarxa de transport.

T = durada del període en estudi (hores).

PN_i = potència nominal de circuits, transformadors i elements de control de potència activa o reactiva.

L'índex de disponibilitat total de la xarxa de transport (ID) s'obté com:

$$ID = 100 - II$$

El Ministeri d'Economia pot establir i revisar els límits dels valors establerts, tenint en compte l'evolució de la qualitat del transport i el progrés tecnològic.

2. Els valors de l'ENS, TIM, i ID de referència són els següents:

ENS $1,2 \times 10^5$ de la demanda d'energia elèctrica en barres de central.

TIM 15 minuts/any.

ID 97 per 100.

S'habilita el Ministeri d'Economia per modificar els valors anteriors tenint en compte l'evolució de la qualitat del transport i el progrés tecnològic.

3. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport és responsable de donar les instruccions als agents propietaris de les instal·lacions elèctriques en l'àmbit de l'operació del sistema i de gestionar els serveis complementaris per garantir la qualitat global del sistema que es defineixi en les instruccions tècniques complementàries a aquest Reial decret.

Article 27. Conseqüències de l'incompliment de la qualitat de servei.

1. La responsabilitat del transportista quant a la qualitat del servei de la xarxa de transport s'exigeix pel compliment de l'índex de disponibilitat (ID) de les seves instal·lacions, que ha de ser incentivat a través del terme corresponent, recollit en la fórmula per calcular la retribució de l'activitat de transport, d'acord amb el que estableix l'article 4 del Reial decret 2819/1998, de 23 de desembre.

2. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport és responsable dels incompliments dels nivells

de qualitat de subministrament en els punts frontera definits als articles anteriors, en la mesura que li siguin imputables, segons estableixen les instruccions tècniques complementàries corresponents.

3. Els descomptes a aplicar en la facturació dels consumidors directament connectats a la xarxa de transport, deguts a l'incompliment dels nivells de qualitat de subministrament, tenen el mateix tractament que el que estableix l'article 105.

4. Si l'incompliment dels nivells de qualitat del subministrament als consumidors connectats a la xarxa de distribució fos responsabilitat de l'operador del sistema o motivat per deficiències del sistema de transport, i també en cas que siguin incompliments dels nivells de qualitat de subministrament a consumidors directament connectats a la xarxa de transport, els descomptes que s'apliquin a la facturació dels consumidors poden ser gestionats per l'operador del sistema a través de l'establiment d'una assegurança de risc, la pòlissa de la qual ha de ser aprovada pel Ministeri d'Economia, a proposta de la Comissió Nacional d'Energia, durant el primer any d'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

5. En cas que no s'assoleixin els índexs TIM i ENS de qualitat global exigits, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'analitzar les causes de la deficiència. En cas que aquesta sigui deguda a una insuficiència estructural de la xarxa de transport, s'han d'incloure en els programes de desenvolupament de les xarxes de transport aquelles mesures que consideri necessàries per aconseguir la qualitat exigida.

6. El tractament de les indisponibilitats individuals per instal·lació s'estableix en les instruccions tècniques complementàries a aquest Reial decret.

7. En cas de discrepància i falta d'acord entre el transportista i l'agent connectat a la xarxa i, si s'escau, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, sobre el compliment de la qualitat individual, la Comissió Nacional d'Energia ha de determinar el nivell tècnic de l'incompliment i el subjecte concret del sistema a l'actuació del qual són imputables les deficiències.

8. No es consideren incompliments de qualitat els provocats a causa de força major o les accions de tercers. A aquests efectes, no es consideren causes de força major les que estableixin les instruccions tècniques complementàries. En cap cas els fenòmens atmosfèrics que es considerin habituals o normals a cada zona geogràfica, d'acord amb les dades estadístiques de què es disposi, poden ser al·legats com a causa de força major.

9. Sens perjudici del que estableix aquest article, l'incompliment dels índexs de qualitat en els punts frontera i de la qualitat individual per instal·lació, pot donar lloc, amb la tramitació prèvia del procediment sancionador corresponent, a la imposició de sancions, de conformitat amb el que disposa el títol X de la Llei 54/1997, del sector elèctric.

Article 28. *Informació sobre la qualitat de servei.*

1. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'elaborar anualment informació detallada dels valors dels indicadors TIM, ENS i II, així com del marge de tensió i freqüència a cada nus de la xarxa de transport.

Els índexs TIM i ENS s'han de desagregar mensualment diferenciant els corresponents a interrupcions programades i els corresponents a interrupcions imprevistes.

L'índex d'indisponibilitat de la xarxa (II) s'ha de desagregar mensualment diferenciant entre les causes que les provoquen.

Les empreses transportistes han de remetre a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport infor-

mació relativa al nombre i la durada de les interrupcions, de subministrament en cada punt frontera i sobre les indisponibilitats individuals de les instal·lacions diferenciant les línies pel seu nivell de tensió i els transformadors per la seva relació de transformació i indicant en cada cas el seu caràcter de programades o imprevistes, així com la causa d'aquestes últimes.

2. Aquesta informació l'ha d'enviar anualment l'operador del sistema al Ministeri d'Economia, i a la Comissió Nacional d'Energia, i és de caràcter públic. Així mateix, s'ha de remetre amb la mateixa periodicitat a l'òrgan competent de l'Administració autonòmica la informació corresponent a l'àmbit del seu territori.

3. La informació obtinguda ha de sotmetre a les corresponents auditories a fi d'obtenir un examen sistemàtic i independent. Per a això les empreses transportistes han de disposar d'un registre de totes les incidències detectades durant els últims quatre anys.

4. Els agents connectats a la xarxa de transport tenen dret que els sigui facilitada pels transportistes la informació de la qualitat en els nusos en què se subministren a través de les seves xarxes obtinguda d'acord amb la metodologia descrita en els apartats anteriors.

5. El tractament i l'elaboració de la informació sobre la qualitat del servei a la xarxa de transport s'estableix en el procediment d'operació corresponent.

Article 29. *Pertorbacions provocades per instal·lacions connectades a la xarxa de transport.*

Els agents connectats a la xarxa estan obligats a adoptar les mesures necessàries perquè el nivell de pertorbacions emeses estigui dins dels límits que s'estableixin en els procediments d'operació del sistema o en les instruccions tècniques complementàries a aquest Reial decret, segons correspongui.

CAPÍTOL V

Instal·lacions de connexió de centrals de generació i de consumidors a les xarxes de transport i distribució

Article 30. *Instal·lacions de connexió de centrals de generació.*

1. S'entén per instal·lacions de connexió de generació aquelles que serveixin d'enllaç entre una o diverses centrals de generació d'energia elèctrica i la instal·lació corresponent de transport o distribució.

Als efectes del que estableix l'article 21.7 de la Llei 54/1997, del sector elèctric, constitueixen instal·lacions de connexió les subestacions i les línies en tensió de transport o distribució que siguin necessàries per a la unió efectiva de la instal·lació de generació a la xarxa preexistent o resultant de la planificació aprovada.

2. A les instal·lacions de connexió els és aplicable el règim d'autorització que preveu el títol VII d'aquest Reial decret, i també han de complir les condicions d'accés i connexió que preveu el títol IV d'aquest Reial decret.

Les instal·lacions esmentades no formen part de les xarxes de transport ni de distribució, sens perjudici del que estableix l'article 32, i estan condicionades als plans de desenvolupament de la xarxa de transport.

Article 31. *Instal·lacions de connexió de consumidors.*

1. S'entén per instal·lacions de connexió d'un consumidor a la xarxa de transport o distribució aquelles que serveixin d'enllaç entre el consumidor esmentat i la instal·lació corresponent de transport o distribució.

2. A les instal·lacions de connexió de consumidors a les xarxes de transport o distribució els és aplicable el règim d'autorització que preveu el títol VII d'aquest Reial decret, i també han de complir les condicions d'accés i connexió que preveu el títol IV d'aquest Reial decret.

Les instal·lacions esmentades no formen part de les xarxes de transport ni de distribució.

3. A les instal·lacions de connexió de consumidors a les xarxes de transport o distribució els és aplicable el que estableix el capítol II del títol III d'aquest Reial decret sobre drets de connexió de servei i altres actuacions necessàries per atendre el subministrament.

Article 32. *Desenvolupament de les instal·lacions de connexió.*

1. Les instal·lacions de connexió es connecten en un sol punt a les xarxes de transport o distribució, llevat que s'obtingui l'autorització expressa de l'Administració competent, i en són titulars els peticionaris.

2. Quan la connexió doni lloc a la partició d'una línia existent o planificada amb entrada i sortida en una nova subestació, les instal·lacions necessàries per a la connexió, consistents en la nova línia d'entrada i sortida, la nova subestació de la xarxa de transport o distribució, pel que fa a les necessitats motivades per la nova connexió, l'eventual reforç de la línia existent o planificada i l'adequació de les posicions en els extrems d'aquesta, que resultin del nou mallat establert en la planificació tenen la consideració de la xarxa a la qual es connecta.

La inversió necessària ha de ser sufragada pel promotor o els promotors de la connexió; aquest o aquests poden designar el constructor de les instal·lacions necessàries per a la connexió, de conformitat amb les normes tècniques aplicades pel transportista, i la titularitat de les instal·lacions és del propietari de la línia a la qual es connecta.

En tot cas, si les noves instal·lacions desenvolupades són objecte d'utilització addicional per un altre consumidor i/o generador, el nou usuari ha de contribuir, per la part proporcional d'utilització de la capacitat de la instal·lació, en les inversions efectuades pel primer. Aquesta obligació només és exigible en el termini de cinc anys a comptar de la posada en servei de la connexió. La Comissió Nacional d'Energia ha de resoldre en cas de discrepàncies.

En el cas de les instal·lacions de transport, els costos d'operació i manteniment són a càrrec del sistema.

3. Els projectes de les noves instal·lacions i els programes d'execució han de ser supervisats per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport o els gestors de les xarxes de distribució, que ha de demanar la informació necessària al transportista o distribuïdor propietari de la instal·lació i a l'agent peticionari.

4. La resta de reforços associats tant al desenvolupament de xarxa com a un eventual canvi necessari d'aparellatge han de ser inclosos en el procés de planificació.

CAPÍTOL VI

Pèrdues a la xarxa de transport

Article 33. *Definició de les pèrdues a la xarxa de transport.*

1. Les pèrdues de transport es defineixen com l'energia que es consumeix en els diferents elements de la xarxa i tenen l'origen en la intensitat elèctrica que hi circula i en la tensió a què estan sotmesos.

2. Les pèrdues de transport s'han de determinar horàriament pel saldo de les mesures en les fronteres

de la xarxa de transport amb els generadors, els distribuïdors, els consumidors directament connectats a la xarxa de transport i les connexions internacionals.

Article 34. *Responsabilitat sobre les pèrdues de transport.*

1. El mesurament de les pèrdues de transport és responsabilitat de l'operador del sistema, que ha de publicar cada dia, de manera provisional i d'acord amb les mesures rebudes, les pèrdues horàries de transport corresponents el dia anterior.

2. Els agents del mercat, tant oferents com demanants d'energia, són responsables de presentar ofertes de compra i venda d'energia en les quals han d'internalitzar les pèrdues de la xarxa de transport que els corresponguin per la seva participació en el mercat de producció.

Article 35. *Metodologia d'assignació de les pèrdues de transport.*

1. L'operador del sistema ha de calcular i publicar diàriament les pèrdues horàries estimades de la xarxa de transport i els factors de pèrdues estimats corresponents a cada nus de la xarxa de transport, en la forma i amb el procés de càlcul definit en el procediment d'operació corresponent.

2. L'operador del sistema, independentment de l'afecció que pugui suposar per a la liquidació dels agents, ha de calcular i publicar diàriament els factors de pèrdues reals de cada nus i l'assignació de les pèrdues reals que corresponguin a cada subjecte de conformitat amb el que estableix el procediment d'operació corresponent.

3. El Ministeri d'Economia ha d'establir mitjançant una ordre els terminis i la forma de publicació dels coeficients d'assignació de pèrdues entre els agents, basats en els factors de pèrdues calculats per l'operador del sistema per a cada nus de la xarxa de transport.

4. La desviació horària entre l'energia assignada al mercat i la realment generada o consumida, afectat el coeficient de pèrdues que correspongui a cada hora, ha de ser liquidada segons el procediment que s'estableixi per al tractament de les desviacions.

5. El tractament de la generació i els consums en xarxes inferiors respecte a l'assignació de les pèrdues de la xarxa de transport que els correspongui s'ha de fer en el procediment d'operació corresponent.

6. A efectes d'assignació de pèrdues, les importacions i les exportacions d'energia s'han de reflectir en els nusos frontera entre sistemes amb els coeficients que correspongui, tal com es descriu en els procediments d'operació aplicables.

TÍTOL III

Distribució

CAPÍTOL I

Activitat de distribució, gestors de les xarxes de distribució i empreses distribuïdores

Article 36. *Activitat de distribució.*

1. L'activitat de distribució és la que té com a objecte principal la transmissió d'energia elèctrica des de les xarxes de transport fins als punts de consum en les condicions adequades de qualitat, així com la venda d'e-

nergia elèctrica als consumidors a tarifa o distribuïdors que també l'adquireixin a tarifa.

2. L'activitat de distribució l'han de dur a terme els distribuïdors, que són les societats mercantils que tenen per objecte distribuir energia elèctrica, així com construir, operar i mantenir les instal·lacions de distribució i vendre energia elèctrica a tarifa, en els termes que preveu l'article 9 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric.

3. També poden tenir la consideració de distribuïdors les societats cooperatives de consumidors i usuaris en els termes que resultin de la normativa que les regula, i els és aplicable l'article següent.

Article 37. Requisits dels subjectes per a l'exercici de l'activitat de distribució.

1. Els subjectes que hagin d'exercir l'activitat de distribució han de complir els requisits següents, successivament:

a) Certificació que acrediti la seva capacitat legal, tècnica i econòmica.

b) Concessió per part de l'administració competent de l'autorització administrativa de les instal·lacions de distribució.

c) Aprovació del Ministeri d'Economia de la retribució que li correspongui per a l'exercici de la seva activitat, d'acord amb el que disposa la Llei 54/1997 i la seva normativa de desplegament en funció de les instal·lacions que tingui autoritzades en cada moment.

d) Estar inscrit en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats del Ministeri d'Economia, a la secció primera d'acord amb el que disposa aquest Reial decret.

2. La certificació que acrediti la capacitat legal, tècnica i econòmica correspon atorgar-la, amb la sol·licitud prèvia de l'interessat, a la Direcció General de Política Energètica i Mines quan l'activitat s'hagi de desenvolupar en tot el territori nacional o en més d'una comunitat autònoma, i a l'òrgan competent de la comunitat autònoma quan l'activitat s'hagi de desenvolupar exclusivament en l'àmbit territorial d'aquesta.

3. Per obtenir la certificació de la capacitat legal, tècnica i econòmica, l'interessat ho ha de sol·licitar a l'Administració competent, i ha de presentar com a mínim la documentació següent:

a) Escriptura de constitució de la societat degudament inscrita en el Registre mercantil o, si s'escau, de societats cooperatives en el Registre que correspongui, que acrediti les condicions legals i econòmiques a què es refereix aquest article.

b) Certificació de la inscripció de la societat en el Registre d'activitats industrials corresponent.

c) Acreditació de la capacitat tècnica de la societat d'acord amb el que estableix aquest article.

En tot cas, pot ser sol·licitada a l'interessat una altra documentació complementària necessària per acreditar la deguda capacitat legal, tècnica o econòmica de la societat.

4. Per acreditar la capacitat legal, les entitats que exerceixen l'activitat de distribució han de tenir la forma de societats mercantils de nacionalitat espanyola o, si s'escau, d'un altre estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya.

També poden acreditar aquesta capacitat les societats cooperatives de consumidors i usuaris de nacionalitat espanyola, d'acord amb el que disposa l'article 36.3 d'aquest Reial decret, que estiguin degudament donades d'alta en els registres corresponents.

Aquestes societats no poden dur a terme directament activitats de generació o comercialització.

5. Les societats que tinguin per objecte exercir l'activitat de distribució han d'acreditar la capacitat tècnica, mitjançant el compliment de les condicions següents:

a) Disposar de 25 MVA de transformació o de 50 km de línies o 1.000 clients en instal·lacions sense solució de continuïtat elèctrica.

Per a això han de presentar un pla de negoci auditat que garanteixi assolir els requisits anteriors en el termini màxim de tres anys. Aquest pla ha d'incloure:

1r El pla d'inversions en actius per a la distribució d'energia elèctrica.

2n El pla de despeses per al manteniment dels actius i la seva reposició.

b) Tenir capacitat suficient per poder fer la lectura i la facturació dels clients.

6. Per acreditar la capacitat econòmica, les entitats que exerceixen l'activitat de distribució han de tenir un immobilitzat material mínim de 50 milions de pessetes, finançat almenys un 50 per 100 mitjançant recursos propis. Durant els tres primers anys de l'exercici de l'activitat, el requisit anterior es considera complert mitjançant la presentació de garanties per aquesta quantitat.

Article 38. Xarxes de distribució.

1. Tenen la consideració de xarxes de distribució totes les instal·lacions elèctriques de tensió inferior a 220 kV llevat d'aquelles que, d'acord amb el que preveu l'article 5 del present Reial decret, es considerin integrades a la xarxa de transport.

Així mateix, es consideren elements constitutius de la xarxa de distribució tots els actius de la xarxa de comunicacions, proteccions, control, serveis auxiliars, terrenys, edificacions i altres elements auxiliars, elèctrics o no, de destinació exclusiva per al funcionament adequat de les instal·lacions específiques de les xarxes de distribució abans definides, inclosos els centres de control en totes les parts i els elements que afectin les instal·lacions de distribució.

2. No formen part de les xarxes de distribució els transformadors de les centrals de generació, les instal·lacions de connexió de les centrals esmentades a les xarxes, les instal·lacions de consumidors per al seu ús exclusiu, ni les línies directes, sens perjudici del que estableix la disposició addicional cinquena del present Reial decret.

Article 39. Zones elèctriques de distribució.

1. Als efectes d'aquest Reial decret, excepte pel que fa a les zones establertes per a la determinació de la qualitat de servei zonal, s'entén per zona elèctrica de distribució el conjunt d'instal·lacions de distribució que pertanyen a una mateixa empresa i l'objecte últim del qual és permetre el subministrament d'energia elèctrica als consumidors en les condicions adequades de qualitat i seguretat.

La caracterització de les diferents zones elèctriques de distribució determina la retribució de les empreses distribuïdores propietàries de les xarxes de cada zona, així com el nivell de pèrdues reconegut en cadascuna d'aquestes, d'acord amb el que estableixi el règim retributiu esmentat.

2. El gestor de la xarxa de distribució en cada una de les zones elèctriques de distribució és l'empresa distribuïdora propietària d'aquestes, sens perjudici que es

puguin assolir acords entre empreses distribuïdores per a la designació d'un únic gestor de la xarxa de distribució per a diverses zones elèctriques de distribució. Aquests acords s'han de posar en coneixement de l'Administració competent.

Article 40. *Gestors de les xarxes de distribució.*

1. Cada un dels gestors de la xarxa de distribució determinats d'acord amb l'article anterior exerceix les funcions següents en l'àmbit de la seva zona elèctrica de distribució:

a) Coordinar les actuacions de maniobra i manteniment que es duguin a terme en l'àmbit de la seva zona elèctrica de distribució, així com amb els gestors de xarxes de distribució limítrofes.

b) Analitzar les sollicituds de connexió a la xarxa de distribució de la seva zona i condicionar, si s'escau, l'accés a la xarxa quan no es disposi de capacitat suficient o s'incompleixin els criteris de fiabilitat i seguretat que estableix aquest Reial decret.

c) Emetre, quan els sigui sol·licitat per l'Administració competent, un informe sobre l'autorització administrativa per a la construcció d'instal·lacions que es connectin a la seva zona, d'acord amb el que disposa el títol VII d'aquest Reial decret.

d) Participar com a proveïdors en el servei complementari de control de tensió de la xarxa de transport, d'acord amb els procediments d'operació establerts per l'operador del sistema. Per a això ha de gestionar els elements de control de tensió disponibles en l'àmbit de la seva zona generadors, reactàncies, bateries de condensadors, preses dels transformadors, etc., de conformitat amb el que estableixen els procediments d'operació de les xarxes de distribució que es desenvolupin.

e) Les altres funcions que derivin de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, i les seves normes de desplegament.

2. El gestor de la xarxa de distribució ha de preservar el caràcter confidencial de la informació de què tingui coneixement en el compliment de la seva activitat, quan de la divulgació puguin derivar problemes de tipus comercial, sens perjudici de l'obligació d'informació a les administracions públiques derivada de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric.

Article 41. *Obligacions i drets de les empreses distribuïdores.*

1. Són obligacions de les empreses distribuïdores:

a) Mantenir el compliment dels requisits per a l'exercici de l'activitat, d'acord amb el que disposa l'article 37 d'aquest Reial decret.

b) Subministrar energia elèctrica als consumidors a tarifa o a altres distribuïdors en els termes que estableixen la Llei 54/1997, i aquest Reial decret.

c) Exercir les seves activitats tal com estigui autoritzat i de conformitat amb les disposicions aplicables, i prestar el servei de distribució de manera regular i contínua amb els nivells de qualitat que estableixen aquest Reial decret i les seves disposicions de desplegament.

d) Maniobrar i mantenir les seves xarxes de distribució d'acord amb els procediments d'operació de la distribució que es desenvolupin.

e) Procedir a la lectura de l'energia rebuda i lliurada per les seves xarxes als consumidors a tarifa i als consumidors qualificats d'acord amb l'article 95 del present Reial decret, ja sigui directament o bé a través d'entitats autoritzades a aquest efecte.

f) Comunicar al Ministeri d'Economia i a la Comissió Nacional d'Energia les autoritzacions d'instal·lació que

els concedeixin altres administracions, així com les modificacions rellevants de la seva activitat, a efectes del reconeixement dels seus costos en la determinació de la tarifa i la fixació del seu règim de retribució.

g) Comunicar al Ministeri d'Economia, a l'Administració competent i a la Comissió Nacional d'Energia la informació sobre preus, consums, facturacions i condicions de venda aplicables als consumidors, la distribució de consumidors i el volum corresponent per categories de consum, que s'estableixin o s'hagin establert.

h) Comunicar al Ministeri d'Economia, i a les administracions corresponents, la informació sobre qualitat de servei que estableix aquest Reial decret, així com qualsevol altra informació relacionada amb l'activitat que exerceixin dins del sector elèctric.

i) Atendre en condicions d'igualtat les demandes de nous subministraments elèctrics i l'ampliació dels que hi hagi, amb independència que es tracti de subministraments a tarifa o d'accés a les xarxes, a les zones en què operin, sens perjudici del que resulti d'aplicar el règim de connexió de servei que estableix aquest Reial decret.

Quan hi hagi diversos distribuïdors les instal·lacions dels quals siguin susceptibles d'atendre nous subministraments i cap d'aquests decideixi emprendre l'obra, l'Administració competent ha de determinar quin d'aquests distribuïdors l'ha de fer atenet el criteri de mínim cost i màxima racionalitat econòmica.

j) Emetre la certificació de consum anual i, si s'escau, de tensió de subministrament als consumidors qualificats connectats a les seves xarxes que ho sol·licitin per tal que puguin acreditar la seva condició. A aquests efectes, les empreses distribuïdores han de portar un llistat detallat dels consumidors que hagin sol·licitat la certificació diferenciant entre els que han exercit la seva condició de qualificats dels que no l'hagin exercit. El llistat ha de ser remès a la Direcció General de Política Energètica i Mines anualment i se li ha de comunicar amb caràcter mensual les altes i les baixes que es produeixen, i aquesta ho ha d'enviar a les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves competències.

La Direcció General de Política Energètica i Mines ha d'establir els requisits mínims del model d'informació i les dades que s'hi han d'incloure.

El tractament d'aquestes dades es regula pel que estableix l'article 166 d'aquest Reial decret.

k) Informar i assessorar els consumidors en el moment de la contractació sobre la tarifa i potència a contractar més convenient per a les seves necessitats d'acord amb l'apartat 2 de l'article 80 d'aquest Reial decret.

2. Són drets de les empreses distribuïdores:

a) El reconeixement per part de l'Administració d'una retribució per l'exercici de la seva activitat.

b) Adquirir l'energia elèctrica necessària per atendre el subministrament dels seus clients a tarifa.

c) Percebre la retribució que li correspongui per l'exercici de l'activitat de distribució.

Article 42. *Equipament de les instal·lacions.*

Els elements integrants de les instal·lacions de la xarxa de distribució han de tenir un equipament adequat per poder atendre les necessitats tècniques requerides, incloent-hi, si s'escau, els elements de control de potència reactiva, així com per garantir-ne seguretat, i han de complir els procediments d'operació de les xarxes de distribució que s'aprovin en aquest sentit.

Les xarxes de distribució han de ser dimensionades amb una capacitat suficient per atendre la demanda tenint en compte les previsions del creixement en la zona.

CAPÍTOL II

Connexions de servei elèctriques i altres actuacions necessàries per atendre el subministrament**Article 43. Objecte i àmbit d'aplicació.**

1. Aquest capítol té per objecte establir el règim econòmic de les connexions de servei elèctriques i altres actuacions necessàries per atendre els requeriments de subministrament d'energia elèctrica dels usuaris, sens perjudici del que estableixin les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves competències.

2. Les empreses distribuïdores estan obligades a atendre en condicions d'igualtat les demandes de subministrament elèctric que se'ls plantegin en les zones on operen, i poden exigir als usuaris que les seves instal·lacions i receptors compleixin les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries.

3. El que estableix aquest capítol també és aplicable als usuaris connectats a la xarxa en transport, cas en què els drets i les obligacions que estableix aquest capítol per a les empreses distribuïdores s'entenen per a les empreses transportistes.

Article 44. Drets de connexió de servei.

1. Té la consideració de drets de connexió de servei la contraprestació econòmica que ha de ser abonada a l'empresa distribuïdora per la realització del conjunt d'actuacions necessàries per atendre un nou subministrament o per a l'ampliació d'un que ja hi ha.

Els drets de connexió de servei poden incloure els conceptes següents:

a) Drets d'extensió: contraprestació econòmica que ha de pagar cada sol·licitant d'un nou subministrament o de l'ampliació de potència d'un que ja hi ha a l'empresa distribuïdora per les infraestructures elèctriques necessàries entre la xarxa de distribució que hi ha i el primer element propietat del sol·licitant. A aquests efectes, s'entén per sol·licitant la persona física o jurídica que sol·licita les instal·lacions d'extensió per a la connexió de servei sense que necessàriament hagi de contractar el nou subministrament o la seva ampliació.

b) Drets d'accés: contraprestació econòmica que ha de pagar cada contractant d'un nou subministrament o de l'ampliació de potència d'un que ja hi ha, l'abonament de la qual escau, en tot cas, per la seva incorporació a la xarxa.

2. Els drets de connexió de servei són únics per a tot el territori nacional i es determinen atenent les característiques del subministrament corresponent.

Article 45. Criteris per a la determinació dels drets d'extensió.

1. L'empresa distribuïdora que hagi d'atendre un nou subministrament o l'ampliació d'un que ja hi ha està obligada a efectuar les infraestructures elèctriques necessàries quan el subministrament s'ubiqui en sòl urbà que tingui la condició de solar, sempre que es compleixin les condicions següents:

a) Quan es tracti de subministraments de baixa tensió, la instal·lació d'extensió ha de cobrir una potència màxima sol·licitada de 50 kW.

b) Quan es tracti de subministraments en alta tensió, la instal·lació d'extensió ha de cobrir una potència màxima sol·licitada de 250 kW.

Quan la instal·lació d'extensió superi els límits de potència abans assenyalats, el sol·licitant ha de realitzar,

a càrrec seu, la instal·lació d'extensió necessària, d'acord tant amb les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries, com amb les establertes per l'empresa distribuïdora i aprovades per l'Administració competent. En aquests casos, les instal·lacions d'extensió han de ser cedides a una empresa distribuïdora, sense que sigui procedent que el distribuïdor cobri la quota d'extensió que estableix l'article 47 d'aquest Reial decret.

La construcció d'aquestes línies està sotmesa al règim d'autorització que preveu el títol VII d'aquest Reial decret per a les línies de distribució.

2. Quan el subministrament se sol·liciti en sòl urbà que no disposi de la condició de solar d'acord amb el que disposa la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions, el seu propietari ha de completar a costa seva, d'acord tant amb les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries, com amb les establertes per l'empresa distribuïdora i aprovades per l'Administració competent, la infraestructura elèctrica necessària perquè s'adquireixi aquesta condició, i, si s'escau, s'ha d'aplicar el que preveu l'apartat anterior.

3. Quan el subministrament se sol·liciti en sòl urbanitzable d'acord amb el que disposa la Llei 6/1998, el propietari ha d'executar, a càrrec seu, d'acord tant amb les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries, com amb les que estableix l'empresa distribuïdora i aprovi l'Administració competent, la infraestructura elèctrica necessària, incloent-hi la xarxa exterior d'alimentació i els reforços necessaris, i, si s'escau, s'ha d'aplicar el que estableix l'apartat primer.

Els reforços a què es refereix el paràgraf anterior queden limitats a la instal·lació a la qual es connecta la nova instal·lació.

No obstant això, les empreses distribuïdores poden participar en el cost de la infraestructura elèctrica a què es refereixen els paràgrafs anteriors.

4. Quan l'empresa distribuïdora obligada al subministrament consideri oportú donar una dimensió a la xarxa superior a la necessària per atendre la demanda de potència sol·licitada, l'empresa distribuïdora ha de costejar l'augment de dimensió. En cas de discrepàncies en el repartiment de costos, ha de resoldre l'Administració competent.

5. En el cas de sòl no urbanitzable, segons el que disposa la Llei 6/1998 el sol·licitant ha de realitzar, a càrrec seu, d'acord tant amb les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries i amb els límits que estableixin les lleis i el planejament, com també amb les establertes per l'empresa distribuïdora aprovades per l'Administració competent, la infraestructura elèctrica per atendre el subministrament, adquirir la condició de propietari de les instal·lacions i assumir-ne la responsabilitat del manteniment i l'operació.

En aquest cas, cal atènyer-se al que es disposi sobre instal·lacions de connexió de consumidors, llevat que el titular de la instal·lació, respectant en tot cas les servituds de pas, opti per la cessió d'aquesta a favor de l'empresa distribuïdora.

6. Als efectes dels apartats anteriors, totes les instal·lacions destinades a més d'un consumidor tenen la consideració de xarxa de distribució, i han de ser cedides a una empresa distribuïdora, que ha de respondre de la seguretat i la qualitat del subministrament, i el titular de la instal·lació pot exigir la subscripció d'un conveni de rescabament davant tercers per una vigència màxima de cinc anys, i la infraestructura esmentada queda oberta a l'ús dels dits tercers.

Els convenis han de ser posats en coneixement de l'Administració competent, i a la documentació de la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar d'autorització administrativa de transmissió de la instal·lació.

Article 46. Potència i tensió del subministrament.

L'elecció de la tensió, el punt de lliurament i les característiques del subministrament han de ser acordats entre l'empresa distribuïdora i el sol·licitant tenint en compte un desenvolupament racional i òptim de la xarxa, amb el menor cost i garantint la qualitat del subministrament. En cas de discrepància, resol l'òrgan competent de l'Administració.

Tenen la consideració de subministraments en baixa tensió aquells que es realitzin a una tensió inferior igual a 1 kV, i no es pot atendre cap subministrament amb una potència superior a 50 kW, llevat que s'arribi a un acord amb l'empresa distribuïdora.

La determinació de la potència sol·licitada en els subministraments de baixa tensió s'estableix d'acord amb la normativa vigent.

Són subministraments d'alta tensió aquells que es realitzin a una tensió superior a 1 kV, sense que hi hagi límit de potència. El subministrament d'alta tensió s'ha de portar a terme a la tensió acordada entre l'empresa distribuïdora i el sol·licitant entre les disponibles, tenint en compte les característiques de la xarxa de distribució de la zona.

En cas que hi haig una tensió a extingir i una altra de normalitzada, només es considera aquesta última com a disponible.

Article 47. Quotes d'extensió i d'accés.

1. Les quotes d'extensió i d'accés es calculen atenent tant la tensió com la potència del subministrament.

2. El sol·licitant d'un subministrament ha d'abonar la quota d'extensió amb les excepcions que estableix l'article 45 d'aquest Reial decret.

El contractant d'un nou subministrament o de l'ampliació de potència d'un que ja hi hagi, ha d'abonar, en tot cas, la quota d'accés.

3. Les quotes d'extensió, en ptes./kW sol·licitat, fixades en funció de la tensió de la xarxa de subministrament, han de ser inicialment les següents:

a) Alta tensió:

Potència sol·licitada \leq 250 kW.

Tensió	Quota d'extensió — Pessetes/kW sol·licitat
$V \leq 36$ kV	2.262
36 kV $< V < 72,5$ kV	2.208
$72,5$ kV $< V$	2.351

b) Baixa tensió:

Potència sol·licitada: \leq 50 kW.

Quota d'extensió = 2.500 ptes./kW sol·licitat.

4. Les quotes d'accés, en ptes./kW contractat, fixades en funció de la tensió de la xarxa de subministrament, són les inicialment següents:

a) Alta tensió:

Tensió	Quota d'accés — Pessetes/kW contractat
$V \leq 36$ kV	2.455
36 kV $< V < 72,5$ kV	2.119
$72,5$ kV $< V$	1.540

b) Baixa tensió:

Quota d'accés = 2.836 ptes./kW contractat.

En el cas que una empresa distribuïdora decideixi no cobrar drets per aquests conceptes, queda obligada a aplicar aquesta exempció a tots els consumidors de la seva zona de distribució.

5. Quan es tracti de subministraments en sòl urbà amb la condició de solar, inclosos els subministraments d'enllumenat públic, i la potència sol·licitada per a un local, un edifici o una agrupació d'aquests sigui superior a 100 kW, o quan la potència sol·licitada d'un nou subministrament o ampliació d'un d'existent sigui superior a aquesta xifra, el sol·licitant ha de reservar un local per al seu posterior ús per l'empresa distribuïdora, d'acord amb les condicions tècniques reglamentàries i amb les normes tècniques establertes per l'empresa distribuïdora i aprovades per l'Administració competent, tancat i adaptat, amb fàcil accés des de la via pública, per a la ubicació d'un centre de transformació la situació del qual correspongui a les característiques de la xarxa de subministrament aèria o subterrània i destinat exclusivament a la finalitat prevista. El propietari del local està obligat a registrar aquesta cessió d'ús, i les despeses corresponents són a càrrec de l'empresa distribuïdora.

Si el local no l'utilitza l'empresa distribuïdora transcorreguts sis mesos des de la posada a la seva disposició pel propietari, desapareix l'obligació de cessió a què es refereix el paràgraf anterior.

L'empresa distribuïdora, quan faci ús d'aquest local, ha d'abonar al propietari una compensació «C» que es calcula amb la fórmula següent:

$$C = S \times P_m - N \times T$$

sent:

S = superfície interior en metres quadrats del local cedit.

P_m = preu en pessetes del mòdul establert pel Ministeri de Foment per a habitatges de protecció oficial.

N = potència sol·licitada en kW.

T = tarifa en pessetes per kW sol·licitat. Pren el valor inicial de 1.205 pessetes i s'actualitza anualment en la mateixa proporció que ho faci el mòdul P_m.

Si de l'aplicació de la fórmula anterior en resulta una quantitat negativa, es considera zero.

Si l'empresa renuncia a fer ús del local, el sol·licitant ha d'abonar a l'empresa distribuïdora, una sola vegada, la quantitat de 1.205 pessetes per kW sol·licitat. Aquesta quantitat s'actualitza anualment en la mateixa proporció que ho faci el mòdul P_m.

En cas que la potència del centre de transformació instal·lat sigui superior a la sol·licitada, amb la finalitat de subministrar energia a altres peticionaris, l'empresa distribuïdora ha d'abonar a la propietat de l'immoble en què recaigui la instal·lació en el moment de la posada en servei del centre de transformació la quantitat de 1.205 pessetes per kW que excedeixi la potència sol·licitada.

En els casos d'actuacions urbanístiques, el sòl necessari per a subestacions i el sòl o els locals destinats a centres de transformació, que no computen a efectes de volumetria s'han de definir com a serveis dotacionals, si s'escau infraestructures bàsiques de subministrament, i han de ser costejats pel promotor o l'urbanitzador.

Article 48. Subministraments especials.

1. Es consideren subministraments especials per determinar els drets de connexió de servei:

a) Els d'una durada no superior a sis mesos o els subministraments de temporada.

- b) Els provisionals d'obres.
- c) Els de garantia especial de subministrament.

2. Per als subministraments d'una durada no superior a sis mesos o els subministraments de temporada, el sol·licitant ha de pagar a l'empresa distribuïdora, o fer-ho pel seu compte, el muntatge i el desmuntatge de les instal·lacions necessàries per fer el subministrament.

L'empresa distribuïdora pot exigir al sol·licitant d'aquest tipus de subministrament un dipòsit per un import no superior a una mensualitat, estimades 8 hores d'utilització diària de la potència contractada, que es tornen en cessar el subministrament.

Les empreses distribuïdores no poden cobrar, per a aquest tipus de subministraments, cap quantitat en concepte de drets d'accés.

3. En els subministraments provisionals d'obres, són de compte del sol·licitant les inversions necessàries que serveixin exclusivament per a aquesta finalitat. El desmuntatge de les instal·lacions provisionals també és a compte del sol·licitant.

Si la instal·lació d'extensió que ha calgut realitzar per dur a terme el subministrament provisional, o una part d'aquesta, és utilitzable per al subministrament definitiu, i es dona la circumstància que, per la ubicació de les edificacions o instal·lacions que es construeixen, les inversions d'extensió correspon que les dugui a terme l'empresa distribuïdora, les quantitats invertides pel sol·licitant han de ser descomptades dels drets de connexió de servei que hagi de pagar pel subministrament definitiu.

L'empresa distribuïdora pot exigir al sol·licitant d'un subministrament d'obra un dipòsit per un import no superior a una mensualitat, que es calcula a raó de sis hores diàries d'utilització de la potència contractada, i que s'ha de retornar en acabar l'obra.

Les empreses distribuïdores no poden cobrar, per a aquest tipus de subministraments, cap quantitat en concepte de drets d'accés.

4. Si algun consumidor d'alta o baixa tensió vol una garantia especial de subministrament i aquesta és atesa mitjançant l'establiment d'un subministrament complementari, tal com defineix el Reglament electrotècnic per a baixa tensió vigent, els costos totals als quals doni lloc el segon subministrament són íntegrament a càrrec seu.

Pel concepte de drets d'accés no es pot produir una duplictat de percepcions amb les ja satisfetes pel subministrament principal, llevat que aquest segon subministrament sigui realitzat per una empresa distribuïdora diferent.

5. Cap dels subministraments a què fa referència aquest article pot ser utilitzat per a finalitats diferents a aquelles per les quals van ser sol·licitats.

Article 49. Vigència dels drets de connexió de servei.

1. En cas de rescissió del contracte de subministrament, els drets d'extensió es mantenen vigents per a la instal·lació per a la qual van ser abonats durant un període de tres anys per a baixa tensió i de cinc anys per a alta tensió.

2. Els augments de potència es consideren una alta addicional i originen els drets d'extensió i accés que, si s'escau, corresponguin a l'increment de potència sol·licitat.

Si és necessària l'execució de noves obres d'extensió, el seu tractament és el previst per a un nou subministrament.

En el cas de disminució de la potència, els drets d'extensió mantenen la seva vigència per un període de tres anys per a baixa tensió i de cinc anys per a alta tensió.

3. En el cas de canvi de tensió es considera que la potència anterior queda adscrita al nou subministrament.

Article 50. Drets de connexió als usuaris i verificació.

1. Els distribuïdors poden obtenir percepcions econòmiques per atendre els requeriments del servei següents:

a) La connexió als usuaris: l'operació d'acoblar elèctricament la instal·lació receptora a la xarxa de l'empresa distribuïdora, que ha de realitzar aquesta operació sota la seva responsabilitat.

b) La verificació de les instal·lacions: la revisió i comprovació que aquestes s'ajusten a les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries.

Per als subministraments en què sigui necessària la presentació d'un butlletí d'instal·lador autoritzat, bé sigui perquè és una instal·lació nova o que s'hi hagi fet una reforma, no escau cobrar per drets de verificació.

Si per a l'execució de la instal·lació ha estat necessària la presentació d'un projecte i el certificat final d'obra, no s'ha d'exigir el pagament de drets de verificació.

En cas que una empresa distribuïdora decideixi no cobrar drets per aquests conceptes, queda obligada a aplicar l'exempció a tots els consumidors de la seva zona de distribució.

2. Els drets de connexió als usuaris que correspon abonar al consumidor, quan l'empresa distribuïdora efectui l'operació, són inicialment els següents:

a) Baixa tensió: 1.302 pessetes.

b) Alta tensió:

Fins a 36 kV: 11.440 pessetes.

Entre 36 i 72,5 kV: 38.417 pessetes.

Més de 72,5 kV: 53.900 pessetes.

En el cas de subministraments de temporada, els drets de connexió als usuaris queden reduïts fins a una cinquena part dels valors anteriors si en tornar a donar tensió a la instal·lació de l'usuari, aquesta no ha tingut cap modificació i només es requereix la maniobra d'un element de tall que hi ha.

Els drets de connexió als usuaris també s'han d'abonar en els casos que exigeixin la intervenció de l'empresa distribuïdora en l'equip de mesura.

3. Els drets de verificació que correspon abonar al consumidor, quan l'empresa distribuïdora dugui a terme l'operació, són inicialment els següents:

a) Baixa tensió: 1.153 pessetes.

b) Alta tensió:

Fins a 36 kV: 7.896 pessetes.

Entre 36 i 72,5 kV: 12.256 pessetes.

Més de 72,5 kV: 18.132 pessetes.

No donen lloc al cobrament de drets de verificació els augments de potència fins a la potència màxima admissible de la instal·lació recollida en l'últim butlletí de l'instal·lador.

Article 51. Actualització d'imports.

Anualment, o quan les circumstàncies especials ho aconsellin, amb els tràmits i els informes previs oportuns, el Govern, mitjançant real decret, ha de procedir a l'aprovació o la modificació dels imports per drets de connexió de servei, connexió i verificació establerts en aquest capítol.

TÍTOL IV

**Accés a les xarxes de transport i distribució.
Línies directes**

CAPÍTOL I

Accés i connexió a la xarxa de transport*Article 52. Dret d'accés a la xarxa de transport.*

1. Tenen dret d'accés a la xarxa de transport els productors, els autoproduïdors, els distribuïdors, els comercialitzadors, els agents externs, els consumidors qualificats i els subjectes no nacionals autoritzats que puguin fer trànsits d'electricitat entre grans xarxes.

2. Aquest dret només pot ser restringit per la falta de capacitat necessària, la justificació de la qual s'ha de deure exclusivament a criteris de seguretat, regularitat o qualitat de subministrament.

3. Les limitacions d'accés per als productors s'ha de resoldre sobre la base de la inexistència en el sistema elèctric espanyol d'una reserva de capacitat de xarxa, sense que la precedència temporal en la connexió impliqui una conseqüent preferència d'accés. La solució de les restriccions d'accés eventuals s'ha de recolzar en mecanismes de mercat de conformitat amb el que estableixen els procediments d'operació del sistema.

4. L'accés a la xarxa de transport té caràcter de regulat i està sotmès a les condicions tècniques, econòmiques i administratives que fixi l'Administració competent.

5. Només els peatges per ús de les interconnexions internacionals, els ha de facturar «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima».

Article 53. Accés a la xarxa de transport.

1. Els agents referits a l'apartat primer de l'article anterior, que vulguin establir la connexió directa d'una nova instal·lació a la xarxa de transport, o vulguin fer una ampliació de la potència i les condicions declarades en instal·lacions que ja hi hagi connectades a la xarxa esmentada han de fer la sol·licitud d'accés a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

2. La sol·licitud d'accés a la xarxa de transport ha de contenir la informació necessària per a la realització per part de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport dels estudis per establir l'existència de capacitat d'accés. La informació requerida ha de ser establerta en el procediment d'operació corresponent.

3. L'accés a la xarxa dels consumidors qualificats es pot dur a terme directament o, si s'escau, a través dels comercialitzadors amb què puguin contractar el subministrament. En qualsevol cas, l'accés a la xarxa correspon al consumidor qualificat, per la qual cosa, si s'escau, el comercialitzador ha de cursar una sol·licitud per cada un dels punts de connexió en què físicament estan connectats els consumidors esmentats.

4. La sol·licitud d'accés es considera admesa quan el sol·licitant hagi emplenat degudament la sol·licitud amb la informació esmentada a l'apartat 2 d'aquest article i aquesta hagi estat rebuda per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport. Per a això, l'operador del sistema, en rebre la sol·licitud, ha de comunicar al sol·licitant les anomalies o els errors que hi hagi perquè els solucionin en el termini d'un mes. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'informar de la sol·licitud l'empresa transportista propietària del punt de connexió, tan aviat com aquest hagi estat identificat i, si s'escau, altres transportistes o el gestor de la xarxa de distribució de la zona, que se'n puguin veure afectats.

5. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de comunicar, en el termini màxim de dos mesos, l'existència de capacitat suficient de la xarxa de transport en el punt sol·licitat en virtut del que estableix l'article 55 d'aquest Reial decret. L'informe s'ha de remetre a l'agent peticionari, a l'empresa transportista del punt de connexió i, si s'escau, a altres transportistes i al gestor de la xarxa de distribució de la zona afectats.

Als efectes de petició de la connexió, segons estableix l'article 57 d'aquest Reial decret, l'informe a què es refereix l'apartat anterior té una validesa de sis mesos.

Davant la falta d'emissió d'informe de l'operador del sistema, el sol·licitant pot plantejar un conflicte davant la Comissió Nacional d'Energia d'acord amb l'apartat 8 d'aquest article.

6. L'avaluació de la capacitat d'accés i la definició dels reforços eventuals han de tenir en compte els criteris de seguretat i funcionament del sistema i els plans de desenvolupament de la xarxa de transport. Quan no es disposi de capacitat suficient per complir les condicions exposades per l'usuari d'acord amb les condicions de funcionament i seguretat de la xarxa, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport pot denegar la sol·licitud d'accés. Aquesta denegació ha de quedar prou justificada i ha de contenir propostes alternatives d'accés en un altre punt de connexió o de realització, si això és possible, dels reforços necessaris a la xarxa de transport per eliminar la restricció d'accés.

7. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de posar a disposició del públic les peticions d'accés i les concessions d'accés efectuades.

8. La Comissió Nacional d'Energia ha de resoldre a petició de qualsevol de les parts afectades els possibles conflictes que es puguin plantejar en relació amb l'accés, així com amb les denegacions d'aquest emeses per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

Article 54. Realització d'instal·lacions i reforços de la xarxa de transport derivades de sol·licituds d'accés.

1. Les instal·lacions de connexió a la xarxa de transport i els reforços de la xarxa de transport necessaris per reparar restriccions d'accés es regulen segons el que estableix el capítol V del títol II.

2. Per tal de garantir el bon fi dels reforços que calgui fer a la xarxa de transport, així com de les noves instal·lacions, l'operador del sistema ha d'exigir a l'agent o als agents peticionaris que motivin aquestes actuacions, en el moment que es produeixi la sol·licitud de connexió, l'aportació d'un avançament del 20 per cent dels costos estimats dels reforços motivats per la nova connexió, de conformitat amb el que estableix l'article 32 d'aquest Reial decret. Aquest avançament pot ser efectiu mitjançant un pagament al comptat o un instrument financer equivalent. En cas que aquestes actuacions no s'arribin a fer per causes alienes al sol·licitant, l'avançament li ha de ser reintegrat.

Article 55. Capacitat d'accés a la xarxa de transport.

La determinació de la capacitat d'accés s'ha de basar en el compliment dels criteris de seguretat, regularitat i qualitat del subministrament, i l'horitzó temporal és el corresponent a l'últim pla o programa de desenvolupament aprovat. Són aplicables els criteris següents en la determinació de la capacitat esmentada:

a) Accés per a consum:

L'operador del sistema ha d'establir la capacitat d'accés en un punt de la xarxa de transport com la càrrega addicional màxima que es pot connectar en aquest punt, amb la garantia de subministrament establerta.

b) Accés per a generació:

L'operador del sistema estableix la capacitat d'accés en un punt de la xarxa com la producció total simultània màxima que es pot injectar en aquest punt amb la xarxa en condicions de disponibilitat total i el consum previst per a l'horitzó d'estudi, en les condicions següents:

1a En condicions de disponibilitat total de xarxa, compliment dels criteris de seguretat i funcionament del sistema establerts per a aquesta situació.

2a En les condicions d'indisponibilitat establertes en els procediments d'operació del sistema, compliment dels requisits de tensió establerts en aquests, així com l'absència de sobrecàrregues que no es puguin evitar amb mecanismes automàtics de teledisparada o reducció de càrrega de grups generadors.

3a Compliment de les condicions de seguretat, regularitat i qualitat referides al comportament dinàmic acceptable del sistema en els règims transitoris.

Article 56. Limitacions a la utilització de l'accés a la xarxa de transport.

1. La concessió de l'accés suposa el dret d'utilització de la xarxa per part dels usuaris. No obstant això, aquest accés es pot restringir temporalment per garantir el compliment dels criteris de seguretat i fiabilitat establerts per a l'operació del sistema.

2. Respecte d'això i sempre que es garanteixi la seguretat del sistema, l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de considerar en la resolució de restriccions l'existència de grups generadors que comptin amb dispositius de desconnexió total o parcial automàtica de la producció davant determinades contingències previsibles en el sistema.

Article 57. Connexió a la xarxa de transport.

1. Una vegada obtingut l'informe favorable de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport sobre l'existència de prou capacitat d'accés a la xarxa de transport en el punt requerit, l'agent peticionari ha de presentar a l'empresa transportista, propietària de la xarxa en aquest punt, el projecte bàsic de la instal·lació i el programa d'execució.

2. L'empresa propietària del punt de connexió ha d'elaborar un informe sobre el compliment de les condicions tècniques per fer la connexió en el termini màxim d'un mes, i l'ha de traslladar a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, juntament amb una còpia del projecte bàsic de la instal·lació i el programa d'execució corresponent. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'analitzar si hi ha alguna restricció derivada d'aquesta nova informació i, en el termini màxim d'un mes, ha d'emetre un informe respecte d'això.

Davant la falta d'emissió d'informe del transportista, el sol·licitant pot plantejar un conflicte davant la Comissió Nacional d'Energia d'acord amb l'apartat 8 de l'article 53 d'aquest Reial decret.

3. Per a la connexió de noves instal·lacions, el procés de sol·licitud d'accés i de sol·licitud de connexió es pot dur a terme de manera simultània, i en tot cas la concessió prèvia d'accés és requisit necessari i imprescindible per a la concessió del permís de connexió.

Article 58. Contractes tècnics d'accés a la xarxa de transport.

1. Després de la resolució favorable dels procediments d'accés i de connexió, l'agent peticionari ha de subscriure amb el transportista propietari del punt de

connexió, en el termini inferior a un mes, un contracte d'accés a la xarxa.

2. El contracte tècnic d'accés ha de preveure com a mínim els aspectes següents:

a) Identificació de l'usuari i del representant, si s'escau, que contracta l'accés.

b) Identificació de l'empresa propietària del punt d'accés amb què es contracta.

c) Punt d'accés a la xarxa.

d) Durada del contracte.

e) Potència màxima contractada, identificant períodes d'aplicació, si s'escau.

f) Submissió a la normativa aplicable sobre condicions tècniques de connexió i intercanvis d'informació.

g) Condicions específiques de restricció temporal del servei.

h) Causes de rescissió.

3. La informació a què es refereix l'apartat anterior s'ha de posar en coneixement de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport.

Article 59. Contractes econòmics d'accés a la xarxa de transport.

En el cas dels contractes corresponents a l'ús de les connexions internacionals, el contracte ha d'incloure les condicions econòmiques de cobrament de les tarifes d'accés aplicable segons la normativa vigent.

Els consumidors qualificats connectats a les xarxes de transport han de subscriure el contracte d'accés econòmic, directament o a través de comercialitzadors, amb el distribuïdor les instal·lacions del qual estiguin més pròximes al punt de connexió amb el transportista, d'acord amb el que disposa el capítol I del títol VI d'aquest Reial decret en funció de les tarifes vigents. Per fer-ho, han d'acreditar al distribuïdor l'existència del contracte tècnic amb el transportista. En cas de discrepància sobre el distribuïdor que ha de signar el contracte econòmic, resol la Direcció General de Política Energètica i Mines amb l'informe previ del gestor i operador del sistema.

En aquests casos, la connexió efectiva s'ha de fer una vegada que el distribuïdor comuniqui al transportista la subscripció del contracte econòmic en el termini màxim de cinc dies des que se li comuniqui.

CAPÍTOL II

Accés i connexió a la xarxa de distribució

Article 60. Dret d'accés a la xarxa de distribució.

1. Tenen dret d'accés a la xarxa de distribució els productors, els autoproduïdors, els distribuïdors, els comercialitzadors, els agents externs i els consumidors qualificats.

2. Aquest dret només pot ser restringit per la falta de capacitat necessària, la justificació de la qual s'ha de deure exclusivament a criteris de seguretat, regularitat o qualitat dels subministraments.

3. Les limitacions d'accés per als productors s'han de resoldre sobre la base de la inexistència de reserva de capacitat de xarxa, sense que la precedència temporal en la connexió impliqui una consegüent preferència d'accés.

4. L'accés a la xarxa de distribució té caràcter de regulat i està sotmès a les condicions tècniques, econòmiques i administratives que fixi l'Administració competent.

Article 61. *Accés dels consumidors a la xarxa de distribució.*

1. Amb caràcter general, pel que fa a l'accés a les xarxes de distribució dels consumidors cal atènyer-se al que disposen el capítol II del títol III, relatiu a connexions de servei elèctriques; el capítol I del títol VI, relatiu a subministrament, i el capítol II del títol VI, relatiu a qualitat del servei.

2. No obstant això, per als consumidors que, per les seves característiques especials de subministrament, afectin de manera significativa les xarxes de distribució en els casos que preveu l'article 63, cal atènyer-se al que disposa l'article següent.

Article 62. *Procediment d'accés a la xarxa de distribució.*

1. Sens perjudici del que estableix l'article anterior, els agents esmentats a l'article 60 d'aquest Reial decret que vulguin establir la connexió directa d'una nova instal·lació a la xarxa de distribució, o vulguin fer una ampliació de la potència i les condicions declarades en instal·lacions existents connectades a la xarxa esmentada, ho han de sol·licitar al gestor de la xarxa de distribució de la zona.

2. La sol·licitud d'accés a la xarxa de distribució ha de contenir la informació necessària per a la realització, per part del gestor de la xarxa de distribució de la zona, dels estudis per establir l'existència de capacitat d'accés. La informació requerida ha de ser establerta en el corresponent procediment d'operació.

3. L'accés a la xarxa de nous consumidors qualificats es pot dur a terme directament o, si s'escau, a través dels comercialitzadors amb què puguin contractar el subministrament. En qualsevol cas, l'accés a la xarxa correspon al consumidor qualificat, per la qual cosa, si s'escau, el comercialitzador ha de cursar una sol·licitud per cada un dels punts de connexió en què físicament estan connectats els consumidors.

4. La sol·licitud d'accés es considera admesa quan el sol·licitant hagi emplenat degudament la sol·licitud a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article i hagi estat rebuda pel gestor de la xarxa de distribució de la zona. Per a això, el gestor de la xarxa de distribució, en rebre la sol·licitud, ha d'informar el sol·licitant, en el termini màxim de deu dies, de qualsevol anomalia o error que hi hagi en la tramesa de la informació sol·licitada. El sol·licitant disposa d'un termini màxim de deu dies per reparar les anomalies o els errors que hi hagi en la documentació aportada.

5. El gestor de la xarxa de distribució de la zona ha de comunicar, en el termini màxim de quinze dies, l'existència de capacitat suficient de la xarxa de distribució en el punt de connexió sol·licitat en virtut del que estableix l'article 64 d'aquest Reial decret. L'informe s'ha de remetre a l'agent peticionari.

Als efectes de petició de la connexió, segons estableix l'article 66 d'aquest Reial decret, aquesta comunicació té una validesa de sis mesos.

6. L'avaluació de la capacitat d'accés i la definició dels reforços eventuais han de tenir en compte els criteris de seguretat i funcionament de la xarxa de distribució de la zona i els plans de desenvolupament de la xarxa. Quan no es disposi de capacitat suficient per complir les condicions expressades per l'usuari d'acord amb les condicions de funcionament i seguretat de la xarxa, el gestor de la xarxa de distribució de la zona pot denegar la sol·licitud d'accés. Aquesta denegació ha de quedar prou justificada i ha de contenir propostes alternatives d'accés en un altre punt de connexió o de realització, si això és possible, dels reforços necessaris a la xarxa de distribució de la zona per eliminar la restricció d'accés.

7. Els gestors de les xarxes de distribució han de posar a disposició del públic en general les peticions d'accés admeses a les seves respectives zones. Per tal de salvaguardar la confidencialitat de la informació, la difusió s'ha de limitar a les magnituds de potència sol·licitades.

8. La Comissió Nacional d'Energia ha de resoldre, a petició de qualsevol de les parts afectades, els possibles conflictes que es puguin plantejar en relació amb el dret d'accés, així com amb les denegacions emeses pels gestors de les xarxes de distribució.

Article 63. *Accés a la xarxa de distribució de consumidors i generadors amb influència en la xarxa de transport.*

Els gestors de la xarxa de distribució han de remetre a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport les sol·licituds d'accés a la xarxa de distribució de noves instal·lacions que puguin constituir un increment significatiu dels fluxos d'energia als nusos de connexió de la xarxa de distribució a la xarxa de transport o que puguin afectar la seguretat i qualitat del servei. Respecte d'això, l'afecció s'entén significativa quan hi concorri alguna de les condicions següents:

a) Generadors o agrupacions de generadors amb una potència instal·lada superior a 50 MW.

b) Generadors i consumidors amb una potència instal·lada sol·licitada superior al 5 per 100 i al 10 per 100 de la potència de curtcircuit del nus de connexió de la xarxa de distribució a la xarxa de transport en situació de demanda horària punta i vall, respectivament.

L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de resoldre, en un termini no superior a dos mesos, sobre l'existència de capacitat d'accés en els termes que estableix l'article 53 d'aquest Reial decret.

Article 64. *Capacitat d'accés a la xarxa de distribució.*

La determinació de la capacitat d'accés es basa en el compliment dels criteris de seguretat i funcionament de les xarxes de distribució.

a) Accés per a consum:

El gestor de la xarxa de distribució ha d'establir la capacitat d'accés en un punt de la xarxa de distribució com la càrrega addicional màxima que es pot connectar en aquest punt, sense que es produeixin sobrecàrregues ni la tensió quedi fora dels límits reglamentaris.

b) Accés per a generació:

El gestor de la xarxa de distribució estableix la capacitat d'accés en un punt de la xarxa com la producció total simultània màxima que es pot injectar en aquest punt amb el consum previst a la zona i les condicions següents de disponibilitat a la xarxa:

1a En condicions de disponibilitat total de la xarxa, complint els criteris de seguretat i funcionament establerts per a aquesta situació.

2a En condicions d'indisponibilitat establertes en els procediments d'operació de les xarxes de distribució, complint els requisits de tensió establerts en aquests, sense sobrecàrregues que no puguin ser defugides amb mecanismes automàtics de teledisparada o de reducció de càrrega de grups generadors.

3a Complint les condicions de seguretat acceptables relatives al comportament dinàmic en els règims transitoris.

Article 65. Limitacions a la utilització de l'accés a la xarxa de distribució.

La concessió de l'accés representa el dret d'utilització de la xarxa per part dels usuaris. No obstant això, sens perjudici del que estableix el capítol II del títol VI d'aquest Reial decret, l'accés es pot restringir temporalment per garantir el compliment dels criteris de seguretat i fiabilitat establerts per a l'operació i el manteniment de les xarxes de distribució.

Article 66. Connexió a les xarxes de distribució.

1. Una vegada obtingut l'informe favorable del gestor de la xarxa de distribució de la zona sobre l'existència de capacitat d'accés suficient a la xarxa en el punt requerit, l'agent peticionari ha de presentar a l'empresa distribuïdora propietària de la xarxa en aquest punt el projecte bàsic de la instal·lació i el programa d'execució.

2. L'empresa distribuïdora propietària del punt de connexió, si la instal·lació pot afectar la xarxa de transport o l'operació del sistema, segons el que estableix l'article 63 d'aquest Reial decret, ha d'informar sobre aquestes possibles afeccions en el termini màxim d'un mes i ho ha de traslladar a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, juntament amb el programa d'execució. L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha d'analitzar si hi ha alguna restricció derivada d'aquesta nova informació i en el termini màxim d'un mes ha d'emetre un informe en aquest sentit.

3. Per a la connexió de noves instal·lacions, el procés de sol·licitud d'accés i de sol·licitud de connexió es pot portar a terme de manera simultània, i en tot cas la concessió prèvia d'accés és requisit necessari i imprescindible per a la concessió del permís de connexió.

CAPÍTOL III

Línies directes

Article 67. Línia directa.

Tenen la consideració de línies directes les que tinguin per objecte l'enllaç directe d'un centre de producció amb un centre de consum del mateix titular o d'un consumidor qualificat.

Article 68. Instal·lació de línies directes.

1. Els productors i els consumidors qualificats han de sol·licitar l'autorització administrativa per a la construcció de línies directes, que queden excloses del règim econòmic establert per al transport i la distribució que preveu aquest Reial decret.

2. El procediment d'autorització de línies directes és el que preveu el títol VII d'aquest Reial decret. La construcció de línies directes queda exclosa de la declaració d'utilitat pública, així com de les disposicions que en matèria d'expropiacions i servituds estableix aquest Reial decret.

Article 69. Utilització de les línies directes i relació amb les xarxes de transport o distribució.

1. Les línies directes només poden ser utilitzades pels titulars o per filials que en tinguin una participació significativa. A aquests efectes, es considera significativa aquella superior al 25 per 100 del capital de la societat.

2. La connexió a les xarxes de transport o distribució requereix l'autorització de l'Administració competent i

el compliment dels requisits d'accés a les xarxes. Això suposa la pèrdua de la seva qualificació de línia directa i s'ha d'integrar en el sistema general, de manera que queda sotmesa a les condicions d'accés de tercers a les xarxes que preveu aquest Reial decret.

TÍTOL V

Activitat de comercialització i consumidors qualificats

CAPÍTOL I

Activitat de comercialització

Article 70. Definició.

L'activitat de comercialització l'exerceixen les empreses comercialitzadores degudament autoritzades que, accedint a les xarxes de transport o distribució, tenen com a funció la venda d'energia elèctrica als consumidors que tinguin la condició de qualificats i a altres subjectes qualificats segons la normativa vigent.

Article 71. Drets i obligacions dels comercialitzadors.

1. Les empreses comercialitzadores, a més dels drets que els són reconeguts en relació amb el subministrament en l'article 45.3 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, tenen els drets següents:

- Accedir a les xarxes de transport i distribució en els termes que preveu aquest Reial decret.
- Actuar com a agents del mercat en el mercat de producció d'electricitat.
- Contractar lliurement el subministrament d'energia elèctrica amb els consumidors que tinguin la condició de qualificats i amb altres subjectes qualificats segons la normativa vigent.

2. Les empreses comercialitzadores, a més de les obligacions que els corresponen en relació amb el subministrament en l'article 45.2 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, tenen les obligacions següents:

- Estar inscrites a la secció 2a del Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats del Ministeri d'Economia.
- Mantenir-se en el compliment de les condicions de capacitat legal, tècnica i econòmica que es determinin en la seva autorització per actuar com a comercialitzadores.
- Presentar davant l'operador del mercat les garanties que siguin exigibles per a l'adquisició d'energia elèctrica en el mercat de producció d'electricitat.
- Presentar davant els distribuïdors, quan contractin l'accés a les seves xarxes en nom dels consumidors qualificats, els dipòsits de garantia corresponents als accessos esmentats d'acord amb el que estableix aquest Reial decret.
- Comprovar que els clients compleixen els requisits establerts per als consumidors qualificats i mantenir-ne un llistat detallat on figurin les seves dades de consum i, en cas que contractin l'accés amb el distribuïdor en nom dels clients, de facturació de les tarifes d'accés. El Ministeri d'Economia i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves competències, poden inspeccionar el compliment dels requisits dels consumidors.
- Per poder donar compliment a la informació que requereix la Directiva 90/377/CEE, sobre transparència

de preus aplicables als consumidors industrials de gas i electricitat, les empreses comercialitzadores han de remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines i a les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves competències, la informació que estableix l'Ordre de 19 de maig de 1995 sobre informació de preus aplicables als consumidors industrials finals d'electricitat, així com qualsevol altra informació estadística sobre preus, condicions de venda aplicables als consumidors finals, distribució dels consumidors i dels volums corresponents per categories de consum, que determini el Ministeri d'Economia.

Article 72. Competència per a l'autorització de l'activitat de comercialització.

L'autorització de l'activitat de comercialització correspon atorgar-la:

a) Quan s'hagi de portar a terme en tot el territori nacional o en més d'una comunitat autònoma, a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, amb la sol·licitud prèvia de l'interessat. La resolució ha de ser publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

b) Quan l'activitat s'hagi de portar a terme exclusivament en l'àmbit territorial d'una sola comunitat autònoma, a l'òrgan competent en matèria d'energia de la comunitat autònoma corresponent, amb la sol·licitud prèvia de l'interessat. L'òrgan competent de la comunitat autònoma en el termini d'un mes ha de remetre una còpia de l'autorització i de l'expedient complet a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia. En aquest cas, la resolució ha de ser publicada en el butlletí oficial de la comunitat autònoma corresponent.

Article 73. Requisits necessaris per exercir l'activitat de comercialització.

1. En els casos en què l'autorització de l'activitat de comercialització correspongui a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, l'interessat ho ha de sol·licitar a aquest centre directiu i presentar la documentació següent:

a) Escripció de constitució de l'empresa degudament inscrita en el Registre mercantil, que acrediti el compliment de les condicions legals i econòmiques a què es refereix aquest article.

b) Certificació que l'empresa està donada d'alta en l'impost d'activitats econòmiques.

c) Acreditació de la capacitat tècnica de l'empresa d'acord amb el que estableix aquest article.

En tot cas, pot ser sol·licitada a l'interessat una altra documentació complementària necessària per acreditar la deguda capacitat legal, tècnica o econòmica de la societat.

2. Per acreditar la seva capacitat legal, les empreses que exerceixen l'activitat de comercialització han de ser persones jurídiques que tinguin la condició legal de comerciants en l'objecte social de les quals no hi hagi limitacions o reserves en tot o en part de l'exercici d'aquesta activitat de nacionalitat espanyola o, si s'escau, d'un altre estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya, i no poden exercir directament activitats regulades de transport o distribució.

3. Les empreses que tinguin per objecte exercir l'activitat de comercialització per acreditar la seva capacitat tècnica han de complir els requisits exigits als agents compradors en mercat de producció d'energia elèctrica de conformitat amb les regles de funcionament i liqui-

dació d'aquest mercat de producció que preveu el Reial decret 2019/1997.

4. La capacitat econòmica l'ha d'acreditar l'empresa que vulgui exercir l'activitat de comercialització mitjançant la presentació davant l'operador del mercat de les garanties que siguin exigibles per a l'adquisició d'energia al mercat organitzat de producció d'electricitat, que com a mínim han de cobrir compres pel valor de 100 milions de pessetes.

Article 74. Caducitat de l'autorització.

Si en el termini d'un any a comptar de la data de publicació de l'autorització, l'empresa no n'ha fet ús efectiu i real exercint l'activitat de comercialització i, per tant, no ha adquirit energia en el mercat organitzat de producció o si aquest ús ha estat suspès durant un termini ininterromput d'un any, la Direcció General de Política Energètica i Mines ha de declarar la caducitat de l'autorització i ha de donar de baixa l'empresa en el registre corresponent. A aquests efectes, l'operador del mercat ha de comunicar a la Direcció General de Política Energètica i Mines les empreses comercialitzades autoritzades en què es doni aquesta circumstància.

Per procedir a la caducitat d'ofici de l'autorització és necessària la instrucció de l'expedient corresponent amb audiència de l'interessat.

CAPÍTOL II

Consumidors qualificats

Article 75. Definició.

1. Tenen la consideració de consumidors qualificats els consumidors d'energia elèctrica que tinguin unes característiques de consum per instal·lació o per punt de subministrament iguals o superiors a les que estableixi el Govern.

En tot cas, tenen la consideració de consumidors qualificats els titulars d'instal·lacions de transport per ferrocarril, inclòs el ferrocarril metropolità.

2. En cas que el consumidor qualificat vulgui adquirir energia elèctrica en el mercat de producció organitzat per al seu propi consum ha de complir les condicions que preveu l'article 4 del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre, pel qual s'organitza i es regula el mercat de producció d'energia elèctrica.

Article 76. Punt de subministrament i instal·lació.

Als efectes de la consideració de consumidor qualificat, les instal·lacions a què es refereix l'article anterior han de complir els requisits següents:

a) Que el seu titular sigui una única persona física o jurídica.

b) Que els centres o les unitats que constitueixen la instal·lació estiguin units per línies elèctriques pròpies.

c) Que l'energia elèctrica es destini al seu propi ús. Així mateix, els punts de subministrament a què es refereix l'article anterior han de complir els requisits a) i c) del paràgraf anterior.

Article 77. Consum d'energia elèctrica.

1. Per acreditar, si s'escau, el compliment del volum de consum anual, els valors dels consums realitzats s'han d'expressar en GWh amb una xifra decimal, i l'arrodoniment s'ha de fer per defecte o per excés, segons que la segona xifra decimal sigui inferior a 5 o no. Això s'entén

sens perjudici que la informació que s'hagi de remetre al registre s'expressi en unitats diferents.

2. S'entén, si s'escau, que un nou consumidor compleix el requisit de volum de consum anual si la utilització prevista de la seva potència instal·lada permet assolir, al cap d'un any, el volum de consum anual que s'exigeix amb caràcter general. Amb aquesta finalitat, el consumidor ha d'aportar una certificació de previsió anual de consum, emesa per l'empresa distribuïdora a les xarxes de la qual es connecta, sobre base a la potència instal·lada i règim de funcionament previst. Una vegada transcorregut el primer any natural des de la posada en marxa de la instal·lació o punt de subministrament, els consumidors a què es refereix aquest paràgraf han de remetre a l'òrgan competent de l'Administració un certificat dels consums efectivament realitzats. En cas que els consums realment efectuats siguin inferiors als exigits per reglament per acreditar la seva qualificació, s'entén revocada l'acreditació, i s'ha de donar de baixa en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats, secció tercera.

3. Perquè els autoproduïdors puguin ser considerats consumidors qualificats, s'ha d'atendre el seu consum efectiu, tenint en compte tant l'energia subministrada per tercers com la procedent de la producció pròpia.

Article 78. *Acreditació de la condició de consumidor qualificat.*

Per a l'acreditació de la condició de consumidor qualificat se segueix el procediment que estableix l'article 20 del Reial decret llei 6/2000, de 23 de juny, de mesures urgents d'intensificació de la competència en mercats de béns i serveis.

TÍTOL VI

Subministrament

CAPÍTOL I

Contractes de subministrament a tarifa i d'accés a les xarxes. Suspensió del subministrament. Equips de mesura

SECCIÓ 1a CONTRACTES DE SUBMINISTRAMENT A TARIFA I D'ACCÉS A LES XARXES

Article 79. *Condicions generals.*

1. Als efectes d'aquest Reial decret, es defineix el subministrament d'energia elèctrica com el lliurament d'energia a través de les xarxes de transport i distribució mitjançant contraprestació econòmica en les condicions de regularitat i qualitat que siguin exigibles.

2. El subministrament es pot fer:

- Mitjançant contractes de subministrament a tarifa.
- Mitjançant la lliure contractació de l'energia i el corresponent contracte d'accés a les xarxes.

3. El contracte de subministrament és personal i el seu titular ha de ser l'usuari efectiu de l'energia, que no la pot utilitzar en un lloc diferent per al qual va ser contractada, ni cedir-la, ni vendre-la a tercers.

S'exceptuen d'aquestes limitacions les empreses distribuïdores a les quals sigui aplicable la disposició transitòria onzena de la Llei 54/1997, i els altres subjectes que ho realitzaven abans de l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, sempre que estiguessin autoritzats per la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia.

4. La contractació del subministrament a tarifa i de l'accés a les xarxes es formalitza amb els distribuïdors mitjançant la subscripció d'un contracte. El Ministeri d'Economia ha d'elaborar contractes tipus de subministrament i d'accés a les xarxes.

Sens perjudici que la normativa vigent pugui considerar altres terminis per a subministraments específics, la durada dels contractes de subministrament a tarifa i d'accés a les xarxes és anual i es prorroga tàcitament per terminis iguals. No obstant això, el consumidor el pot resoldre abans d'aquest termini, sempre que ho comuniqui feaentment a l'empresa distribuïdora amb una anticipació mínima de cinc dies hàbils a la data en què vulgui la baixa del subministrament, tot això sens perjudici de les condicions econòmiques que resultin en aplicació de la normativa tarifària vigent.

5. El consumidor té dret a elegir la tarifa que consideri convenient, entre les oficialment aprovades, tenint en compte les tensions de les xarxes disponibles a la zona d'acord amb el que estableix l'article 46 d'aquest Reial decret, així com la potència que vol contractar entre les resultants d'aplicar les intensitats normalitzades per als aparells de control que s'hagin de fer servir.

6. Les empreses distribuïdores estan obligades a atendre les peticions de modificació de tarifa, la seva modalitat d'aplicació i la potència contractada. Al consumidor que hagi canviat voluntàriament de tarifa, de potència contractada o de modes d'aplicació o d'altres complements se li pot negar que passi a una altra mentre no hagin transcorregut, com a mínim, dotze mesos, excepte si es produeix algun canvi en l'estructura tarifària que l'afecti.

7. L'empresa distribuïdora pot exigir, en el moment de la contractació, el lliurament d'un dipòsit de garantia per un import igual a la facturació teòrica mensual corresponent a cinquanta hores d'utilització de la potència contractada.

El dipòsit de garantia és exigible pel distribuïdor al comercialitzador en el cas que aquest contracti l'accés en nom del consumidor qualificat.

En cas que no s'exigeixi el dipòsit en un àmbit geogràfic determinat i una categoria de consumidors determinada, aquesta exempció ha de ser publicada i comunicada a la Direcció General de Política Energètica i Mines. En qualsevol altre cas, l'exempció no pot ser discriminatòria entre consumidors de característiques similars, i han de ser comunicades a la Direcció General de Política Energètica i Mines.

El dipòsit es considera adscrit al consumidor com a titular del contracte i no pot ser exigut transcorreguts sis mesos des de la primera formalització d'aquest.

La devolució del dipòsit de garantia, que s'ha de fer sempre al consumidor amb independència que aquest hagi contractat l'accés directament o a través del comercialitzador, és automàtica a la resolució formal del contracte, i l'empresa distribuïdora queda autoritzada a aplicar la part corresponent del dipòsit esmentat al saldo de les quantitats pendents de pagament una vegada resolt el contracte.

8. Sens perjudici del que estableix el capítol de connexions de servei elèctriques d'aquest Reial decret, a part del dipòsit, l'empresa distribuïdora no pot exigir el pagament de cap quantitat anticipada. Com a excepció, en els subministraments eventuais de curta durada, inferior a dos mesos, s'admet la facturació prèvia dels consums estimats, partint de la potència sol·licitada i del nombre d'hores d'utilització previsible; en aquest cas no és procedent cobrar el dipòsit.

9. Les empreses distribuïdores es poden negar a subscriure contractes de tarifa de subministrament o tarifa d'accés a les xarxes amb els consumidors que hagin estat declarats deutors per sentència judicial ferma de

qualsevol empresa distribuïdora per algun dels conceptes inclosos en aquest Reial decret sempre que no justifiqui el pagament del deute i la quantia sigui superior a 25.000 pessetes. Així mateix, es pot denegar la subscripció del contracte de subministrament a tarifa o d'accés a les xarxes quan les instal·lacions del consumidor no compleixin les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries.

10. Qualsevol consumidor té el dret a rebre el subministrament en les condicions mínimes de qualitat que estableix aquest Reial decret.

Article 80. *Condicions del contracte de subministrament a tarifa.*

1. Poden subscriure contractes de subministrament a tarifa amb les empreses distribuïdores tots els consumidors que no tinguin la condició de qualificats o que, tenint-la, no exerceixin aquesta condició d'acord amb la normativa vigent.

2. El consumidor té el dret que l'empresa distribuïdora l'informi i l'assessori en el moment de la contractació, amb les dades que li faciliti, sobre la tarifa i la potència o les potències a contractar més convenients, complements tarifaris i altres condicions del contracte, així com la potència adscrita a la instal·lació d'acord amb el que preveu el capítol de connexions de servei elèctriques d'aquest Reial decret.

3. Si la connexió de les instal·lacions del consumidor s'efectua a la xarxa de transport, el contracte de tarifa de subministrament s'ha de subscriure amb el distribuïdor de la zona, amb la presentació prèvia del contracte tècnic subscrit amb el transportista segons regula l'article 58 d'aquest Reial decret. En els casos de suspensió de subministrament i resolució de contractes d'acord amb les seccions 4a i 5a d'aquest capítol el distribuïdor ho ha de comunicar al transportista a què estigui connectat el consumidor perquè faci efectiu el tall.

Article 81. *Condicions del contracte d'accés a les xarxes.*

1. Poden subscriure contractes d'accés a les xarxes amb les empreses distribuïdores tots els consumidors qualificats i altres subjectes en els termes establerts en la normativa vigent.

2. Els consumidors qualificats que optin per exercir aquest dret poden contractar l'accés a les xarxes i l'adquisició de l'energia conjuntament o separatament.

3. En cas que el consumidor qualificat opti per contractar conjuntament l'adquisició de l'energia i l'accés a les xarxes amb un comercialitzador o un altre subjecte qualificat, aquests últims només poden contractar amb el distribuïdor l'accés a les xarxes en nom d'aquells, i queden obligats a comunicar la durada del contracte d'adquisició d'energia, que no és efectiu fins que no es disposi de l'accés a la xarxa. En aquests casos, el comercialitzador o subjecte qualificat està obligat a informar el consumidor, amb caràcter anual, de l'import detallat de la facturació corresponent a la tarifa d'accés que hagi contractat en nom seu amb el distribuïdor, llevat que el consumidor decideixi que vol que se l'informi en cada facturació, cas en què el comercialitzador està obligat a remetre-la-hi.

En qualsevol cas, en les relacions entre el consumidor i el comercialitzador o un altre subjecte qualificat cal atènyer-se al que acordin les parts, sens perjudici que les tarifes d'accés a les xarxes siguin regulades.

4. Els subjectes qualificats i els consumidors qualificats que optin per contractar de manera separada l'adquisició de l'energia i l'accés a la xarxa, han de contractar directament amb el distribuïdor l'accés a les xarxes, i

queden obligats a comunicar-li el subjecte concret amb què tenen subscrit, en cada moment, el contracte d'adquisició d'energia, així com la durada.

5. El contracte d'accés a les xarxes s'ha de subscriure per a cada un dels punts de connexió a les xarxes, amb independència que es tracti d'una única instal·lació, llevat que la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia hagi autoritzat l'agrupació de punts de connexió d'acord amb la normativa tarifària vigent.

6. El consumidor o el subjecte qualificat té dret que l'empresa distribuïdora l'informi, en el moment de la contractació, sobre les potències disponibles segons les diferents tensions existents a la zona.

7. Si la connexió de les instal·lacions del consumidor s'efectua a la xarxa de transport, el contracte d'accés a les xarxes s'ha de subscriure amb el distribuïdor de la zona, amb la presentació prèvia del contracte tècnic subscrit amb el transportista segons regula l'article 58. En els casos de suspensió de l'accés o resolució del contracte, d'acord amb les seccions 4a i 5a d'aquest capítol, el distribuïdor ho ha de comunicar al transportista al qual estigui connectat el consumidor o el subjecte qualificat perquè procedeixi a la desconexió de les xarxes.

SECCIÓ 2a FACTURACIÓ DEL SUBMINISTRAMENT A TARIFA I DE L'ACCÉS A LES XARXES

Article 82. *Facturació del subministrament a tarifa i de l'accés a les xarxes.*

1. La facturació del subministrament a tarifa i de l'accés a les xarxes l'ha de fer l'empresa distribuïdora mensualment o bimestralment, i ho ha de fer partint de la lectura dels equips de mesura instal·lats a aquest efecte.

2. No obstant això, als consumidors acollits a les tarifes de subministrament 1.0 i 2.0 o les que les substitueixin, se'ls pot facturar en funció de les mitjanes històriques de l'any anterior. En aquesta circumstància, s'ha de notificar el procediment al consumidor, que pot acceptar aquest mètode de facturació. A les factures s'hi ha d'indicar «consum estimat». En tot cas, el distribuïdor ha de fer una regularització semestral partint de lectures reals.

Amb el previ acord exprés entre les parts, es pot facturar una quota fixa mensual proporcional als consums històrics i, quan no n'hi hagi, amb una estimació d'hores d'utilització diària, prèviament acordada, més el terme de potència. En tot cas, se n'ha de fer una regularització anual partint de lectures reals. Quan es pacti una quota fixa mensual, l'empresa distribuïdora pot exigir una determinada forma de pagament.

3. A petició del consumidor a tarifa i amb càrrec a aquest, es poden instal·lar equips de mesura de funcionament per monedes, targetes o altres sistemes d'autocontrol, que s'han d'acomodar a l'estructura tarifària vigent. Aquests equips de mesura han de ser d'un model aprovat o tenir autoritzat el seu ús i disposar de la verificació primitiva o la que correspongui i del precinte.

4. En cas que les empreses distribuïdores apliquin descomptes sobre les tarifes màximes autoritzades en un àmbit geogràfic determinat i a un nombre i una categoria de consumidors determinada, aquests descomptes han de ser públics mitjançant publicació en un mitjà de comunicació d'àmplia difusió a la província o les províncies de què es tracti, i han de ser comunicats prèviament a la Direcció General de Política Energètica i Mines. La Direcció General de Política Energètica i Mines ho ha de comunicar a la Comissió Nacional d'Energia a efectes informatius. En qualsevol altre cas, els des-

comptes que vulguin aplicar les empreses distribuïdores han de ser prèviament comunicats a la Direcció General de Política Energètica i Mines.

5. En els casos dels apartats 1 i 2, als subjectes acollits al pagament per domiciliació bancària no se'ls pot carregar en compte cap quantitat fins que hagin transcorregut set dies naturals des de la tramesa de la factura.

SECCIÓ 3a TRASPÀS I SUBROGACIÓ DELS CONTRACTES DE SUBMINISTRAMENT A TARIFA I D'ACCÉS A LES XARXES

Article 83. *Traspàs i subrogació dels contractes de subministrament a tarifa i d'accés a les xarxes.*

1. El consumidor que estigui al corrent de pagament pot traspasar el seu contracte a un altre consumidor que n'hagi de fer ús en idèntiques condicions. El titular ho ha de posar en coneixement de l'empresa distribuïdora mitjançant una comunicació que permeti tenir-ne constància a efectes d'expedició del nou contracte.

2. Per a la subrogació en drets i obligacions d'un contracte de subministrament a tarifa o d'accés a les xarxes, n'hi ha prou amb la comunicació que permeti de tenir-ne constància a l'empresa distribuïdora a efectes del canvi de titularitat del contracte.

3. En els casos en què l'usuari efectiu de l'energia o de l'ús efectiu de les xarxes, amb títol just, sigui una persona diferent del titular que consta en el contracte, pot exigir, sempre que estigui al corrent de pagament, el canvi al seu nom del contracte existent, sense cap altre tràmit.

4. L'empresa distribuïdora no percep cap quantitat per l'expedició dels nous contractes que derivin dels canvis de titularitat assenyalats en els punts anteriors, llevat de la que es refereix a l'actualització del dipòsit.

5. No obstant això, per a les modificacions de contractes en baixa tensió l'antiguitat dels quals sigui superior a vint anys, les empreses distribuïdores han de procedir a la verificació de les instal·lacions, i en aquest cas estan autoritzades a cobrar els drets de verificació vigents. Si feta la verificació esmentada es comprova que les instal·lacions no compleixen les condicions tècniques i de seguretat reglamentàries, l'empresa distribuïdora ha d'exigir l'adaptació de les instal·lacions i la presentació del butlletí de l'instal·lador corresponent.

SECCIÓ 4a PAGAMENT I SUSPENSÍO DEL SUBMINISTRAMENT

Article 84. *Període de pagament i interessos de demora dels contractes de subministrament a tarifa.*

1. Per a consumidors privats a tarifa, el període de pagament s'estableix en vint dies naturals des de l'emissió de la factura per part de l'empresa distribuïdora. En cas que l'últim dia del període de pagament sigui dissabte o festiu, aquest venç el primer dia feiner següent.

Dins del període de pagament, els consumidors privats poden fer efectius els imports facturats mitjançant domiciliació bancària, a través dels comptes que assenyalin les empreses distribuïdores en caixes d'estalvi o entitats de crèdit, a les oficines de cobrament de l'empresa distribuïdora o en qui aquesta delegui. En zones geogràfiques on hi hagi dificultats per utilitzar aquests sistemes, el consumidor pot fer efectiu l'import facturat mitjançant un gir postal o un altre mitjà similar.

2. En el cas de les administracions públiques, transcorreguts dos mesos des que els hagi estat requerit fefaentment el pagament sense que s'hagi fet efectiu, es comencen a meritjar interessos que són equivalents a l'interès legal dels diners incrementat en 1,5 punts.

Article 85. *Suspensió del subministrament a tarifa per impagament.*

1. L'empresa distribuïdora pot suspendre el subministrament a consumidors privats a tarifa quan hagin transcorregut almenys dos mesos des que els hagi estat requerit fefaentment el pagament, sense que s'hagi fet efectiu. A aquests efectes, el requeriment s'ha de practicar mitjançant tramesa, a l'adreça que a efectes de comunicació figuri en el contracte de subministrament a tarifa, per qualsevol mitjà que permeti tenir constància de la recepció per l'interessat o el seu representant, així com de la data, la identitat i el contingut d'aquest, i l'empresa distribuïdora queda obligada a conservar a les seves mans l'acreditació de la notificació efectuada. En cas de rebuig de la notificació, s'han d'especificar les circumstàncies de l'intent de notificació i el tràmit es considera efectuat. La comunicació ha d'incloure el tràmit d'interrupció del subministrament per impagament, i s'ha de precisar la data a partir de la qual s'interrompra si no s'abonen en una data anterior les quantitats degudes.

2. En el cas de les administracions públiques, l'empresa distribuïdora pot suspendre el subministrament per impagament, sempre que no hagi estat declarat essencial, si transcorreguts quatre mesos des del primer requeriment el pagament no s'ha fet efectiu.

3. Per a la suspensió del subministrament per impagament, l'empresa distribuïdora no pot assenyalat com a dia per a la interrupció un dia festiu ni aquells que, per qualsevol motiu, no hi hagi servei d'atenció al client tant comercial com tècnica a efectes de la reposició del subministrament, ni en cap vigília dels dies en què es donin aquestes circumstàncies.

4. Efectuada la suspensió del subministrament, aquest ha de ser reposat com a màxim l'endemà de l'abonament de la quantitat deguda, dels interessos que hagi meritjat d'acord amb l'article anterior i de la quantitat autoritzada en concepte de reconexió del subministrament.

Article 86. *Suspensió del subministrament als consumidors i subjectes qualificats.*

1. La suspensió del subministrament d'energia als consumidors qualificats està subjecta a les condicions de garantia de subministrament i suspensió que hagin pactat.

Les condicions generals de contractació del subministrament d'energia elèctrica entre els consumidors qualificats i les empreses que facin el subministrament, així com l'existència de pactes particulars que puguin condicionar la garantia de subministrament, han de ser comunicades a la Direcció General de Política Energètica i Mines, a la Comissió Nacional de l'Energia i a les comunitats autònomes en els casos en què els subministraments es facin exclusivament en el seu àmbit territorial.

2. Quan es rescindeixi un contracte de subministrament entre un consumidor i un comercialitzador abans de la data d'expiració, el comercialitzador pot exigir la suspensió del subministrament a l'empresa distribuïdora mitjançant comunicació fefaent a aquesta. L'empresa distribuïdora ha de suspendre el subministrament si transcorreguts cinc dies hàbils des de la notificació el comercialitzador no indica el contrari o el consumidor no acredita la subscripció d'un nou contracte amb un altre comercialitzador.

En aquests casos, quan el comercialitzador d'energia elèctrica no hagi comunicat a l'empresa distribuïdora la rescissió del contracte de subministrament, l'empresa distribuïdora queda exonerada de qualsevol responsabilitat sobre l'energia lliurada al consumidor.

3. Les regles i les condicions de funcionament del mercat de producció, d'acord amb el que disposa l'article 27, apartat 3, del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre, pel qual s'organitza i es regula el mercat de producció d'energia elèctrica, han d'incloure en tot cas els procediments a seguir:

a) En cas que els agents que adquireixen energia del mercat a l'engròs incompleixin les obligacions de pagament, així com les comunicacions que en aquests casos s'han de fer entre els diferents agents del mercat.

b) Les comunicacions de les altes i baixes com a agent del mercat dels consumidors que adquireixin energia directament del mercat de producció, així com de la resta d'agents d'aquest mercat.

Aquestes regles han de garantir la comunicació d'aquests fets al Ministeri d'Economia, a la Comissió Nacional d'Energia, així com als consumidors i els agents afectats, en un termini que no pot ser superior en cap cas als cinc dies hàbils.

Article 87. *Altres causes de la suspensió del subministrament.*

L'empresa distribuïdora pot interrompre el subministrament de manera immediata en els casos següents:

a) Quan s'hagi fet una connexió als usuaris directa sense contracte previ.

b) Quan s'estableixin derivacions per subministrar energia a una instal·lació no prevista en el contracte.

c) Quan es manipuli l'equip de mesura o control o s'eviti el seu funcionament correcte.

d) En cas d'instal·lacions perilloses.

En tots els casos anteriors la interrupció del subministrament l'ha de portar a terme l'empresa distribuïdora i l'ha de comunicar a l'Administració competent, per escrit o per qualsevol altre mitjà acceptat entre les parts.

Si no hi ha un criteri objectiu per girar la facturació en aquests casos, l'empresa distribuïdora l'ha de girar facturant un import corresponent al producte de la potència contractada, o que s'hauria hagut de contractar, per sis hores d'utilització diàries durant un any, sens perjudici de les accions penals o civils que es puguin interposar.

Article 88. *Despeses per desconnexió i reconexió.*

Les despeses que originen la suspensió del subministrament són a càrrec de l'empresa distribuïdora i la reconexió del subministrament, en cas de tall justificat, és a càrrec del consumidor o subjecte qualificat, que ha d'abonar una quantitat equivalent al doble dels drets de connexió als usuaris vigents com a compensació per les despeses de desconnexió.

Article 89. *Serveis declarats essencials.*

1. El que estableixen els articles anteriors en relació amb la suspensió del subministrament o de l'accés per impagament o altres causes no és aplicable als serveis essencials.

2. Els criteris per determinar els serveis que han de ser considerats essencials són els següents:

a) Enllumenat públic a càrrec de les administracions públiques.

b) Subministrament d'aigües per al consum humà a través de xarxa.

c) Aquarteraments i institucions directament vinculades a la defensa nacional, a les forces i cossos de seguretat, als bombers, a protecció civil i a la policia municipal, llevat de les construccions dedicades a habitatges, economat i zones d'esbarjo del personal.

d) Centres penitenciaris, però no els annexos destinats a la població no reclusa.

e) Transports de servei públic i els seus equipaments i les instal·lacions dedicades directament a la seguretat del trànsit terrestre, marítim o aeri.

f) Centres sanitaris en els quals hi hagi quiròfans, sales de cures i aparells d'alimentació elèctrica acoplables als pacients, i hospitals.

g) Serveis funeraris.

Les empreses distribuïdores o comercialitzadores poden afectar els pagaments que perceben d'aquells dels seus clients que tinguin subministraments vinculats a serveis declarats essencials en situació de morositat, a l'abonament de les factures corresponents a aquests serveis, amb independència de l'assignació que el client, públic o privat, hagi atribuït a aquests pagaments.

SECCIÓ 5a RESOLUCIÓ DELS CONTRACTES DE SUBMINISTRAMENT A TARIFA I D'ACCÉS A LES XARXES

Article 90. *Resolució dels contractes de subministrament a tarifa i d'accés a les xarxes.*

1. La interrupció del subministrament per impagament o per alguna de les causes que estableix aquesta secció durant més de dos mesos des de la data de suspensió, determina la resolució del contracte de subministrament o d'accés.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, els contractes de subministrament de les administracions públiques, que no hagin estat declarats essencials, es resolen si la demora en el pagament és superior a sis mesos.

En els supòsits anteriors, si un consumidor amb títol just per al punt de subministrament esmentat sol·licita la formalització d'un nou contracte, la resolució del contracte anterior és automàtica.

2. La suspensió del subministrament o de l'accés en els casos de frau dona lloc a la resolució automàtica del contracte.

Article 91. *Altres causes de resolució dels contractes.*

En tot cas, són causes de resolució del contracte les següents:

a) No permetre l'entrada en hores hàbils o de relació normal amb l'exterior, als locals on hi ha les instal·lacions de transformació, mesura o control a personal autoritzat per l'empresa distribuïdora encarregada de la mesura.

b) La negligència del consumidor o el subjecte qualificat respecte a la custòdia dels equips de mesura i control, amb independència de qui sigui el seu propietari.

c) La negligència del consumidor o subjecte qualificat respecte a la instal·lació d'equips correctors en cas que produeixi perturbacions a la xarxa i, una vegada transcorregut el termini establert per l'organisme competent per a la seva correcció, aquesta no s'hagi efectuat.

SECCIÓ 6a MESURA I CONTROL

Article 92. *Control de la potència contractada.*

1. En els contractes de subministrament a tarifa i d'accés a les xarxes s'ha d'establir la potència o les potències contractades del subministrament.

2. L'empresa distribuïdora pot controlar que la potència realment demandada pel consumidor no superi la contractada. El control de la potència s'efectua a elecció del consumidor mitjançant interruptors de control de potència, màximetres o altres aparells de tall auto-

màtic. En el cas de consumidors que exerceixin la seva condició de qualificats, el control de la potència s'ha de fer mitjançant integradors incorporats a l'equip de mesura necessari per a la liquidació de l'energia en el mercat a l'engròs.

3. Els interruptors de control de potència (ICP), per a intensitats de fins a 63 A, s'han d'ajustar a la gamma d'intensitats normalitzades.

Per a subministraments en baixa tensió d'una intensitat superior a 63 A es poden utilitzar interruptors d'intensitat regulable, màximes o integradors incorporats a l'equip de mesura de l'energia, a elecció del consumidor, d'acord amb la normativa aplicable a tarifes.

Quan la facturació d'un consumidor es faci en alta tensió, però la mesura s'efectuï en baixa tensió, els interruptors de control de potència s'han d'instal·lar al costat de baixa tensió amb el marge d'intensitat necessari per tenir en compte les pèrdues de transformació.

Quan el control de la potència s'efectuï per mitjà d'un màximetre o per integradors incorporats a l'equip de mesura de l'energia, la facturació del subministrament s'ha de fer atenent les lectures resultants. El registre d'una potència superior a la vigent en la connexió de servei autoritza l'empresa distribuïdora a facturar al consumidor els drets de connexió de servei corresponents a aquest excés, el valor del qual queda adscrit a la instal·lació, sense que aquesta facultat pugui donar lloc a pràctiques discriminatòries entre comercialitzadors o consumidors.

Article 93. *Instal·lació d'equips de mesura i control.*

1. Per a la contractació del subministrament elèctric, el consumidor ha de disposar d'instal·lacions adequades per a la col·locació dels equips de mesura i control.

2. Els equips de mesura d'energia elèctrica poden ser facilitats pel consumidor o ser llogats a les empreses distribuïdores, sempre que aquests disposin d'aprovació de model o, si s'escau, pertanyin a un tipus autoritzat i hagin estat verificats segons la seva normativa aplicable.

En el cas dels consumidors acollits a les tarifes 1.0 i 2.0, o aquelles que les puguin substituir, les empreses distribuïdores estan obligades a posar a la seva disposició equips de mesura i interruptors de control de potència per llogar-los.

Els limitadors de corrent o interruptors de control de potència (ICP) s'han de col·locar en el local o l'habitatge al més a prop possible del punt d'entrada de la derivació individual.

Si per alguna circumstància s'han d'instal·lar en la centralització de comptadors, els interruptors de control han de ser de reconexió automàtica als usuaris o reconectables des del domicili del contracte.

En els casos en què l'ICP es col·loqui després de l'inici del subministrament d'energia, les despeses d'instal·lació són a càrrec de l'empresa distribuïdora.

Els transformadors de mesura, llevat que hi hagi un pacte en contra, són propietat del consumidor.

3. Feta la instal·lació, s'han de col·locar en els equips de mesura els precintes que siguin exigibles que, en el cas de consumidors a tarifa, només poden ser alterats o manipulats per l'empresa distribuïdora.

Article 94. *Equips instal·lats.*

El consumidor és responsable de la custòdia dels equips de mesura i control i el seu propietari ho és del manteniment.

Si per elevacions anormals de tensió o altres causes imputables a l'empresa distribuïdora els equips de mesura i control tenen avaries, és a càrrec de l'empresa distribuïdora la reparació o substitució.

Article 95. *Lectura dels subministraments.*

1. La lectura dels subministraments és responsabilitat de les empreses distribuïdores.

2. La lectura de l'energia subministrada al consumidor qualificat mitjançant contractes no acollits a tarifa és responsabilitat del distribuïdor, que l'ha de posar a disposició dels agents que hi participin o que hi estiguin interessats, els quals per a això han de tenir accés a la lectura d'aquesta.

Els equips de mesura de l'energia subministrada als consumidors qualificats mitjançant contractes no acollits a tarifa poden incorporar els elements necessaris per mesurar les magnituds requerides per a la facturació dels contractes d'accés a la xarxa.

Article 96. *Comprovació dels equips de mesura i control.*

1. Tant les empreses distribuïdores i, si s'escau, les comercialitzadores o l'operador del sistema, com els consumidors, tenen dret a sol·licitar, a l'òrgan de l'Administració competent on radiqui la instal·lació, la comprovació i la verificació dels comptadors, els interruptors de control de potència (ICP) i altres aparells que serveixin de base per a la facturació, sigui qui sigui el propietari.

2. En cas que es comprovi un funcionament incorrecte, s'ha de fer una refacturació complementària.

Per als consumidors qualificats o altres subjectes qualificats, si s'han facturat quantitats inferiors a les degudes, la diferència a efectes de pagament pot ser prorratejada en tantes factures mensuals com mesos van transcórrer en l'error, sense que l'ajornament ni el període a rectificar pugui superar un any.

Sens perjudici del que per reglament s'estableix per als consumidors qualificats o altres subjectes qualificats, si han abonat quantitats en excés, la devolució s'ha de fer en la primera facturació següent, i no es poden fraccionar els imports a tornar i el període de rectificació no ha de superar un any. En aquest cas, a les quantitats avançades se'ls aplica l'interès legal dels diners.

En cas que l'error sigui de tipus administratiu, els cobraments o les devolucions tenen el mateix tractament que el que s'ha assenyalat anteriorment.

Article 97. *Canvi de característiques de l'energia.*

1. Les empreses distribuïdores, amb l'autorització prèvia de l'Administració competent, poden modificar les tensions de les seves xarxes de distribució en baixa tensió per adaptar-les a les tensions normalitzades d'ús més comú i generalitzat.

En aquests casos, les empreses distribuïdores han de modificar al seu càrrec els equips de mesura i control i adaptar o substituir els aparells receptors dels consumidors fins al quocient de la potència contractada pel coeficient 0,6, llevat que el consumidor tingui declarats els aparells receptors en el contracte de subministrament, cas en què l'adaptació o substitució els afecta a tots.

2. Quan el subministrament es faci en alta tensió, l'empresa distribuïdora, també amb l'autorització prèvia de l'Administració competent, pot substituir una tensió no normalitzada per una altra de normalitzada, i assumeix l'obligació de substituir o adaptar les instal·lacions i els aparells de transformació, control, mesura i protecció, siguin o no de la seva propietat.

3. Si el canvi de tensió s'efectua a petició del consumidor, o del comercialitzador que el representi, l'empresa distribuïdora ha d'inspeccionar l'instal·lació, i s'han d'assenyalar, si s'escau, les modificacions a realitzar, i són a càrrec del sol·licitant tant les despeses que origini la substitució dels equips de protecció i mesura com els drets de verificació.

SECCIÓ 7a RECLAMACIONS

Article 98. *Reclamacions.*

Les reclamacions o discrepàncies que se suscitin en relació amb el contracte de subministrament a tarifa, o d'accés a les xarxes, o amb les facturacions que en derivin han de ser resoltes administrativament per l'òrgan competent en matèria d'energia de la comunitat autònoma o les ciutats de Ceuta i Melilla, en el territori de les quals s'efectuï el subministrament, independentment de les actuacions en via jurisdiccional que es puguin produir a instància de qualsevol de les parts, sens perjudici del que estableix la disposició addicional onzena. Tercer de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs.

CAPÍTOL II

Qualitat de servei

Article 99. *Concepte, contingut i extensió de la qualitat de servei.*

1. La qualitat de servei és el conjunt de característiques, tècniques i comercials, inherents al subministrament elèctric exigibles pels subjectes, pels consumidors i pels òrgans competents de l'Administració.

Les empreses distribuïdores poden pactar amb els consumidors o, si s'escau, amb els comercialitzadors que representin els consumidors qualificats, l'establiment d'una qualitat especial, superior a la regulada en aquest capítol i amb efectes exclusivament privats, sense que en cap cas aquests pactes puguin suposar un tracte discriminatori entre consumidors o subjectes qualificats de característiques similars.

Els comercialitzadors no poden pactar amb els consumidors qualitats superiors a les reglamentades, llevat que figurin expressament en el contracte d'accés a les xarxes subscrit amb el distribuïdor.

2. La qualitat de servei està configurada pel contingut següent:

- Continuïtat del subministrament, relativa al nombre i la durada de les interrupcions del subministrament.
- Qualitat del producte, relativa a les característiques de l'ona de tensió.
- Qualitat en l'atenció i relació amb el client, relativa al conjunt d'actuacions d'informació, assessorament, contractació, comunicació i reclamació.

3. Es reconeix la classificació següent de la qualitat de servei quant a la seva extensió:

- Qualitat individual: és aquella de naturalesa contractual, que es refereix a cada un dels consumidors.
- Qualitat zonal: és la referida a una determinada zona geogràfica, atesa per un únic distribuïdor.

4. Als efectes de l'aplicació d'aquest capítol, s'estableix la classificació de zones següent:

A) Zona urbana: conjunt de municipis d'una província amb més de 20.000 subministraments, incloent-hi capitals de província, encara que no arribin a la xifra anterior.

B) Zona semiurbana: conjunt de municipis d'una província amb un nombre de subministraments comprès entre 2.000 i 20.000, excloent-ne capitals de província.

C) Zona rural:

a) Zona rural concentrada: conjunt de municipis d'una província amb un nombre de subministraments comprès entre 200 i 2.000.

b) Zona rural dispersa: conjunt de municipis d'una província amb menys de 200 subministraments, així com els subministraments ubicats fora dels nuclis de població que no siguin polígons industrials o residencials.

No obstant això, per a empreses elèctriques que distribueixin en àmbits territorials amb dispersió de la localització de la demanda en diferents nuclis de població dins d'un municipi, el Ministeri d'Economia, a sol·licitud de l'empresa distribuïdora afectada, pot definir les zones, urbanes, semiurbanes i rurals en funció dels nuclis esmentats.

Article 100. *Definicions.*

Als efectes d'aquest capítol, es considera:

1. Consumidor: el client que compra electricitat per al consum propi.

2. Tensió d'alimentació: valor eficaç de la tensió present en un instant determinat en el punt de subministrament i mesurat en un interval de temps determinat.

3. Tensió nominal d'una xarxa de distribució: tensió que caracteritza o identifica una xarxa i a la qual es fa referència per a certes característiques de funcionament.

4. Tensió d'alimentació declarada: és la tensió nominal de la xarxa, llevat que, com a conseqüència d'un acord entre distribuïdor i consumidor, la tensió d'alimentació aplicada en el punt de lliurament difereixi de la tensió nominal, cas en què aquella correspon a la tensió d'alimentació declarada.

5. Interrupció d'alimentació: condició en què la tensió en els punts de subministrament no supera el 10 per 100 de la tensió declarada. Les interrupcions poden ser llargues, d'una durada superior a tres minuts, o breus, d'una durada inferior o igual a tres minuts. El Ministeri d'Economia, en funció de l'evolució de la tecnologia, pot modificar el valor màxim del temps fins al qual una interrupció pot ser classificada com a breu.

6. TIEPI: és el temps d'interrupció equivalent de la potència instal·lada en mitjana tensió (1 kV < V < 36 kV). Aquest índex es defineix mitjançant l'expressió següent:

$$\text{TIEPI} = \frac{\sum_{i=1}^k (\text{PI}_i \times H_i)}{\sum \text{PI}}$$

On:

$\sum \text{PI}$ = suma de la potència instal·lada dels centres de transformació MT/BT del distribuïdor més la potència contractada en MT (en kVA).

PI_i = potència instal·lada dels centres de transformació MT/BT del distribuïdor més la potència contractada en MT, afectada per la interrupció «i» de durada H_i (en kVA).

H_i = temps d'interrupció del subministrament que afecta la potència PI_i (en hores).

K = nombre total d'interrupcions durant el període considerat.

Les interrupcions que s'han de considerar en el càlcul del TIEPI són les d'una durada superior a tres minuts.

7. Percentil 80 del TIEPI: és el valor del TIEPI que no és superat pel 80 per 100 dels municipis de l'àmbit provincial definits.

8. NIEPI: és el nombre d'interrupcions equivalent de la potència instal·lada en mitjana tensió ($1 \text{ kV} < V \leq 36 \text{ kV}$). Aquest índex es defineix mitjançant l'expressió següent:

$$\text{NIEPI} = \frac{\sum_{i=1}^k \text{PI}_i}{\sum \text{PI}}$$

On:

$\sum \text{PI}$ = suma de la potència instal·lada dels centres de transformació MT/BT del distribuïdor més la potència contractada en MT (en kVA).

PI = potència instal·lada dels centres de transformació MT/BT del distribuïdor més la potència contractada en MT, afectada per la interrupció «i» (en kVA).

K = nombre total d'interrupcions durant el període considerat.

Les interrupcions que s'han de considerar en el càlcul del NIEPI són les d'una durada superior a tres minuts.

Article 101. *Continuïtat del subministrament.*

1. La continuïtat del subministrament està determinada pel nombre i la durada de les interrupcions. Les interrupcions poden ser imprevistes o programades per permetre l'execució de treballs programats a la xarxa, cas en què els consumidors han de ser informats per endavant per l'empresa distribuïdora, prèvia autorització de l'Administració competent d'acord amb el que preveu aquest article.

2. La determinació de la continuïtat del subministrament, per les interrupcions de subministrament, es basa en dos paràmetres:

a) El temps d'interrupció, igual al temps transcorregut des que s'inicia fins que finalitza, mesurat en hores. El temps d'interrupció total és la suma de tots els temps d'interrupció durant un termini determinat.

b) El nombre d'interrupcions. El nombre d'interrupcions total és la suma de totes les interrupcions que hi hagi hagut durant un termini determinat.

3. Perquè les interrupcions es qualifiquin de programades, les empreses distribuïdores n'han de sol·licitar l'autorització corresponent a l'òrgan competent d'energia de l'Administració autonòmica corresponent, amb una antelació mínima de setanta-dues hores; a aquests efectes no es computen els dissabtes, diumenges o festius.

L'autorització de l'òrgan competent d'energia de l'Administració autonòmica s'entén atorgada si transcorregut el termini de quaranta-vuit hores des de la sol·licitud no s'estableix cap objecció a la interrupció. En els casos en què l'òrgan competent d'energia de l'Administració autonòmica consideri que no queda justificada la interrupció programada, o bé que en poden derivar perjudicis importants, pot denegar l'autorització sol·licitada.

Les interrupcions programades han de ser comunicades als consumidors afectats amb una antelació mínima de vint-i-quatre hores, pels mitjans següents:

a) Mitjançant una comunicació individualitzada, de manera que quedi constància de la seva tramesa, als consumidors dels subministraments dels quals es realitzin a tensions superiors a 1 kV i als establiments que prestin serveis declarats essencials.

b) Mitjançant cartells anunciadors, situats en llocs visibles en relació amb la resta de consumidors, i a través de dos dels mitjans de comunicació escrita de més difusió de la província.

En cas que l'Administració autonòmica no autoritzi la interrupció programada i aquesta ja hagi estat anunciada als consumidors, se'ls ha d'informar d'aquesta circumstància pels mateixos mitjans anteriors.

En tots els casos, el document d'avís ha de contenir la data i l'hora d'inici de la interrupció, així com la data i l'hora del seu acabament.

4. El nombre i la durada de les interrupcions programades s'han de tenir en compte a efectes de càlcul del TIEPI i NIEPI total, però no donen lloc a reduccions en la facturació, tret que no s'hagin observat els requisits exigits als apartats anteriors.

Article 102. *Qualitat del producte.*

1. La qualitat del producte fa referència al conjunt de característiques de l'ona de tensió, que es pot veure afectada, principalment, per les variacions del valor eficaç de la tensió i de la freqüència i per les interrupcions de servei i els buits de tensió d'una durada inferior a tres minuts.

2. Per a la determinació dels aspectes de la qualitat del producte s'han de seguir els criteris establerts en la norma UNE-EN 50.160 o la norma que la substitueixi, i les instruccions tècniques complementàries que dicti el Ministeri d'Economia, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, en desplegament d'aquest Reial decret.

Article 103. *Qualitat de l'atenció al consumidor.*

1. La qualitat de l'atenció i relació amb el consumidor es determina atenent les característiques del servei, entre les quals hi ha el conjunt d'aspectes referits a l'assessorament del consumidor en matèria de contractació, facturació, cobrament, mesura de consums i altres aspectes derivats del contracte subscrit.

2. En concret, els indicadors de qualitat individual, basada en l'atenció al consumidor, són els següents, sens perjudici de les modificacions que es puguin introduir a través de les instruccions tècniques complementàries que, si s'escau, s'aprovin:

A) Elaboració dels pressupostos corresponents a nous subministraments: a partir de la sol·licitud d'un subministrament, l'empresa distribuïdora ha de comunicar per escrit al sol·licitant el punt de subministrament i les condicions tecnoeconòmiques per dur-lo a terme, amb indicació de la necessitat o no de reservar locals per a centres de transformació dins dels terminis màxims següents, comptats en dies hàbils:

1r Subministraments en baixa tensió:

a) Quan se sol·liciti un subministrament de fins a 15 kW en què no sigui necessari fer instal·lacions d'extensió, l'empresa distribuïdora ha de donar per escrit les condicions tecnoeconòmiques en el termini de cinc dies.

b) Per a qualsevol servei quan no sigui necessària la instal·lació d'un centre de transformació: deu dies.

c) Quan sigui necessària la instal·lació de centres de transformació:

1a Servei auxiliar d'obres: deu dies.

2a Servei definitiu amb centre de transformació de mitjana a baixa tensió: vint dies.

3a Servei definitiu amb subestació transformadora d'alta a mitjana tensió: trenta dies.

2n Subministraments en alta tensió:

a) Per a un consumidor amb una tensió nominal de subministrament igual o inferior a 66 kV: quaranta dies.

b) Altres subministraments d'alta tensió: seixanta dies.

Les empreses distribuïdores, dins dels terminis abans indicats, han de facilitar per escrit als sol·licitants la justificació detallada dels drets de connexió de servei a liquidar, i han de precisar el sistema emprat per a la determinació i el termini de vigència, que ha de ser, com a mínim, de tres mesos a partir de la data de la notificació.

Una vegada definida la proposta tècnica i la seva aprovació, i una vegada acceptada pel sol·licitant la previsió dels drets corresponents a l'extensió, o a la connexió, segons es tracti, s'han d'establir les previsions d'actuació corresponents a la seva execució.

B) Execució de les instal·lacions necessàries per als nous subministraments: quan es tracti d'una instal·lació d'extensió i que hagi de ser realitzada per l'empresa distribuïdora, els terminis d'execució per a la posada en servei de la instal·lació a partir del moment que se satisfacin els drets de connexió de servei són els següents, comptats en dies hàbils:

1r Subministraments en baixa tensió:

a) Quan no sigui necessari fer cap ampliació de la xarxa de baixa tensió: cinc dies.

b) Quan únicament calgui ampliar la xarxa de baixa tensió: trenta dies.

c) Quan calgui construir un centre de transformació: seixanta dies.

d) Quan calgui construir diversos centres de transformació: vuitanta dies.

2n Subministraments en alta tensió:

a) Connexió de servei a un sol consumidor amb una tensió nominal de subministrament igual o inferior a 66 kV: vuitanta dies.

b) Altres subministraments d'alta tensió: el termini s'ha de determinar en cada cas en funció de la importància dels treballs a realitzar.

En el còmput de terminis no es tenen en compte els necessaris per obtenir autoritzacions, permisos o conformitat per a la realització dels treballs.

En cas que sigui necessària la construcció d'un o diversos centres de transformació per a ús del distribuïdor, el termini no es comença a comptar fins a la signatura d'un document de cessió d'ús, corresponent al local o els locals. A més, han de ser lliurats en condicions per poder realitzar la instal·lació elèctrica, almenys, seixanta dies abans que finalitzi el termini establert.

Quan concorrin circumstàncies especials i no hi hagi acord entre el distribuïdor i el client, el termini el fixa l'òrgan competent de l'Administració corresponent.

C) Connexió a l'usuari i instal·lació de l'equip de mesura, en el termini màxim de cinc dies hàbils, a comptar des que el consumidor hagi subscrit el contracte de subministrament corresponent.

D) Atenció de les reclamacions que els consumidors hagin presentat en relació amb la mesura de consum, factures emeses, talls indeguts, en el termini màxim de cinc dies hàbils per als usuaris de menys de 15 kW contractats i de quinze dies hàbils per a la resta.

E) Connexió a l'usuari després d'un tall per impagament, en el termini màxim de vint-i-quatre hores després del pagament de la factura.

F) Execució indeguda de tall per impagament.

G) Informar i assessorar els consumidors en el moment de la contractació sobre la tarifa i la potència a contractar més convenient a les seves necessitats, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 80 d'aquest Reial decret, a partir de les dades aportades pels consumidors.

Article 104. *Compliment de la qualitat de subministrament individual.*

1. El distribuïdor ha de disposar d'un sistema de registre d'incidències d'acord amb el procediment de mesura i control que s'estableixi segons el que disposa l'apartat 3 de l'article 108, que li permeti determinar l'afectació de les incidències de continuïtat del subministrament de les seves xarxes amb tots i cadascun dels consumidors connectats a aquestes en totes les seves zones de distribució. El termini màxim d'implantació és d'un any des de l'aprovació del procediment esmentat.

2. El distribuïdor està obligat, amb relació a cada un dels seus consumidors, que el temps i el nombre d'interrupcions imprevistes superiors a tres minuts de cada any natural, depenent de la zona on estigui situat el subministrament, definida d'acord amb el que disposa l'apartat 3 de l'article 99 d'aquest Reial decret, no superi els valors següents:

a) Mitjana tensió (d'1 a 36 kV):

	Nombre d'hores	Nombre d'interrupcions
Zona urbana	4	8
Zona semiurbana	8	12
Zona rural concentrada	12	15
Zona rural dispersa	16	20

Els consumidors connectats a xarxes de tensió superior a 36 kV s'assimilen als l·lindars definits en zones urbanes, sigui quina sigui la seva ubicació.

b) Baixa tensió (menor o igual a 1 kV):

	Nombre d'hores	Nombre d'interrupcions
Zona urbana	6	12
Zona semiurbana	10	15
Zona rural concentrada	15	18
Zona rural dispersa	20	24

3. Els límits màxims de variació de la tensió d'alimentació als consumidors finals són de ± 7 per 100 de la tensió d'alimentació declarada. No obstant això, aquest límit pot ser modificat pel Ministeri d'Economia en funció de l'evolució de la normativa pel que fa a la normalització de tensions. La freqüència nominal de la tensió subministrada ha de ser 50 Hz. Els límits màxims de variació d'aquesta freqüència són els que estableix la norma UNE-EN 50.160.

Per als subministraments a distribuïdors que rebien l'energia al primer esglaó de tensió (d'1 a 36 kV) les toleràncies anteriors es redueixen a un 80 per 100 de les establertes amb caràcter general.

4. El consumidor té dret a instal·lar a càrrec seu un sistema de registre de mesura d'incidències de qualitat de servei, degudament precintat, per confrontar els valors aportats per les empreses distribuïdores. La instal·lació i el precintament d'aquest sistema ha de comptar amb l'acord previ d'ambdues parts, adoptat per escrit. En cas de discrepància, resol l'òrgan competent de l'Administració autonòmica.

Article 105. *Conseqüències de l'incompliment de la qualitat de servei individual.*

1. El distribuïdor és responsable del compliment dels nivells de qualitat individual definits en els articles

anterior, en relació amb cada un dels consumidors connectats a les seves xarxes.

2. L'incompliment dels valors fixats en l'article anterior per a la continuïtat del subministrament determina l'obligació per als distribuïdors d'aplicar en la facturació dels consumidors connectats a les seves xarxes els descomptes regulats a l'apartat següent dins del primer trimestre de l'any següent al de l'incompliment. La implantació dels descomptes per incompliment dels límits establerts entra en vigor a partir del dia 1 de gener de l'any següent a l'acabament del període d'implantació del procediment de registre i control.

3. A aquests efectes, en els casos en els quals el distribuïdor incompleixi els valors per a la continuïtat del subministrament individual és procedent aplicar els descomptes següents:

a) Consumidors a tarifa:

1r Si l'incompliment és pel nombre d'hores d'interrupció, amb caràcter anual ha d'aplicar un descompte en la facturació del consumidor en una quantitat equivalent al consum de la seva potència mitjana anual facturada, per la diferència entre el nombre d'hores d'interrupció del consumidor i el nombre d'hores d'interrupció fixat per reglament, valorat en cinc vegades el preu del kWh corresponent a la seva tarifa contractada amb un límit màxim del 10 per 100 de la seva facturació anual.

2n Si l'incompliment és pel nombre d'interrupcions, el descompte en la facturació anual del consumidor és equivalent al consum de la seva potència mitjana anual facturada, pel nombre d'hores d'interrupció valorades al preu del kWh corresponent a la seva tarifa contractada per la diferència entre el nombre real d'interrupcions, menys el fixat per reglament, dividida per vuit, amb un límit màxim del 10 per 100 de la seva facturació anual.

Si s'incompleixen els dos índexs, s'ha de prendre el més favorable per al consumidor.

b) Consumidors qualificats:

1r Pels peatges o tarifa d'accés: amb caràcter anual, al consumidor qualificat, en cas que aquest contracti directament el peatge o la tarifa d'accés, o al comercialitzador, en cas contrari, han d'aplicar un descompte en la facturació en una quantitat equivalent a:

1a Si l'incompliment és pel nombre d'hores d'interrupció, amb caràcter anual ha d'aplicar un descompte en la facturació del consumidor en una quantitat equivalent al consum de la seva potència mitjana anual facturada, per la diferència entre el nombre d'hores d'interrupció del consumidor i el nombre d'hores d'interrupció fixat per reglament, valorat en cinc vegades el preu del kWh corresponent a la seva tarifa d'accés contractada, amb un límit màxim del 10 per 100 de la seva facturació anual.

2a Si l'incompliment és pel nombre d'interrupcions, ha d'aplicar un descompte en la facturació anual del consumidor en una quantitat equivalent al consum de la seva potència mitjana anual facturada, pel nombre d'hores d'interrupció valorades al preu del kWh corresponent a la seva tarifa d'accés contractada per la diferència entre el nombre real d'interrupcions, menys el fixat per reglament, dividida per vuit, amb un límit màxim del 10 per 100 de la seva facturació anual.

Si s'incompleixen els dos índexs, s'ha de prendre el més favorable per al consumidor.

2n Per l'energia deixada de subministrar: les quantitats que, si s'escau, es pactin lliurement amb el distribuïdor. Aquestes han de ser com a mínim equivalents a:

1a Si l'incompliment és pel nombre d'hores d'interrupció, han d'aplicar un descompte en la facturació

del consumidor en una quantitat equivalent al consum de la seva potència mitjana anual facturada, per la diferència entre el nombre d'hores d'interrupció del consumidor i el nombre d'hores d'interrupció fixat per reglament, valorat en cinc vegades el preu final horari mitjà anual del kWh en el mercat de producció organitzat, amb un límit màxim del 10 per 100 de la seva facturació anual.

2a Si l'incompliment és pel nombre d'interrupcions, el descompte en la facturació anual del consumidor ha de ser equivalent al consum de la seva potència mitjana anual facturada, pel nombre d'hores d'interrupció, valorades al preu final horari mitjà anual del kWh en el mercat de producció organitzat per la diferència entre el nombre real d'interrupcions, menys el fixat per reglament, dividida per vuit, amb un límit màxim del 10 per 100 de la seva facturació anual.

Si s'incompleixen els dos índexs, s'ha de prendre el més favorable per al consumidor.

4. En cas de discrepància entre el distribuïdor i el consumidor, o el comercialitzador en el cas de consumidors qualificats, sobre les dades que cal tenir en compte per a l'elaboració dels descomptes en les facturacions, resol l'òrgan competent de l'Administració, que té dret a consultar el registre d'informació utilitzat per l'empresa distribuïdora.

La negativa per part de l'empresa distribuïdora a proporcionar la informació sol·licitada pel consumidor o comercialitzador, als efectes d'aquest Reial decret, pot ser considerada infracció, d'acord amb el que preveu la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric.

5. En cas d'incompliment dels valors fixats per a la qualitat del producte, l'empresa distribuïdora ha d'adoptar les mesures corresponents per reparar, en un termini màxim de sis mesos, les causes que motivin la deficient qualitat del producte, llevat que per l'alta complexitat tècnica l'Administració competent en determini un termini superior. En aquests casos, és necessari instrumentar un pla que sigui aprovat per l'Administració competent.

6. En tots els supòsits en què s'incompleixi el que estableix l'apartat 2 de l'article 103 d'aquest Reial decret, les empreses distribuïdores han d'abonar al consumidor, per cada incompliment, en la primera facturació que es produeixi, la més gran de les quantitats següents: 5.000 pessetes o el 10 per 100 de la primera facturació completa.

7. Sens perjudici de les conseqüències definides en els paràgrafs anteriors, el consumidor afectat per l'incompliment de la qualitat de servei individual, pot reclamar, en via civil, la indemnització dels danys i perjudicis que li hagi causat aquest incompliment.

8. En cas de discrepància entre el distribuïdor i el consumidor o, si s'escau, el comercialitzador, sobre el compliment de la qualitat individual, resol l'òrgan competent de l'Administració autonòmica on s'ubiqui el subministrament.

No es consideren incompliments de qualitat els provocats per causa de força major o les accions de tercers, sempre que l'empresa distribuïdora ho demostrï davant l'Administració competent. En qualsevol cas, no es consideren casos de força major els que resultin de la inadequació de les instal·lacions elèctriques a la fi que han de servir, la falta de previsió en l'explotació de les xarxes elèctriques o els derivats del funcionament mateix de les empreses elèctriques. En cas de discrepància, resol l'Administració competent. Així mateix, no poden ser al·legats com a causa de força major els fenòmens atmosfèrics que es considerin habituals o normals en cada zona geogràfica, d'acord amb les dades estadístiques de què es disposi.

9. L'Administració competent pot ordenar, d'ofici o a instància de part, l'obertura d'expedients informatius o sancionadors per falta de qualitat.

Article 106. *Qualitat zonal.*

1. Cada distribuïdor està obligat a mantenir els nivells de qualitat zonal assignats a les zones on exerceixi la seva activitat, calculats com a mitjana de la falta de continuïtat anual del conjunt de municipis agrupats per províncies d'acord amb la classificació que en fa l'apartat 3 de l'article 99 d'aquest Reial decret.

2. El mesurament de la qualitat zonal s'efectua sobre la base del TIEPI, el percentil 80 del TIEPI i el NIEPI. El Ministeri d'Economia pot establir altres indicadors addicionals i pot revisar els límits dels valors establerts.

3. Els límits dels valors del TIEPI, el percentil 80 del TIEPI i el NIEPI, durant cada any natural, tenint en compte únicament les interrupcions imprevistes, són els següents:

	TIEPI — Hores	Percentil 80 del TIEPI — Hores	NIEPI — Nombre
Zona urbana	2	3	4
Zona semiurbana	4	6	6
Zona rural concentrada	8	12	10
Zona rural dispersa	12	18	15

Cap municipi ha de superar el valor del percentil 80 del TIEPI durant més de dos anys consecutius.

Article 107. *Conseqüències de l'incompliment de la qualitat zonal.*

1. Les empreses distribuïdores poden declarar a l'Administració competent l'existència de zones on tinguin dificultat temporal per mantenir la qualitat exigible, i presentar alhora un programa d'actuació temporal que permeti la correcció de les causes que l'originin. Aquests programes es poden incloure en els plans de millora de qualitat de servei i l'electrificació i millora de la qualitat en l'àmbit rural que s'instrumentin a través de la tarifa mitjançant convenis de col·laboració entre el Ministeri d'Economia, les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla i les empreses distribuïdores.

2. La quantitat anual que, si s'escau, es fixi en la tarifa per a l'execució dels plans esmentats a l'apartat anterior s'ha de repartir entre les diferents zones, atenent els criteris i l'ordre de prioritats següents:

a) S'han de repartir del total de la quantia que s'aprovi cada any:

- 1r El 60 per 100 a zones rurals.
- 2n El 30 per 100 a zones semiurbanes.
- 3r El 10 per 100 a zones urbanes.

b) S'han d'aplicar a les zones que presentin la màxima diferència dels índexs TIEPI, percentil 80 del TIEPI i NIEPI respecte a la mitjana nacional resultant per cada tipus de zona.

c) Cap zona pot estar inclosa en aquests plans més de dos anys. Aquests plans han d'estar finançats per les empreses distribuïdores en una quantia no inferior al 50 per 100 de les inversions que es duguin a terme.

3. Durant l'elaboració i l'execució d'aquests plans i durant el termini màxim de dos anys establert per a

aquests, sempre que hagin estat autoritzats per l'òrgan competent de l'Administració corresponent, no s'han d'aplicar les conseqüències de l'incompliment de la qualitat tant individual com zonal que regula aquest Reial decret a les zones incloses en l'àmbit territorial d'actuació del pla.

4. Si una vegada efectuat un pla de qualitat a la zona es continuen superant els límits que estableix l'article anterior, l'empresa distribuïdora ha de justificar-ne els motius a l'Administració competent, que pot determinar, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, que la causa de l'incompliment és la falta de qualitat, i l'empresa distribuïdora està obligada, en aquest cas, a elaborar un pla de millora de la qualitat de subministrament, a càrrec i a costa del distribuïdor, que ha de ser aprovat per l'Administració competent. La presentació del pla de millora de la qualitat s'ha de fer davant l'Administració competent en el termini de sis mesos a comptar del requeriment fet de part d'aquesta, i en el pla han de constar les actuacions que s'han de dur a terme i els terminis d'execució.

5. La no-elaboració o execució dels plans pot ser considerada infracció, d'acord amb el que preveu l'article 61.4 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric.

Article 108. *Informació sobre la qualitat de servei.*

1. Les empreses distribuïdores han d'elaborar anualment informació detallada dels valors dels índexs de qualitat per a l'àmbit de les diferents zones de cada província on exerceixen la seva activitat, que s'estableixen en aquest capítol: TIEPI, percentil 80 del TIEPI i NIEPI.

Aquests índexs calculats per províncies i zones s'han de desagregar en els corresponents a interrupcions programades i els corresponents a interrupcions imprevistes, i en aquestes últimes s'han de diferenciar les interrupcions imprevistes per causes de tercers, força major i pròpies de la distribució, de manera discriminada per a cada un dels municipis.

Per a tensions de fins a 1 kV, han d'elaborar anualment informació afegida sobre interrupcions registrades, discriminar per a cada tipus de zona i província i municipi, i distingir les programades de les imprevistes.

Les empreses distribuïdores han d'elaborar anualment informació detallada dels valors dels aspectes de qualitat del producte definits a la UNE-EN 50-160 en cada una de les províncies d'actuació. Aquesta informació ha de ser facilitada als clients actuals o potencials per a l'anàlisi dels seus mitjans de protecció, alimentacions redundants i ubicació adequada.

Les empreses distribuïdores han d'elaborar anualment informació detallada dels valors dels aspectes de qualitat en l'atenció i relació amb els clients a cada una de les províncies d'actuació.

2. Aquesta informació ha de ser enviada, amb caràcter anual, al Ministeri d'Economia, que l'ha de comunicar a la Comissió Nacional d'Energia. Així mateix, s'ha de remetre amb la mateixa periodicitat a l'òrgan competent de l'Administració autonòmica la informació corresponent a l'àmbit del seu territori.

3. Per a l'elaboració d'aquesta informació, les empreses esmentades han de disposar d'un procediment de mesura i control de la continuïtat del subministrament i la qualitat del producte, homogeni per a totes les empreses i auditable. Aquest procediment l'han de presentar de manera conjunta les empreses distribuïdores, per a la seva aprovació pel Ministeri d'Economia, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

4. La informació obtinguda ha de ser sotmesa a les auditories corresponents, a fi d'obtenir-ne un examen

sistemàtic i independent. Per a això, han de disposar d'un registre de totes les incidències detectades durant els últims quatre anys.

5. Els comercialitzadors tenen dret que els sigui facilitada pels distribuïdors la informació de la qualitat corresponent als seus clients que se subministren a través de les xarxes dels distribuïdors esmentats, obtinguda partint de la metodologia descrita en els apartats anteriors, a l'efecte de poder traslladar als seus clients els descomptes procedents que regula aquest capítol. Aquesta informació també ha de ser facilitada als consumidors.

6. L'Administració competent, d'ofici o a instància de part interessada, pot fer totes les inspeccions o comprovacions que consideri convenient, pels seus propis mitjans o utilitzant una entitat tècnica homologada, a les instal·lacions dels distribuïdors, per comprovar, amb estudis tècnicament fiables d'auditoria, la qualitat d'una determinada zona, atesa per una única empresa.

7. El Ministeri d'Economia ha de publicar anualment, amb la informació auditada facilitada per les mateixes empreses, un resum dels nivells de qualitat obtinguts per a cada un dels indicadors establerts.

Article 109. *Responsabilitats en el compliment de la qualitat.*

1. La responsabilitat del compliment dels índexs de qualitat de subministrament individual i zonal correspon als distribuïdors que fan la venda d'energia al consumidor o permeten el lliurament d'energia mitjançant l'accés a les seves xarxes, sens perjudici de la possible repetició, per la part proporcional de l'incompliment, per l'empresa distribuïdora contra l'empresa titular de les instal·lacions de transport, responsable del lliurament d'energia en els punts d'enllaç entre les instal·lacions de transport i les instal·lacions de distribució. Si hi ha discrepàncies sobre el subjecte que provoca la deficiència, la Comissió Nacional d'Energia ha de determinar els subjectes concrets del sistema a l'actuació dels quals siguin imputables les deficiències.

2. Si l'empresa distribuïdora acreditada que la interrupció imprevista ha estat deguda a l'actuació de tercers, l'Administració competent pot procedir a la incoació del procediment sancionador corresponent contra el tercer causant de l'incident.

Article 110. *Pertorbacions provocades i induïdes per instal·lacions receptores.*

1. Els consumidors i els usuaris de la xarxa han d'adoptar les mesures necessàries perquè les pertorbacions emeses per les seves instal·lacions receptores estiguin dins dels límits establerts d'acord amb el que preveu l'apartat 3 de l'article 104 d'aquest Reial decret. L'exoneració de la responsabilitat del distribuïdor respecte de les pertorbacions produïdes pels seus consumidors es produeix si consta que prèviament s'ha requerit el causant perquè cessi en la seva actitud i, en cas que no sigui atès dins del termini atorgat a aquest efecte, s'hagi procedit a fer la denúncia davant l'Administració competent, que ha de requerir el consumidor que produeix les pertorbacions perquè hi instal·li els equips correctors, i pot ordenar-ne el tall si no és atès el requeriment.

Per tal de minimitzar la circulació d'energia reactiva per les xarxes de distribució, els consumidors estan obligats a disposar dels equips de compensació del seu factor de potència, de manera que aquest sigui com a mínim de 0,60. A través de les tarifes s'han de donar els senyals econòmics per a l'optimització del factor de potència.

Les empreses distribuïdores poden pactar, mitjançant mecanismes de mercat objectius i transparents, amb els consumidors qualificats, compensacions locals del factor

de potència, segons es determini mitjançant el corresponent procediment d'operació de les xarxes de distribució, tot això sens perjudici del que estableixi la normativa tarifària.

2. Els consumidors han d'establir el conjunt de mesures que minimitzin els riscos derivats de la falta de qualitat. A aquests efectes, les empreses distribuïdores han d'informar, per escrit, el consumidor sobre les mesures que cal adoptar per a la consecució d'aquesta minimització de riscos.

3. Per evitar en la mesura que sigui possible la transmissió de defectes, o les seves conseqüències, cap a les instal·lacions del consumidor, o viceversa, les proteccions particulars de l'entroncament de les instal·lacions de clients amb la xarxa general, i la seva regulació, s'han de coordinar entre l'empresa distribuïdora i el consumidor, basant-se en les instruccions tècniques complementàries que dicti el Ministeri d'Economia, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia.

TÍTOL VII

Procediments d'autorització de les instal·lacions de producció, transport i distribució

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 111. *Objecte.*

1. L'objecte d'aquest títol és la regulació dels procediments per atorgar autoritzacions administratives per a la construcció, la modificació, l'explotació, la transmissió i el tancament d'instal·lacions de producció, transport i distribució d'energia elèctrica quan el seu aprofitament afecti més d'una comunitat autònoma o quan el transport o la distribució surtin de l'àmbit territorial d'una d'aquestes.

2. No obstant el que disposa el paràgraf anterior, queden excloses del règim d'autorització que estableix aquest Reial decret les instal·lacions de producció d'energia elèctrica d'origen nuclear, que es regeixen per la seva normativa específica.

3. En el cas de les instal·lacions de producció, s'entén que el seu aprofitament afecta més d'una comunitat autònoma quan, d'acord amb el que preveu l'article 23 de la Llei 54/1997, atenen la potència instal·lada de les unitats de producció, estiguin obligades a fer ofertes econòmiques a l'operador del mercat, sens perjudici de la seva exclusió del sistema d'ofertes pel fet d'acollir-se al sistema de contractació bilateral.

4. En tot cas, s'entén que l'aprofitament d'una instal·lació de transport afecta més d'una comunitat autònoma quan es tracti d'instal·lacions que formin part de la xarxa de transport mallada peninsular. Així mateix, les línies que compleixin funcions d'evacuació d'instal·lacions de producció autoritzades per l'Administració General de l'Estat han de ser autoritzades per aquesta.

5. Aquests procediments són aplicables tant a les instal·lacions que conformen les xarxes de transport i distribució definides als títols II i III d'aquest Reial decret, com a les línies directes, les d'evacuació i les connexions de servei d'una tensió superior a 1 kV.

6. Queden excloses del règim d'autorització les instal·lacions d'una tensió inferior a 1 kV.

Article 112. *Coordinació amb plans urbanístics.*

1. La planificació de les instal·lacions de transport i distribució d'energia elèctrica quan s'ubiquin o discorren en sòl no urbanitzable, s'ha de tenir en compte en l'ins-

trument d'ordenació del territori corresponent. Així mateix, i en la mesura que les instal·lacions s'ubiquin en qualsevol de les categories de sòl qualificat com a urbà o urbanitzable, la planificació ha de ser prevista en l'instrument d'ordenació urbanística corresponent, s'han de precisar les possibles instal·lacions, s'han de qualificar adequadament els terrenys i s'han d'establir, en ambdós casos, les reserves de sòl necessàries per a la ubicació de les noves instal·lacions i la protecció de les existents.

2. En els casos en què no s'hagi tingut en compte la planificació elèctrica en els instruments d'ordenació descrits a l'apartat anterior, o quan les raons justificades d'urgència o interès excepcional per al subministrament d'energia elèctrica aconsellin l'establiment d'instal·lacions de transport o distribució i sempre que en virtut del que estableixen altres lleis sigui preceptiu un instrument d'ordenació del territori o urbanístic segons la classe de sòl afectat, cal atènyer-se al que disposa l'article 244 del text refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1992, de 26 de juny, o el text autonòmic que correspongui.

Article 113. Òrgans competents.

1. Les competències sobre les instal·lacions descrites a l'anterior article 111 són de titularitat de l'Administració General de l'Estat i han de ser exercides per la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, sens perjudici de les que s'atribueixin expressament al Consell de Ministres.

2. La tramitació de l'autorització, la declaració en concret d'utilitat pública i l'aprovació de projecte d'execució d'instal·lacions elèctriques les han de portar a terme les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern de les províncies on radiqui la instal·lació.

3. El Ministeri d'Economia pot subscriure convenis amb les comunitats autònomes pels quals es pot encomanar a aquestes últimes algunes de les actuacions administratives que preveu aquest títol.

Les actuacions resolutòries dels procediments que estableix aquest títol no poden ser objecte de la comanda esmentada.

Article 114. Informe de la Direcció General de Política Energètica i Mines.

L'autorització de les instal·lacions de transport que siguin competència de les comunitats autònomes requereix l'informe de la Direcció General de Política Energètica i Mines.

Per a això, l'òrgan competent de l'Administració autonòmica ha de remetre la sol·licitud i la documentació que s'hi adjunti a la Direcció General de Política Energètica i Mines, que n'ha d'emetre informe en el termini de dos mesos. Si transcorregut aquest termini no l'ha emès, han de prosseguir les actuacions.

En aquest informe s'han de consignar les possibles afeccions de la instal·lació projectada als plans de desenvolupament de la xarxa, a la gestió tècnica del sistema i al règim econòmic d'aquest, que l'Administració que autoritza ha de tenir en compte en l'atorgament de l'autorització. En cas que la instal·lació sigui objecte d'un procediment que asseguri la concurrència, l'informe de la Direcció General de Política Energètica i Mines ha de tenir per objecte, a més, les bases del concurs.

La resolució que s'emeti sobre aquesta autorització ha de ser notificada a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia i a la Comissió Nacional d'Energia.

CAPÍTOL II

Autoritzacions per a la construcció, modificació, ampliació i explotació d'instal·lacions

Article 115. Necessitat d'autorització.

La construcció, l'ampliació, la modificació i l'explotació de totes les instal·lacions elèctriques a què es refereix l'article 111 d'aquest Reial decret requereixen les resolucions administratives següents:

a) Autorització administrativa, que es refereix a l'avantprojecte de la instal·lació com a document tècnic que s'ha de tramitar, si s'escau, conjuntament amb l'estudi d'impacte ambiental. Així mateix, en els casos en què sigui necessari, ha de permetre la iniciació dels tràmits corresponents per a l'ocupació del domini públic marítimoterrestre.

b) Aprovació del projecte d'execució, que es refereix al projecte concret de la instal·lació i en permet al titular la construcció o l'establiment.

c) Autorització d'explotació, que permet, una vegada executat el projecte, posar en tensió les instal·lacions i procedir a la seva explotació comercial.

Les sol·licituds d'autorització administrativa i aprovació del projecte d'execució definides en els paràgrafs a) i b) d'aquest article es poden efectuar de manera consecutiva, coetània o conjunta.

Article 116. Cost associat a les noves instal·lacions autoritzades de transport.

El cost associat a les noves instal·lacions de transport està determinat per la forma d'autorització d'aquestes, que pot ser mitjançant procediment de concurrència o de manera directa, i hi és aplicable el que disposen els articles 6 i 7 del Reial decret 2819/1998, de 23 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport i distribució d'energia elèctrica.

Article 117. Resolució sobre determinació de la forma d'autorització de les noves instal·lacions de transport.

1. Una vegada publicat en el «Butlletí Oficial de l'Estat» el programa anual d'instal·lacions a què es refereix l'article 14 o les actualitzacions excepcionals de l'article 15 d'aquest Reial decret, les empreses interessades han de comunicar a la Direcció General de Política Energètica i Mines el seu interès a sol·licitar una autorització per emprendre alguna de les instal·lacions esmentades.

2. Les empreses interessades a sol·licitar l'autorització per emprendre alguna nova instal·lació de transport han de presentar, en el termini d'un mes des de la publicació anterior del programa anual d'instal·lacions de transport, en el «Butlletí Oficial de l'Estat», una carta d'interès davant la Direcció General de Política Energètica i Mines, a la qual s'ha d'adjuntar l'acreditació de la capacitat del sol·licitant, de conformitat amb l'article 121, quan es tracti d'empreses que no siguin titulars d'instal·lacions de transport.

3. La Direcció General de Política Energètica i Mines ha de requerir a les empreses sol·licitants l'esmena de possibles defectes en la documentació presentada, i donar-los un termini de deu dies hàbils; finalment ha d'emetre resolució que indiqui una relació de noves instal·lacions de transport per autoritzar, i assenyalar la llista d'empreses considerades com a possibles sol·licitants d'autorització i, si s'escau, les empreses no acceptades com a sol·licitants, indicant-ne el motiu, que s'ha de fonamentar en la falta dels requisits de l'article 121 d'aquest Reial decret.

4. En la resolució també hi ha d'indicar el procediment escollit per a l'atorgament de l'autorització, per a cada nova instal·lació de transport, d'acord amb el criteri següent:

- a) Autorització de manera directa, quan només hi hagi una empresa sol·licitant.
- b) Autorització mitjançant procediment de concurrència, quan o bé no hi hagi cap sol·licitant o n'hi hagi més d'un.

Article 118. Autorització d'instal·lacions de transport de manera directa.

1. En cas que en la resolució sobre determinació de la forma d'autorització de les noves instal·lacions de transport, a què es refereix l'article anterior, hi hagi un únic sol·licitant per a una determinada nova instal·lació de transport, aquest disposa d'un termini de sis mesos per presentar una sol·licitud d'autorització administrativa, d'acord amb el que disposen els articles 122 i següents.

2. Transcorregut el termini anterior sense que s'hagi presentat la sol·licitud d'autorització administrativa corresponent, la Direcció General de Política Energètica i Mines pot autoritzar la instal·lació mitjançant el procediment de concurrència.

Article 119. Autorització d'instal·lacions de transport mitjançant el procediment de concurrència.

Quan una instal·lació hagi de ser autoritzada mitjançant el procediment de concurrència, la Direcció General de Política Energètica i Mines resol d'acord amb el procediment següent:

1. Ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» les bases del concurs per a l'atorgament de l'autorització administrativa d'una instal·lació de transport, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia.

2. En aquestes bases s'ha de determinar la forma de presentar les ofertes, els terminis i els criteris d'avaluació, així com la quantia màxima de retribució per la inversió en les instal·lacions.

3. El contingut de la sol·licitud de presentació al procediment de concurrència exigeix la presentació d'una memòria resum que ha de contenir els punts següents:

- a) Ubicació de la instal·lació o, quan es tracti de línies, origen, recorregut orientatiu i final.
- b) Objecte de la instal·lació.
- c) Característiques principals.
- d) Plànol de situació.
- e) Pressupost estimat i, si s'escau, condicions de retribució de la instal·lació.
- f) La documentació que acrediti la capacitat del sol·licitant en els termes que assenyala l'article 121, quan l'empresa sol·licitant no sigui titular de cap instal·lació de transport a Espanya i sempre que no ho hagi fet, si s'escau, en els tràmits anteriors.

4. Així mateix, poden incorporar, si s'escau, condicions relatives a la destinació de la instal·lació per al cas de cessació en l'explotació d'aquestes pel seu titular i que poden suposar la seva transmissió forçosa o desmantellament.

5. Una vegada finalitzat el període de recepció de les ofertes, la Direcció General de Política Energètica i Mines ha d'adjudicar el concurs en el termini establert a les bases del concurs.

6. La Direcció General de Política Energètica i Mines ha de resoldre el concurs tenint en compte tant criteris tècnics com econòmics, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia.

7. La resolució del procediment de concurrència ha de ser notificada, en el termini d'un mes, a les empreses concurrents, i l'empresa guanyadora del concurs ha de presentar, en el termini de sis mesos, la sol·licitud d'autorització administrativa, d'acord amb els articles 122 i següents.

8. Transcorregut aquest termini sense que l'empresa transportista guanyadora del procediment de concurrència hagi presentat la sol·licitud d'autorització administrativa corresponent, la Direcció General de Política Energètica i Mines pot tornar a resoldre el procediment de concurrència a favor de l'empresa transportista que hagi obtingut el lloc immediatament següent en la puntuació del concurs, i procedir així successivament en cas de nous incompliments.

9. En el cas de nul·litat de la sol·licitud d'autorització administrativa durant el procediment de concessió, s'ha de procedir de manera anàloga al cas de l'apartat anterior.

10. En cas que quedi desert el procediment de concurrència, la Direcció General de Política Energètica i Mines ha d'autoritzar de manera directa l'empresa transportista titular de les instal·lacions més pròximes en la zona en què s'ubiqui la instal·lació objecte del concurs, la qual en el termini de sis mesos ha de presentar la sol·licitud d'autorització administrativa corresponent de la nova instal·lació, la inversió de la qual ha de ser retribuída per la quantia màxima que indiquin les bases del concurs.

Article 120. Sol·licituds d'autorització.

1. Els sol·licitants de les autoritzacions a què es refereix aquest títol han de complir els requisits que assenyala l'article 70 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i poden ser presentades en qualsevol dels llocs a què es refereix l'article 38.4 d'aquesta mateixa Llei.

2. Les autoritzacions a què es refereix aquest títol s'han d'atorgar, sens perjudici de les concessions i les autoritzacions que siguin necessàries, d'acord amb altres disposicions que siguin aplicables, i en especial les relatives a l'ordenació del territori i al medi ambient.

3. Les noves instal·lacions de la xarxa de transport per a les quals se sol·liciti autorització administrativa han d'estar incloses a la planificació elèctrica.

Article 121. Capacitat del sol·licitant.

1. Els sol·licitants de les autoritzacions a què es refereix aquest títol han d'acreditar la seva capacitat legal, tècnica i economicofinancera per a l'execució del projecte.

2. Els sol·licitants d'autoritzacions d'instal·lacions de distribució d'energia elèctrica han de complir els requisits establerts per a l'exercici d'aquesta activitat, que estableix l'article 37 d'aquest Reial decret.

3. Els sol·licitants d'autoritzacions d'instal·lacions de producció i de transport han de complir els requisits següents:

- a) Capacitat legal:

Els sol·licitants d'autoritzacions d'instal·lacions de transport han de tenir la forma de societats mercantils de nacionalitat espanyola o, si s'escau, d'un altre Estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya, i han de tenir com a objecte social exclusiu l'exercici d'aquesta activitat, de conformitat amb l'article 2 d'aquest Reial decret.

Els sol·licitants d'autoritzacions d'instal·lacions de producció han de tenir personalitat física o jurídica pròpia, i en queden excloses les unions temporals d'empreses.

b) Capacitat tècnica:

Per acreditar la capacitat tècnica, els sol·licitants han de complir alguna de les condicions següents:

1a Haver exercit l'activitat de producció o transport, segons correspongui, d'energia elèctrica durant, almenys, els últims tres anys.

2a Disposar entre els seus accionistes d'almenys un soci que participi en el capital social amb un percentatge igual o superior al 25 per 100 i que pugui acreditar la seva experiència durant els últims tres anys en l'activitat de producció o transport, segons correspongui.

3a Tenir subscrit un contracte d'assistència tècnica per un període de tres anys amb una empresa que acrediti experiència en l'activitat de producció o transport, segons correspongui.

c) Capacitat econòmica:

La capacitat econòmica de la societat sol·licitant s'entén complerta quan l'empresa sol·licitant aporti l'acreditació que garanteixi la viabilitat econòmica financera del projecte; l'Administració competent pot eximir-la d'aquesta acreditació per a aquelles que exercien aquesta activitat anteriorment.

SECCIÓ 1a AUTORITZACIÓ ADMINISTRATIVA

Article 122. *Presentació de sol·licitud d'autorització administrativa.*

El peticionari ha de presentar davant les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern de les províncies on radiqui la instal·lació la sol·licitud d'autorització administrativa corresponent, per a la construcció, l'ampliació, la modificació, l'explotació d'instal·lacions elèctriques de producció, transport i distribució. També es poden presentar les sol·licituds corresponents davant qualsevol dels llocs a què fa referència l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Aquesta sol·licitud ha de ser adreçada a la Direcció General de Política Energètica i Mines, amb els requisits que assenyalava l'article 70 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 123. *Contingut de la sol·licitud d'autorització administrativa.*

A la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar la documentació que acrediti la capacitat del sol·licitant en els termes que assenyalava l'article 121, excepte per a instal·lacions de transport si ha estat acreditada en el tràmit previ.

A la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar un avantprojecte de la instal·lació, que ha de contenir:

A) Memòria on es consignin les especificacions següents:

a) Ubicació de la instal·lació o, quan es tracti de línies de transport o distribució d'energia elèctrica, el seu origen, recorregut i final.

b) Objecte de la instal·lació.

c) Característiques principals.

B) Plànols de la instal·lació a escala mínima 1:50.000.

C) Pressupost estimat.

D) Separata per a les administracions públiques, organismes i, si s'escau, empreses de servei públic o de serveis d'interès general amb béns o serveis al seu càrrec afectades per la instal·lació.

E) Les altres dades que l'Administració encarregada de tramitar l'expedient consideri oportú reclamar.

Article 124. *Tràmits d'avaluació d'impacte ambiental.*

Els projectes d'instal·lacions de producció, transport i distribució d'energia elèctrica s'han de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental quan així ho exigeixi la legislació aplicable en aquesta matèria.

A aquests efectes, la informació pública necessària d'acord amb la normativa anterior s'ha de dur a terme en la present fase d'autorització administrativa.

Article 125. *Informació pública.*

1. Les sol·licituds formulades de conformitat amb l'article 122 s'han de sotmetre al tràmit d'informació pública durant el termini de vint dies, a l'efecte del qual s'ha d'inserir un anunci extracte d'aquestes en el butlletí oficial de la província respectiva o el diari oficial de la comunitat autònoma respectiva, i a més en el «Butlletí Oficial de l'Estat». En cas que la instal·lació afecti més d'una província, correspon tramitar la publicació de l'anunci en el «Butlletí Oficial de l'Estat» a les àrees o, si s'escau, a les dependències d'Indústria i Energia de la província on tingui l'origen la instal·lació. Durant aquest termini de vint dies, els interessats hi poden formular les alegacions que considerin oportunes.

2. En el cas que se sol·liciti simultàniament l'autorització administrativa i la declaració d'utilitat pública, la informació pública a què es refereix l'apartat anterior s'ha de fer conjuntament amb la corresponent a la de la declaració d'utilitat pública.

Article 126. *Alegacions.*

Les alegacions presentades, si s'escau, com a conseqüència de la informació pública, s'han de traslladar al peticionari, perquè aquest, al seu torn, comuniqui a l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia encarregada de la tramitació el que consideri pertinent en un termini no superior a quinze dies. L'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia ha de remetre, juntament amb la resta de l'expedient tramitat, les alegacions i les manifestacions del peticionari esmentades a la Direcció General de Política Energètica i Mines.

Article 127. *Informació a altres administracions públiques.*

1. L'Administració competent per a la tramitació ha de donar trasllat a les diferents administracions, organismes o, si s'escau, empreses de servei públic o de serveis d'interès general en la part que la instal·lació els pugui afectar béns i drets al seu càrrec.

2. A aquests efectes, l'Administració competent per a la tramitació de l'expedient ha de remetre una separata de l'avantprojecte que contingui les característiques generals de la instal·lació i la documentació cartogràfica corresponent i, si s'escau, un document de síntesi de l'estudi d'impacte ambiental, per tal que en un termini de vint dies prestin la seva conformitat o oposició a l'autorització sol·licitada. Transcorregut aquest termini sense que les diverses administracions, organismes o empreses de servei públic o de serveis d'interès general afectades en els seus béns i drets hagin contestat, l'Administració encarregada de la tramitació ha de reiterar el requeriment perquè en un nou termini de deu dies

es pronunciïn sobre la conformitat o l'oposició a la instal·lació. Passat el termini de reiteració sense que s'hagi produït la contestació de l'Administració, l'organisme o l'empresa requerida, s'entén la conformitat de l'Administració esmentada amb l'autorització de la instal·lació.

3. L'Administració encarregada de la tramitació ha de donar trasllat al sol·licitant de l'acceptació o l'oposició, segons el que disposa l'apartat anterior, perquè en el termini de quinze dies presti la seva conformitat o formuli les objeccions que consideri procedents.

4. En cas d'objeccions del peticionari, s'han de traslladar a l'Administració, l'organisme o l'empresa de servei públic o de serveis d'interès general que va formular l'oposició, perquè en el termini de quinze dies mostri la seva conformitat o les seves objeccions a la contestació. Transcorregut aquest termini sense que les administracions, els organismes o les empreses de servei públic o de serveis d'interès general esmentats emetin un altre escrit d'objeccions, s'entén la conformitat amb la contestació efectuada pel peticionari.

5. Concloso els tràmits precedents, les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia han de remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines els expedients administratius de la instal·lació, juntament amb els seus informes, així com l'avantprojecte corresponent.

En cas que la instal·lació afecti diverses províncies, l'avantprojecte ha de ser remès per l'òrgan administratiu que hagi fet la tramitació a la província on tingui l'origen la instal·lació elèctrica corresponent.

6. En els expedients d'autorització de noves instal·lacions, la Direcció General de Política Energètica i Mines ha de donar trasllat de la proposta de resolució a la Comissió Nacional d'Energia, que n'ha d'emetre informe amb caràcter preceptiu.

Article 128. *Resolució.*

1. La Direcció General de Política Energètica i Mines ha de resoldre i notificar la resolució dins dels tres mesos des de la presentació de la sol·licitud d'autorització administrativa.

2. La falta de resolució expressa de les sol·licituds d'autorització té efectes desestimatoris, i es pot interposar, si s'escau, un recurs administratiu davant l'autoritat corresponent.

3. La resolució s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i en el butlletí oficial de les províncies respectives, i ha de ser notificada al sol·licitant i a totes les administracions, els organismes públics i les empreses del servei públic o de serveis d'interès general que hagin intervingut en l'expedient o van poder intervenir-hi.

4. En l'autorització administrativa ha de constar el període de temps comptat a partir de l'atorgament en què ha de ser sol·licitada l'aprovació del projecte d'execució, i ha d'indicar que es produeix la seva caducitat si transcorregut el termini esmentat aquella no ha estat sol·licitada; el peticionari pot sol·licitar, per raons justificades, pròrrogues del termini establert.

Article 129. *Ocupació del domini públic marítimoterrestre.*

1. Excepcionalment, i per Acord del Consell de Ministres, a proposta conjunta dels ministres de Medi Ambient, de Foment i d'Economia, prenent en consideració els valors mediambientals i paisatgístics, es pot autoritzar l'estesa de línies elèctriques aèries d'alta tensió quan el seu emplaçament parcial o total estigui comprès en el domini públic marítimoterrestre, sempre que el traçat no es localitzi en trams de costa que constitueixin platja o altres àmbits de protecció especial, i que hi con-

corrin raons d'utilitat pública degudament acreditades pel Ministeri d'Economia.

2. Si després de l'estudi de la sol·licitud d'autorització administrativa de la instal·lació elèctrica, a judici del Ministeri d'Economia hi concorren raons d'utilitat pública, s'ha de donar trasllat de la proposta d'autorització al Ministeri de Medi Ambient, i, una vegada obtinguda la seva conformitat, s'ha d'elevat al Consell de Ministres per a la seva resolució.

SECCIÓ 2a APROVACIÓ DE PROJECTE D'EXECUCIÓ

Article 130. *Sol·licitud.*

1. El peticionari o el titular de l'autorització ha de presentar davant l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern de les províncies on radiqui la instal·lació, la sol·licitud corresponent adreçada a la Direcció General de Política Energètica i Mines, amb els requisits que assenyala l'article 70 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, juntament amb el projecte d'execució elaborat d'acord amb els reglaments tècnics en la matèria.

2. Quan es tracti de línies elèctriques de caràcter interprovincial, s'ha de portar a terme el tràmit indicat en el número anterior per províncies, i presentar com a mínim en cadascuna d'aquestes la part corresponent del projecte de la instal·lació. També es poden presentar les sol·licituds corresponents davant qualsevol dels llocs a què fa referència l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

3. S'han de presentar en forma de separata aquelles parts del projecte que afectin béns, instal·lacions, obres o serveis, centres o zones dependents d'altres administracions perquè aquestes estableixin el condicionat tècnic procedent.

4. Són competents per a la tramitació de l'aprovació de projecte d'execució les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia, en les províncies de les quals s'ubiqui o discorri la instal·lació.

Article 131. *Condicionats i aprovació de projecte.*

1. L'Administració competent per a la tramitació de l'expedient ha de remetre les separates del projecte presentat a les diferents administracions, organismes o empreses de servei públic o de serveis d'interès general afectades, amb béns i drets al seu càrrec, perquè estableixin el condicionat tècnic procedent, en el termini de vint dies.

2. No cal obtenir aquest condicionat:

a) Quan les diferents administracions, organismes i empreses esmentades hagin acordat, de conformitat amb el Ministeri d'Economia o els departaments autonòmics corresponents, normes de caràcter general per a l'establiment de les instal·lacions o per a l'encreuament o la contigüitat de les línies elèctriques amb els béns, les instal·lacions, les obres, els serveis, els centres o les zones a què es refereix l'article anterior.

b) Quan remeses les separates corresponents transcorrin vint dies i reiterada la petició transcorrin deu dies més sense haver rebut resposta, s'han de considerar aprovades les especificacions tècniques proposades pel peticionari de la instal·lació en el projecte d'execució.

3. S'han de traslladar al peticionari els condicionats establerts perquè en el termini de quinze dies en doni la conformitat o hi formuli les objeccions que consideri procedents.

4. La contestació del peticionari s'ha de traslladar a l'Administració, els organismes o les empreses de servei públic o de serveis d'interès general que hagin emès el condicionat tècnic corresponent, perquè en el termini de quinze dies mostrin la seva conformitat o les seves objeccions a la contestació. Transcorregut el termini esmentat sense que l'Administració, els organismes o les empreses de servei públic o de serveis d'interès general esmentats emetin un nou escrit d'objeccions sobre el seu condicionat, s'entén la conformitat amb la contestació al condicionat efectuada pel peticionari.

5. Concloso els tràmits precedents, l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia ha de practicar, si ho considera oportú, un reconeixement sobre el terreny ha de complir els condicionats tècnics, si n'hi ha, i elevar l'informe corresponent sobre l'aprovació del projecte d'execució a la Direcció General de Política Energètica i Mines, juntament amb el projecte d'execució corresponent. En cas que la instal·lació afecti diverses províncies, el projecte ha de ser remès per l'òrgan administratiu que hagi fet la tramitació a la província on tingui l'origen la instal·lació elèctrica corresponent.

6. Sens perjudici del que disposa l'apartat 4 anterior, i en cas que es mantingui la discrepància quant al condicionat tècnic entre el peticionari de la instal·lació i alguna Administració o organisme, la Direcció General de Política Energètica i Mines pot, o bé resoldre i recollir les condicions tècniques establertes en el condicionat, o bé, si en discrepa, remetre una proposta de resolució al ministre d'Economia, perquè sigui elevada al Consell de Ministres.

7. L'òrgan competent ha d'emetre la resolució corresponent en el termini de tres mesos. La falta de resolució expressa té efectes desestimatoris i, si s'escau, es pot interposar un recurs administratiu davant l'autoritat corresponent.

8. La resolució ha de ser notificada al peticionari i a totes les administracions, els organismes o les empreses de servei públic o de serveis d'interès general que van emetre el condicionat tècnic o van haver d'emetre'l en l'expedient.

9. L'aprovació de projecte d'execució constitueix la resolució que habilita el titular a la construcció de la instal·lació projectada.

10. A la resolució ha de constar el període de temps en què està prevista l'execució de la instal·lació.

11. Excepcionalment, quan raons d'urgència o d'interès excepcional per al sistema elèctric així ho aconsellin, el Consell de Ministres, a proposta del ministre d'Economia, pot autoritzar, motivadament i amb caràcter provisional, la construcció de la instal·lació sense l'aprovació del projecte d'execució i sempre que la instal·lació hagi obtingut l'autorització administrativa corresponent.

2. L'acta de posada en servei l'ha d'estendre l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient, en el termini d'un mes, amb les comprovacions tècniques prèvies que es considerin oportunes. Si es tracta d'una línia elèctrica que afecti diferents províncies, l'acta de posada en servei l'ha d'estendre cada una d'aquestes.

Durant aquest termini, les àrees esmentades o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia, a petició del titular de la instal·lació, poden estendre acta de posada en servei per a proves d'aquesta.

CAPÍTOL III

Autorització de transmissió d'instal·lacions

Article 133. *Sol·licitud.*

1. La transmissió de la titularitat d'una instal·lació de producció, transport o distribució d'energia elèctrica requereix autorització administrativa.

2. La sol·licitud d'autorització administrativa de transmissió ha de ser adreçada a la Direcció General de Política Energètica i Mines per qui pretén adquirir la titularitat de la instal·lació.

La sol·licitud ha d'anar acompanyada de la documentació que permeti acreditar la capacitat legal, tècnica i econòmica del sol·licitant, així com una declaració del titular de la instal·lació en què manifesti la voluntat de transmetre la titularitat.

Article 134. *Resolució.*

La Direcció General de Política Energètica i Mines ha de resoldre, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, sobre la sol·licitud, en el termini de tres mesos. La falta de resolució expressa en aquest termini té efectes desestimatoris, i es pot interposar, si s'escau, recurs administratiu davant l'autoritat corresponent.

A partir de l'atorgament, el sol·licitant disposa d'un termini de sis mesos per transmetre la titularitat de la instal·lació. Es produeix la caducitat de l'autorització si transcorregut aquest termini aquella no ha tingut lloc.

La resolució ha de ser notificada al sol·licitant i al transmissor. Atorgada l'autorització, el sol·licitant ha de comunicar a la Direcció General de Política Energètica i Mines la transmissió, en el termini d'un mes des que es faci efectiva.

CAPÍTOL IV

Autorització de tancament d'instal·lacions

Article 135. *Sol·licitud.*

1. El titular de la instal·lació que en vulgui el tancament ha de sol·licitar l'autorització administrativa de tancament a la Direcció General de Política Energètica i Mines. La sol·licitud s'ha de fer davant l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern corresponents. També es poden presentar les sol·licituds corresponents davant qualsevol dels llocs a què fa referència l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

SECCIÓ 3a AUTORITZACIÓ D'EXPLOTACIÓ

Article 132. *Acta de posada en servei.*

1. Una vegada executat el projecte, s'ha de presentar la sol·licitud corresponent d'acta de posada en servei davant les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient per províncies.

A la sol·licitud s'ha d'adjuntar un certificat de final d'obra subscrit per un tècnic facultatiu competent, on consti que la instal·lació s'ha fet d'acord amb les especificacions que conté el projecte d'execució aprovat, així com amb les prescripcions de la reglamentació tècnica aplicable a la matèria.

2. El titular de la instal·lació ha d'adjuntar a la sol·licitud un projecte de tancament, que ha de contenir com a mínim una memòria, on es detallin les circumstàncies tècniques, econòmiques, ambientals o de qualsevol altre ordre, per les quals es pretén el tancament, així com els plànols actualitzats de la instal·lació a escala adequada.

3. A la sol·licitud s'hi pot adjuntar un pla de desmantellament de la instal·lació, en cas que el sol·licitant així ho pretengui.

Article 136. *Procediment.*

El procediment de tramitació de la sol·licitud l'ha de fer l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern corresponents.

Article 137. *Informe previ.*

En el cas d'instal·lacions sota la gestió tècnica de l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, aquest ha d'emetre un informe previ sobre la sol·licitud d'autorització de tancament.

En el cas d'instal·lacions de transport l'autorització de tancament de les quals hagi de ser atorgada per les comunitats autònomes, aquestes han de sol·licitar l'informe previ a la Direcció General de Política Energètica i Mines, on aquesta ha de consignar les possibles afeccions del tancament de la instal·lació als plans de desenvolupament de la xarxa i a la gestió tècnica del sistema.

Article 138. *Resolució.*

1. L'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern corresponents ha d'eleva l'expedient de sol·licitud de tancament juntament amb el seu informe a la Direcció General de Política Energètica i Mines, la qual ha de resoldre, amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Energia, sobre l'autorització de tancament de la instal·lació en el termini de tres mesos.

La falta de resolució expressa té efectes desestimatoris, i, si s'escau, es pot interposar un recurs administratiu davant l'autoritat corresponent.

2. En tot cas, l'autorització de tancament de la instal·lació pot imposar al titular l'obligació de desmantellar-la.

A la resolució ha de constar el període de temps a comptar de l'atorgament en què s'ha de procedir al tancament i, si s'escau, al desmantellament de la instal·lació, i ha d'indicar que es produeix la caducitat de l'autorització si transcorregut el termini aquell no ha tingut lloc.

3. La resolució s'ha de notificar al sol·licitant i s'ha de publicar, en tot cas, en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i en el butlletí oficial de les províncies on radiqui la instal·lació.

Article 139. *Acta de tancament.*

Concedida l'autorització de tancament, l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern corresponents, i amb les comprovacions tècniques prèvies que es considerin oportunes, ha d'estendre acta de tancament quan aquest es faci efectiu.

CAPÍTOL V

Expropiació i servituds

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS

Article 140. *Utilitat pública.*

1. D'acord amb l'article 52.1 de la Llei del sector elèctric, es declaren d'utilitat pública les instal·lacions elèctriques de generació, transport i distribució d'energia elèctrica, als efectes d'expropiació forçosa dels béns i drets necessaris per al seu establiment i de la imposició i exercici de la servitud de pas.

2. Aquesta declaració d'utilitat pública s'estén als efectes de l'expropiació forçosa d'instal·lacions elèctriques i dels seus emplaçaments quan per raons d'eficiència energètica, tecnològiques o mediambientals sigui oportuna la seva substitució per noves instal·lacions o la realització de modificacions substancials.

3. Per al reconeixement en concret d'utilitat pública d'aquestes instal·lacions, cal que l'empresa interessada ho sol·liciti, incloent-hi una relació concreta i individualitzada dels béns o els drets que el sol·licitant considera d'expropiació necessària.

Article 141. *Línies directes.*

La construcció de línies directes a què es refereix l'article 67 d'aquest Reial decret queda exclosa de la declaració d'utilitat pública, així com de les disposicions que en matèria d'expropiació i servituds s'estableixen en aquest capítol.

Article 142. *Recursos.*

Contra les resolucions dictades en matèria d'expropiació i imposició de servitud es poden interposar els recursos que preveu la Llei d'expropiació forçosa, de 16 de desembre de 1954, i altra normativa aplicable.

SECCIÓ 2a PROCEDIMENT D'EXPROPIACIÓ

Article 143. *Sol·licitud de la declaració d'utilitat pública.*

1. Per al reconeixement, en concret, de la utilitat pública de les instal·lacions a què fa referència l'article 140, cal que el peticionari faci la corresponent sol·licitud dirigida a la Direcció General de Política Energètica i Mines amb els requisits assenyalats en l'article 70 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, davant l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern de les províncies on radiqui la instal·lació. També es poden presentar les sol·licituds corresponents davant qualsevol dels llocs a què fa referència l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. La sol·licitud de declaració, en concret, d'utilitat pública, es pot efectuar o bé de manera simultània a la sol·licitud d'autorització administrativa i/o d'aprovació del projecte d'execució, o bé posteriorment a l'obtenció de l'autorització administrativa.

3. A la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar un document tècnic i un annex d'afeccions del projecte que contingui la documentació següent:

a) Memòria justificativa i característiques tècniques de la instal·lació.

b) Plànol de situació general, a escala mínima 1 : 50.000.

c) Plànols de perfil i planta, amb identificació de finques segons el projecte i la situació de suports i vol, si s'escau.

d) Relació de les diferents administracions públiques afectades, quan la instal·lació pugui afectar béns de domini, ús o servei públic o patrimonials de l'Estat, la comunitat autònoma i les corporacions locals, o obres i serveis atribuïts a les seves competències respectives.

e) Relació concreta i individualitzada on es descriu, en tots els seus aspectes, material i jurídic, els béns o els drets que consideri d'expropiació necessària, ja sigui del ple domini de terrenys i/o de servitud de pas d'energia elèctrica i serveis complementaris, si s'escau, com ara camins d'accés o altres instal·lacions auxiliars.

4. Són competents per a la tramitació dels expedients de sol·licitud d'utilitat pública les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern en les províncies de les quals s'ubiqui o discorri la instal·lació.

Article 144. *Informació pública.*

La sol·licitud de reconeixement, en concret, d'utilitat pública, juntament amb el document tècnic esmentat en l'article anterior, s'ha de sotmetre al tràmit d'informació pública durant el termini de vint dies.

A aquests efectes, s'ha d'inserir un anunci, amb la relació concreta i individualitzada dels béns i els drets afectats pel procediment d'expropiació forçosa del ple domini o per a la imposició de servitud de pas d'energia elèctrica, en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i en el butlletí oficial de les províncies afectades. L'anunci també s'ha de publicar en un dels diaris de més circulació de cada una de les províncies afectades.

Així mateix, aquesta informació s'ha de comunicar als ajuntaments en el terme municipal dels quals radiquin els béns o els drets afectats per la instal·lació, per a la seva exposició al públic, pel mateix període de temps.

La informació pública establerta a què es refereix aquest article, d'acord amb el que preveu l'article 115 d'aquest Reial decret, es pot fer conjuntament amb la de l'autorització administrativa prevista en aquest títol.

Article 145. *Al·legacions.*

Si com a conseqüència de la informació practicada d'acord amb l'article anterior s'han presentat al·legacions, aquestes s'han de posar en coneixement del sol·licitant perquè aquest, al seu torn, comuniqui a l'òrgan encarregat de la tramitació el que consideri pertinent en el termini no superior a quinze dies, el qual, al seu torn, juntament amb la resta de l'expedient tramitat, ha de remetre les al·legacions i les manifestacions del peticionari a la Direcció General de Política Energètica i Mines, així com, en el cas d'expropiació necessària, un informe basat en el projecte presentat, relatiu al compliment de les condicions que estableix l'article 143 d'aquest Reial decret.

Article 146. *Informació a altres administracions públiques.*

1. L'òrgan encarregat de la tramitació de l'expedient, simultàniament al tràmit d'informació pública, ha de donar compte de la sol·licitud i de la part del document tècnic que afecti les diferents administracions, organismes, empreses de servei públic o de serveis d'interès general, a fi que aquests n'emetin l'informe corresponent. S'entén que no hi ha cap objecció quan passats vint dies i reiterada la petició transcorrin deu dies més sense

rebre resposta de les administracions o els organismes públics o empreses assenyalats.

2. S'entén efectuat el tràmit d'informe a què es refereix l'apartat anterior quan, en cas que s'hagi sol·licitat conjuntament la declaració d'utilitat pública amb l'aprovació de projecte d'execució, es compleixin els requisits i els tràmits que estableix l'article 127 d'aquest Reial decret.

Article 147. *Oposició o objecció.*

1. Si d'acord amb el que estableix l'article anterior les administracions, els organismes o les empreses de servei públic o de serveis d'interès general consultats hi han formulat objeccions, s'han de posar en coneixement de l'entitat sol·licitant, per tal que en el termini de quinze dies faci les rectificacions corresponents o bé formuli les raons en què fonamenti la impossibilitat d'atendre aquestes objeccions.

2. Aquesta contestació ha de ser remesa per l'Administració que tramita l'expedient a les administracions o als organismes públics o a les empreses de servei públic o de serveis d'interès general que les hagin formulat perquè en un termini de quinze dies hi prestin la seva conformitat o objeccions. S'entén la seva conformitat si dins d'aquest termini les administracions o els organismes no emeten un nou escrit d'objeccions.

Article 148. *Resolució.*

1. La resolució sobre la declaració d'utilitat pública correspon a la Direcció General de Política Energètica i Mines, si l'autorització és de competència estatal, excepte en cas que les administracions o els organismes públics consultats mantinguin expressament les oposicions o les objeccions sobre la declaració d'utilitat pública i el Ministeri d'Economia discrepi de les seves propostes, cas en què la resolució de l'expedient correspon al Consell de Ministres.

En tot cas, l'òrgan competent ha de dictar i notificar la resolució corresponent en el termini de sis mesos des de la data en què la sol·licitud hagi tingut entrada en el Registre de l'òrgan esmentat.

2. La resolució s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i en el butlletí oficial de la província o les províncies afectades.

La resolució s'ha de notificar al sol·licitant, a les administracions o als organismes públics i a les empreses de servei públic o de serveis d'interès general que van informar o van haver d'informar durant la tramitació de la declaració d'utilitat pública els titulars de béns i drets afectats, així com els altres interessats en l'expedient, d'acord amb el que preveu l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa.

Article 149. *Efectes.*

1. La declaració d'utilitat pública porta implícita la necessitat d'ocupació dels béns o d'adquisició dels drets afectats i implica l'ocupació urgent als efectes de l'article 52 de la Llei d'expropiació, i l'empresa sol·licitant adquireix la condició de beneficiari en l'expedient expropiatori, d'acord amb el que estableix l'article 2.2 de la Llei d'expropiació forçosa.

2. També porta implícita l'autorització per a l'establiment o el pas de la instal·lació elèctrica, sobre terrenys de domini, ús o servei públic, o patrimonials de l'Estat, o de les comunitats autònomes, o d'ús públic propis o comunals de la província o el municipi, obres i serveis d'aquests i zones de servitud pública.

3. Per a la imposició de servitud de pas sobre els béns que indica l'apartat anterior i les forests d'utilitat

pública, no cal complir el que es disposa sobre imposició de gravàmens en els béns esmentats en les corresponents lleis de patrimoni i de forest, sens perjudici de les indemnitzacions corresponents.

Article 150. Procediment d'expropiació.

Declarada la utilitat pública de la instal·lació, s'han d'iniciar les actuacions expropiatòries, d'acord amb el procediment d'urgència que estableix l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa; és aplicable el termini d'un mes per a la notificació als interessats afectats i a les publicacions a què es refereix l'apartat 4 de l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa, i s'ha de procedir a l'expropiació forçosa del ple domini dels terrenys i els drets necessaris per a la construcció d'aquesta i dels seus serveis auxiliars o complementaris, si s'escau, o a la constitució de la servitud de pas corresponent.

Article 151. Adquisició per mutu acord.

En qualsevol moment, el sol·licitant de la declaració d'utilitat pública pot convenir lliurement amb els titulars dels béns i els drets necessaris l'adquisició per mutu acord d'aquests. Aquest acord, en el moment de declarar-se la utilitat pública de la instal·lació, adquireix la naturalesa i els efectes que preveu l'article 24 de la Llei d'expropiació forçosa, i, per tant, causa la conclusió de l'expedient expropiatori corresponent. En aquests casos, el beneficiari de la declaració d'utilitat pública, si s'escau, pot sol·licitar a l'autoritat competent l'aplicació del mecanisme que estableix l'article 59 del Reglament d'expropiació forçosa.

Article 152. Expropiació a instància del propietari del predi servent.

1. Quan la servitud de pas d'energia elèctrica faci antieconòmica l'explotació del predi servent, el propietari pot sol·licitar a l'Administració que li sigui expropiat el predi esmentat, i el titular de la servitud n'adquireix el domini ple.

2. En la sol·licitud s'han de justificar les causes concretes determinants dels perjudicis econòmics com a conseqüència de l'alteració de les condicions fonamentals d'explotació de la finca.

3. L'Administració competent, per tramitar l'expedient, ha de resoldre sobre aquesta sol·licitud en el termini de deu dies. En cas que es denegui la petició s'ha d'observar el que preveu l'article 46 de la Llei d'expropiació forçosa.

Article 153. Modificació de la servitud a instància del propietari del predi servent.

1. Constituïda la servitud de pas, el titular del predi servent pot sol·licitar el canvi del traçat de la línia si no hi ha dificultats tècniques per fer-ho, i són a càrrec seu les despeses de variació.

2. El titular del predi servent, al qual interressi la variació del traçat de la línia que preveu el número anterior, pot sol·licitar a l'òrgan encarregat de la tramitació de l'expedient la variació esmentada en cas que no hi hagi acord en aquest aspecte amb l'entitat titular de la línia.

3. En la sol·licitud s'ha d'acreditar la conformitat prèvia dels nous propietaris afectats per la variació, degudament documentada, així com el compromís formal de sufragar totes les despeses que n'ocasioni la realització.

4. D'aquesta petició se n'ha de donar audiència al beneficiari de la servitud pel termini de quinze dies, durant el qual ha de presentar el pressupost total de

les despeses de qualsevol tipus que comporti la variació de traçat i ha de formular, si s'escau, les alegacions que consideri pertinents.

5. El pressuposat que s'esmenta a l'apartat anterior s'ha de traslladar al propietari del predi servent perquè l'impugni o l'accepti.

6. L'Administració competent ha de resoldre i notificar la sol·licitud en el termini de quinze dies, des de la data en què la sol·licitud hagi tingut entrada en el registre de l'òrgan competent, s'ha de pronunciar expressament sobre el pressupost presentat i assenyalar el termini en què s'han de fer les obres de la variació.

7. Si la resolució és favorable a la variació, per portar-la a terme, el sol·licitant ha d'abonar prèviament al titular de la línia l'import total del pressupost a què fa referència l'apartat anterior.

Article 154. Variació de l'estesa de la línia com a conseqüència de projectes o plans aprovats per l'Administració.

1. En l'elaboració per part de les diferents administracions públiques de projectes o plans que puguin variar l'estesa d'una línia ja existent, s'ha de donar audiència a l'entitat titular de la línia, per tal que formuli les alegacions pertinents sobre els aspectes tècnics, econòmics i de qualsevol altre ordre respecte a la variació que es projecti.

2. En l'expedient a què es refereix l'apartat anterior ha d'emetre informe la Direcció General de Política Energètica i Mines o l'òrgan autonòmic que sigui competent.

3. L'Administració competent sobre el projecte o pla de què derivi la necessitat de variació de la línia, una vegada aquest hagi estat aprovat, ha d'abonar al titular de la línia el cost de la variant i els perjudicis ocasionats.

Article 155. Causes d'extinció de la servitud de pas.

La servitud establerta per a l'execució d'una instal·lació elèctrica que regula aquest Reial decret s'extingeix:

a) Per la retirada de la instal·lació. Tanmateix, no es produeix l'extinció per l'addició, el canvi o la reparació dels seus elements.

b) Per la falta d'ús d'aquesta sense causa justificada durant un termini de nou anys des que s'hagi interromput el servei.

c) Per revocació o extinció de l'autorització sobre la instal·lació.

d) Per les altres causes previstes en el Codi civil.

Article 156. Determinació del preu just i pagament.

1. Efectuada l'ocupació de la finca, s'ha de tramitar l'expedient d'expropiació i imposició de servitud en les seves fases de determinació del preu just i pagament, segons la regulació que estableix la Llei d'expropiació forçosa i les seves normes de desplegament.

2. La indemnització pel valor dels béns i els drets a expropiar es determina de conformitat amb el que preveu el capítol III del títol II de la Llei d'expropiació forçosa.

3. La indemnització per la imposició de la servitud de pas comprèn els conceptes següents:

a) El valor de la superfície de terreny ocupat pels pals, els suports o les torres de sustentació o per l'amplada de la rasa, si la servitud és de pas subterrani o impedeix l'aprofitament normal del sòl.

b) L'import del demèrit que en el predi servent ocasionin la servitud, ja sigui aquesta relativa a una línia aèria o de pas subterrani; les limitacions en l'ús i l'a-

profitament del preu com a conseqüència del pas per a la vigilància, la conservació i la reparació de la línia i les restriccions exigides per a la seguretat de les persones i les coses.

c) La indemnització per danys i perjudicis derivats de l'ocupació temporal de terrenys per a dipòsits de materials o per a l'exercici de les activitats necessàries per a la instal·lació i l'exploatació de la línia.

SECCIÓ 3a ABAST I LÍMITS DE L'EXPROPIACIÓ

Article 157. *Abast de la servitud de pas d'energia elèctrica.*

1. La servitud de pas d'energia elèctrica grava els béns aliens en la forma i amb l'abast que determinen la Llei del sector elèctric, aquest Reglament i la legislació general sobre expropiació forçosa, i es considera servitud legal als efectes que preveu l'article 542 del Codi civil i altres de concordants.

2. En el cas que les instal·lacions es puguin situar sobre servituds administratives ja establertes, s'ha de demanar a l'autoritat o l'organisme que hagi acordat la imposició de la servitud l'informe corresponent, i s'han d'adoptar les mesures necessàries perquè aquestes puguin continuar sent utilitzades, cas que siguin compatibles, o, si no, s'han de substituir, d'acord amb l'autoritat o l'organisme esmentats. Si no és possible l'acord, s'ha de procedir a la seva cessió o expropiació sens perjudici de les indemnitzacions que escaiguin. Respecte a l'ocupació de l'espai marítimoterrestre, cal atenir-se al que disposa la Llei de costes.

Article 158. *Servitud de pas aeri d'energia elèctrica.*

La servitud de pas aeri d'energia elèctrica comprèn:

- a) El vol sobre el predi servent.
- b) L'establiment de pals, torres o suports fixos per a la sustentació dels cables conductors d'energia elèctrica i instal·lació de posades a terra dels pals, les torres o els suports fixos esmentats.
- c) El dret de pas o accés per atendre l'establiment, la vigilància, la conservació, la reparació de la línia elèctrica i el tall d'arbrat, si és necessari.
- d) L'ocupació temporal de terrenys o altres béns, si s'escau, necessaris per a les finalitats indicades en el paràgraf c) anterior.

Article 159. *Servitud de pas subterrani d'energia elèctrica.*

La servitud de pas subterrani d'energia elèctrica comprèn:

- a) L'ocupació del subsòl pels cables conductors a la profunditat i amb les altres característiques que assenyali la normativa tècnica i urbanística aplicable. A efectes de l'expedient expropiatori i sens perjudici del que disposen quant a mesures i distàncies de seguretat els reglaments tècnics en la matèria, la servitud subterrània comprèn la franja de terreny situada entre els dos conductors extrems de la instal·lació.
- b) L'establiment dels dispositius necessaris per al suport o la fixació dels conductors.
- c) El dret de pas o accés per atendre l'establiment, la vigilància, la conservació i la reparació de la línia elèctrica.
- d) L'ocupació temporal de terrenys o altres béns, si s'escau, necessaris per a les finalitats indicades en el paràgraf c) anterior.

Article 160. *Condicions de seguretat.*

Les condicions i les limitacions que s'han d'imposar en cada cas per raons de seguretat s'apliquen d'acord amb els reglaments i les normes tècniques vigents i, en tot cas, amb les limitacions que estableix l'article següent.

Article 161. *Limitacions a la constitució de servitud de pas.*

1. No es pot imposar servitud de pas per a les línies d'alta tensió: sobre edificis, els seus patis, els corrals, els centres escolars, els camps esportius i els jardins i els horts, també tancats, annexos a habitatges que ja hi siguin quan s'iniciï l'expedient de sol·licitud de declaració d'utilitat pública, sempre que l'extensió dels horts i els jardins sigui inferior a mitja hectàrea.

2. Tampoc no es pot imposar servitud de pas per a les línies d'alta tensió sobre qualsevol tipus de propietats particulars sempre que es compleixin conjuntament les condicions següents:

- a) Que la línia es pugui instal·lar sobre terrenys de domini, ús o servei públic o patrimonials de l'Estat, de la comunitat autònoma, de les províncies o dels municipis, o seguint límits de finques de propietat privada.
- b) Que la variació del traçat no sigui superior en longitud o en alçària al 10 per 100 de la part de línia afectada per la variació que segons el projecte transcorri sobre la propietat del que la sol·licita.
- c) Que tècnicament la variació sigui possible.

Aquesta possibilitat tècnica ha de ser apreciada per l'òrgan que tramita l'expedient, amb l'informe previ de les administracions o els organismes públics als quals pertanyin o estiguin adscrits els béns afectats per la variant i, si s'escau, amb l'audiència dels propietaris particulars interessats.

En tot cas, es considera no admissible la variant quan el seu cost sigui superior en un 10 per 100 al pressupost de la part de la línia afectada per la variant.

Article 162. *Relacions civils.*

1. La servitud de pas d'energia elèctrica no impedeix al propietari del predi servent tancar-lo o edificar-hi, sense que afecti la servitud, sempre que sigui autoritzat per l'Administració competent, que ha de tenir especialment en consideració la normativa vigent en matèria de seguretat. El propietari també pot sol·licitar el canvi de traçat de la línia, si no hi ha dificultats tècniques, i són a càrrec seu les despeses de la variació, incloent-hi els perjudicis ocasionats.

2. S'entén que la servitud ha estat respectada quan el tancament, la plantació o l'edificació construïda pel propietari no afecti el contingut d'aquesta i la seguretat de la instal·lació, les persones i els béns d'acord amb aquest Reial decret.

3. En tot cas, i per a les línies elèctriques aèries, queda limitada la plantació d'arbres i prohibida la construcció d'edificis i instal·lacions industrials a la franja definida per la projecció sobre el terreny dels conductors extrems en les condicions més desfavorables, incrementada amb les distàncies reglamentàries als dos costats de la projecció esmentada.

Per a les línies subterrànies es prohibeix la plantació i les construccions esmentades en el paràgraf anterior, a la franja definida per la rasa on van allotjats els conductors incrementada en les distàncies mínimes de seguretat reglamentàries.

CAPÍTOL VI

Revisions i inspeccions

Article 163. *Revisions periòdiques.*

1. Les instal·lacions de producció, transport i distribució d'energia elèctrica, a què fa referència l'article 111, han de ser revisades, almenys cada tres anys, per tècnics titulats, lliurement designats pel titular de la instal·lació.

Els professionals que les revisin estan obligats a emplenar les butlletes, en què han de consignar i certificar expressament les dades dels reconeixements. A més, s'hi ha d'especificar el compliment de les condicions reglamentàries o, alternativament, la proposta de les mesures correctores necessàries.

2. Aquestes butlletes s'han de mantenir en poder del titular de les instal·lacions, que ha d'enviar-ne una còpia a l'Administració competent.

Article 164. *Inspeccions.*

1. Per a les instal·lacions l'autorització de les quals correspon a l'Administració General de l'Estat, les inspeccions sobre les condicions tècniques, així com sobre el compliment dels requisits establerts en les autoritzacions, les ha de fer la Comissió Nacional d'Energia, mitjançant un procediment reglat, amb la col·laboració dels serveis tècnics de l'Administració General de l'Estat o de les comunitats autònomes on s'ubiquin aquestes.

2. Si com a conseqüència de les inspeccions efectuades es posa de manifest alguna irregularitat que requereixi la intervenció de les administracions públiques, la Comissió Nacional d'Energia, si s'escau, o l'òrgan de l'Administració competent de la comunitat autònoma, ho ha de posar en coneixement del titular de la instal·lació juntament amb la proposta de resolució i els terminis per reparar la irregularitat esmentada.

3. La Comissió Nacional d'Energia ha d'acordar, si s'escau, la iniciació dels expedients sancionadors i fer-ne la instrucció, quan siguin de la competència de l'Administració General de l'Estat, i ha d'informar, quan sigui requerida per fer-ho, els expedients sancionadors iniciats per les diferents administracions públiques.

TÍTOL VIII

Registres administratius

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 165. *Registres administratius.*

1. El Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica i el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats que regulen els articles 21.4 i 45.4 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, es regeixen, quant a la seva organització i funcionament, pel que disposa aquest títol.

2. La gestió dels registres esmentats a l'apartat anterior correspon a la Subdirecció General d'Energia Elèctrica del Ministeri d'Economia.

3. Les inscripcions que es facin en els registres administratius del Ministeri d'Economia que regula aquest Reial decret no meriten el cobrament de taxes.

Article 166. *Tractament de les dades.*

1. El tractament de les dades de caràcter personal inscrites als registres que regula aquest títol se sotmeten al que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

2. Els subjectes obligats a comunicar dades a aquests registres són responsables de la veracitat i l'actualitat de les dades que facilitin.

3. L'accés a les dades pot tenir lloc, si no afecta l'eficàcia del funcionament del Registre, mitjançant petició, en què siguin identificades les dades de l'accés de què es tracti, sense que en sigui admissible la sol·licitud genèrica.

4. La Comissió Nacional d'Energia, l'operador del sistema i l'operador del mercat tenen accés a la informació que continguin els registres a què es refereix aquest títol, així com les comunitats autònomes.

5. Les persones que en l'exercici de les seves funcions tinguin accés a dades que constin en aquests Registres estan obligades a guardar secret respecte d'aquestes.

Article 167. *Cancel·lació de les inscripcions.*

La cancel·lació de les inscripcions en els registres a què es refereix aquest títol es produeix a instància de l'interessat o d'ofici en els casos de cessament de l'activitat, revocació per l'òrgan competent de l'autorització que va servir de base per a la inscripció i de falta de tramesa dels documents i les dades que preveu aquest títol.

Per cancel·lar d'ofici la inscripció cal la instrucció de l'expedient corresponent amb audiència de l'interessat.

CAPÍTOL II

Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica

Article 168. *Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica.*

1. En el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica s'hi han d'inscriure totes les instal·lacions de producció d'energia elèctrica que hagin estat autoritzades i els agents externs que hagin estat autoritzats per a la venda d'energia elèctrica a Espanya.

La inscripció en aquest Registre és condició necessària per poder fer ofertes d'energia elèctrica a l'operador del mercat i subscriure contractes bilaterals físics.

Els productors que tinguin instal·lacions inscrites en el Registre d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica en règim ordinari amb què facin ofertes d'energia elèctrica a l'operador del mercat poden fer incorporacions a les xarxes de transport i distribució nacionals d'energia procedents d'altres sistemes exteriors d'acord amb el que estableix l'article 9 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre. Així mateix, poden fer intercanvis intracomunitaris i internacionals d'acord amb el que preveu l'article 16 de la Llei esmentada.

2. Aquest Registre s'estructura en les seccions següents:

- Secció primera: instal·lacions de producció d'energia elèctrica en règim ordinari.
- Secció segona: instal·lacions de producció d'energia elèctrica en règim especial.
- Secció tercera: agents externs.

3. Els requisits i els procediments d'inscripció en aquest Registre són els que estableix aquest Reial decret.

SECCIÓ 1a SECCIÓ PRIMERA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU D'INSTAL·LACIONS DE PRODUCCIÓ D'ENERGIA ELÈCTRICA

Article 169. *Secció primera: instal·lacions de producció en règim ordinari.*

1. La secció primera del Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica s'estructura en les tres subseccions següents:

a) Subsecció 1. En aquesta subsecció s'hi han d'inscriure les unitats de producció d'energia elèctrica amb una potència instal·lada superior a 50 MW o que a l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, estaven sotmeses al règim que preveu el Reial decret 1538/1987, d'11 de desembre, sobre la determinació de la tarifa de les empreses de servei públic.

b) Subsecció 2. En aquesta subsecció s'han d'inscriure les unitats de producció d'energia elèctrica quan tinguin una potència instal·lada igual o inferior a 50 MW i superior a 1 MW, i que a l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, no estaven sotmeses al règim que preveu el Reial decret 1538/1987, d'11 de desembre, sobre la determinació de la tarifa de les empreses de servei públic.

c) Subsecció 3. En aquesta subsecció s'hi han d'inscriure les unitats de producció d'energia elèctrica amb una potència igual o inferior a 1 MW i que a l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, no estaven sotmeses al règim que preveu el Reial decret 1538/1987, d'11 de desembre, sobre la determinació de la tarifa de les empreses de servei públic.

2. El procediment d'inscripció en aquesta secció del Registre consta d'una fase d'inscripció prèvia i d'una fase d'inscripció definitiva. Les instal·lacions de la subsecció 3 només requereixen una inscripció el procediment de la qual és el de la inscripció prèvia.

Article 170. *Inscripció prèvia.*

1. La sol·licitud d'inscripció prèvia a la secció primera d'aquest Registre s'ha d'adreçar a la Direcció General de Política Energètica i Mines quan l'aprofitament de la instal·lació afecti més d'una comunitat autònoma. Altrament, la sol·licitud s'ha d'adreçar a l'òrgan competent de la comunitat autònoma on estigui ubicada la instal·lació de producció, que ha de traslladar a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini màxim d'un mes la sol·licitud d'inscripció, així com la documentació que s'hi adjunti.

2. A la sol·licitud d'inscripció prèvia s'hi ha d'adjuntar, almenys, la documentació següent:

a) Acreditació de la titularitat de la instal·lació de producció adequadament autoritzada.

b) Dades d'identificació del titular de la instal·lació, incloent-hi, si s'escau, les d'inscripció en el Registre mercantil i en el Registre d'activitats industrials corresponent.

c) La informació que es recull a l'apartat 1.1 de l'annex a aquest Reial decret sobre les dades i les condicions de funcionament de la instal·lació.

3. La formalització de la inscripció prèvia, en què ha de constar el número d'identificació provisional en el Registre, es considera requisit suficient per donar compliment al que preveu l'article 4.a) del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre, i ha de ser notificada a l'interessat.

Article 171. *Inscripció definitiva.*

1. S'ha de fer la inscripció definitiva de la instal·lació de producció en les subseccions 1 i 2 de la secció primera d'aquest Registre una vegada el titular adquireixi la condició d'agent del mercat, d'acord amb el que disposa l'article 4 del Reial decret 2019/1997. Per fer-ho, ha d'adreçar la sol·licitud d'inscripció definitiva, juntament amb la documentació que n'acrediti la condició d'agent del mercat, a la Direcció General de Política Energètica i Mines o, si s'escau, davant l'òrgan competent de la comunitat autònoma, que n'ha de donar trasllat a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini màxim d'un mes.

2. El termini màxim entre la notificació de la inscripció prèvia en el Registre i la presentació de la sol·licitud d'inscripció definitiva és de tres mesos. Si no se sol·licita la inscripció definitiva en aquest termini, s'ha d'arxivar l'expedient i anul·lar la inscripció prèvia en el Registre.

3. La formalització de la inscripció definitiva, en què ha de constar el número d'identificació en el Registre, s'ha de notificar a l'interessat.

Article 172. *Notificacions.*

La notificació de la inscripció prèvia i de la inscripció definitiva l'ha de fer la Direcció General de Política Energètica i Mines.

En cas que la sol·licitud d'inscripció hagi estat presentada en una comunitat autònoma, la formalització de la inscripció li ha de ser comunicada.

Article 173. *Actualització de dades.*

1. Els titulars de les instal·lacions que hagin estat inscrites en aquesta secció del Registre han de remetre-hi la informació que estableix l'apartat 1.1 de l'annex a aquest Reial decret, amb la periodicitat i en els termes que n'especifica l'apartat 1.2.

2. Sens perjudici de l'actualització de les dades que hagi de ser efectuada de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, qualsevol modificació de les dades que constin en el Registre sobre identificació de la instal·lació, del titular o sobre les condicions i la potència de la instal·lació, ha de ser comunicada per l'interessat en el termini màxim d'un mes des que es produeixi. En aquestes modificacions queden inclosos els canvis de denominació o raó social del titular, les fusions, les absorcions o les escissions de societats que afectin la titularitat de les instal·lacions, així com l'ampliació substancial d'aquestes.

3. En cas que la informació que preveuen els apartats 1 i 2 d'aquest article no sigui remesa pel titular de la instal·lació en el termini previst, s'ha de donar de baixa la inscripció després de la instrucció de l'expedient corresponent, amb audiència de l'interessat, d'acord amb el que disposa l'article 167 d'aquest Reial decret.

Article 174. *Número d'identificació en el Registre.*

Els titulars d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica han de fer constar, en els documents en què es formalitzin les transaccions que tinguin per objecte la compra o la venda d'energia elèctrica, el número d'identificació que tinguin assignat en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica.

SECCIÓ 2a SECCIÓ SEGONA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU D'INSTAL·LACIONS DE PRODUCCIÓ D'ENERGIA ELÈCTRICA

Article 175. *Secció segona: instal·lacions de producció en règim especial.*

L'organització i el funcionament de la secció segona del Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica es regeixen pel que disposa el Reial decret 2818/1998, de 23 de desembre, sobre producció d'energia elèctrica per a instal·lacions proveïdes per recursos o fonts d'energia renovables, residus i cogeneració.

SECCIÓ 3a SECCIÓ TERCERA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU D'INSTAL·LACIONS DE PRODUCCIÓ D'ENERGIA ELÈCTRICA

Article 176. *Secció tercera: agents externs.*

1. Els productors d'energia elèctrica no nacionals que vulguin vendre energia a Espanya com a agents externs, d'acord amb el que estableix el punt 2 de l'article 34 del Reial decret 2019/1997, s'han d'inscriure a la secció tercera: agents externs, del Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica.

2. La inscripció és requisit indispensable tant per a la participació en el mercat de producció organitzat com per a la subscripció per l'agent extern de contractes bilaterals físics que suposin la venda d'energia elèctrica a Espanya.

Article 177. *Sol·licitud d'inscripció.*

La sol·licitud d'inscripció a la secció tercera d'aquest Registre s'ha d'adreçar a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia.

A la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar l'autorització administrativa prèvia atorgada per la Direcció General de Política Energètica i Mines, així com la certificació d'haver formalitzat l'adhesió a les regles i les condicions de funcionament i liquidació en el mercat de producció en el contracte a què es refereix l'article 4 del Reial decret 2019/1997. Així mateix, la sol·licitud s'ha d'acompanyar de les dades d'identificació de l'agent extern i les que estableix l'apartat 2.1 de l'annex a aquest Reial decret.

Article 178. *Inscripció en el Registre.*

La formalització de la inscripció, en què ha de constar el número d'identificació en el Registre, ha de ser notificada a l'interessat per la Direcció General de Política Energètica i Mines.

Article 179. *Actualització de dades.*

1. Els agents externs que hagin estat inscrits en aquesta secció del Registre li han de remetre la informació que estableix l'apartat 2.1 de l'annex a aquest Reial decret amb la periodicitat i en els termes que especifica l'apartat 2.2.

2. Sens perjudici de l'actualització de les dades que s'hagi de fer de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, qualsevol modificació de les dades que figurin en el Registre sobre identificació de l'agent extern i de les instal·lacions de què sigui titular que hagi acreditat per a la seva autorització com a agent extern, així com qualsevol modificació de la informació que va servir de base per obtenir l'autorització administrativa prèvia per part de la Direcció General de Política Energètica i Mines, ha de ser comunicada per l'interessat en el termini màxim d'un mes des que aquella es produeixi.

3. En cas que la informació que preveuen els apartats 1 i 2 d'aquest article no sigui tramesa per l'agent extern en el termini previst, s'ha de donar de baixa la inscripció després de la instrucció de l'expedient corresponent, amb l'audiència de l'interessat, d'acord amb el que disposa l'article 167 d'aquest Reial decret.

Article 180. *Número d'identificació en el Registre.*

Els agents externs han de fer constar en els documents en què es formalitzin les transaccions que tinguin per objecte la compra o la venda d'energia elèctrica a Espanya, el número d'identificació que tinguin assignat en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica.

CAPÍTOL III

Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats

Article 181. *Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.*

1. S'han d'inscriure en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats tots aquells que, d'acord amb el que preveu aquest Reial decret, tinguin la condició de distribuïdors, comercialitzadors, consumidors qualificats que vulguin adquirir, per a les finalitats que especifica aquest capítol, energia elèctrica en el mercat de producció organitzat i els agents externs que hagin estat autoritzats per a la compra d'energia elèctrica a Espanya.

2. Aquest Registre s'estructura en les quatre seccions següents:

- a) Secció primera: empreses distribuïdores.
- b) Secció segona: empreses comercialitzadores.
- c) Secció tercera: consumidors qualificats.
- d) Secció quarta: agents externs.

3. Els requisits i el procediment d'inscripció en cadascuna d'aquestes seccions són els que estableix aquest Reial decret.

SECCIÓ 1a SECCIÓ PRIMERA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU DE DISTRIBUTIDORS, COMERCIALIZADORS I CONSUMIDORS QUALIFICATS

Article 182. *Secció primera: empreses distribuïdores.*

1. Els distribuïdors s'han d'inscriure a la secció primera: empreses distribuïdores, del Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

2. El procediment d'inscripció en aquesta secció del Registre consta d'una fase d'inscripció prèvia i d'una fase d'inscripció definitiva.

Article 183. *Inscripció prèvia.*

1. La sol·licitud d'inscripció prèvia a la secció primera d'aquest Registre s'ha d'adreçar a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia. En cas que l'empresa distribuïdora exerceixi la seva activitat exclusivament en l'àmbit d'una comunitat autònoma, la sol·licitud s'ha d'adreçar a l'òrgan competent d'aquesta, que ha de traslladar a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini màxim d'un mes la sol·licitud d'inscripció, així com la documentació que s'hi adjunti.

2. La sol·licitud d'inscripció prèvia s'ha d'acompanyar de l'acreditació del compliment dels requisits esta-

blerts per exercir l'activitat de distribució en els paràgrafs a) i b) del punt 1 de l'article 37 d'aquest Reial decret, de la titularitat de les línies de distribució en funcionament adequadament autoritzades i, almenys, de les dades que consten a l'apartat 3.1 de l'annex a aquest Reial decret.

3. La formalització de la inscripció prèvia, en què ha de constar el número d'identificació provisional en el Registre, ha de ser notificada a l'interessat, es considera requisit suficient per donar compliment al que preveu l'article 4.a) del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre.

Article 184. *Inscripció definitiva.*

1. Es fa la inscripció definitiva de l'empresa distribuïdora a la secció primera d'aquest Registre una vegada que aquesta adquireixi la condició d'agent del mercat, d'acord amb el que disposa l'article 4 del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre. Per fer-ho, ha d'adreçar la sol·licitud d'inscripció definitiva a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, acompanyada de la documentació que n'acrediti la condició d'agent del mercat, o a l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, que ha de traslladar a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini màxim d'un mes la sol·licitud d'inscripció, així com la documentació que s'hi adjunti.

2. El termini màxim entre la notificació de la inscripció prèvia en el Registre i la sol·licitud de la inscripció definitiva és de tres mesos. Si no se sol·licita la inscripció definitiva en aquest termini, s'ha d'arxivar l'expedient i anul·lar la inscripció prèvia en el Registre.

3. No està subjecta a aquest termini la sol·licitud d'inscripció definitiva que presentin els distribuïdors que adquireixin tota la seva energia a tarifa. En el cas d'aquests distribuïdors, la inscripció definitiva suposa la inclusió d'una nota al marge de la inscripció prèvia on consti que la societat està autoritzada per poder adherir-se a les regles del mercat de producció organitzat.

No obstant això, aquestes empreses distribuïdores que adquireixin l'energia a tarifa d'acord amb la disposició transitòria onzena de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, per a la seva inscripció definitiva en el Registre han de ser classificades per la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, a efectes del lliurament a la Comissió Nacional d'Energia de les quotes a les quals es refereix l'article 5 del Reial decret 2017/1997, de 26 de desembre, d'acord amb el que disposa la seva disposició addicional única.

Per a la seva classificació en el grup que els correspongui, han de presentar la sol·licitud corresponent a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, acompanyada de les certificacions de les empreses distribuïdores o productors que les subministren o de les facturacions de les adquisicions d'energia elèctrica a altres empreses distribuïdores o productors durant l'últim any i de les facturacions que efectuin als seus clients durant el mateix període amb el grau de desagregació que aquest centre directiu li requereixi.

Una vegada classificades i inscrites, les empreses distribuïdores a què es refereix aquest punt, amb caràcter anual, han de remetre la informació a què es refereix el paràgraf anterior a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia en el termini màxim de tres mesos des que finalitzi cada exercici, per acreditar que continuen pertanyent al grup en què van ser classificades o, en cas contrari, poder fer la seva nova classificació.

La falta de tramesa de la documentació esmentada en el termini escaient suposa la nova classificació auto-

màtica de l'empresa al grup 3 d'acord amb la classificació que estableix la disposició addicional única del Reial decret 2017/1997, de 26 de desembre, pel qual s'organitza i es regula el procediment de liquidació dels costos de transport, distribució i comercialització a tarifa, dels costos permanents del sistema i dels costos de diversificació i seguretat de proveïment.

En el moment en què els distribuïdors s'adhereixin a les regles del mercat per adquirir la seva energia per a la venda a consumidors a tarifa, en part o en la totalitat, ho han de comunicar a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini de quinze dies.

4. La formalització de la inscripció definitiva, en què consti el número d'identificació en el Registre, ha de ser notificada a l'interessat.

Article 185. *Notificacions.*

La notificació de la inscripció prèvia i de la inscripció definitiva l'ha de fer la Direcció General de Política Energètica i Mines.

En cas que la sol·licitud d'inscripció hagi estat presentada en una comunitat autònoma, se li ha de comunicar la formalització de la inscripció.

Article 186. *Actualització de dades.*

1. Els distribuïdors que hagin estat inscrits en aquesta secció del Registre han de remetre-hi la informació actualitzada sobre l'adquisició i la facturació d'energia elèctrica i l'accés a les xarxes que estableix l'apartat 3.1 de l'annex a aquest Reial decret, amb la periodicitat i en els termes que especifica l'apartat 3.2.

2. Sens perjudici de l'actualització de les dades que s'hagi de fer de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, qualsevol modificació de les dades que figurin en el Registre sobre identificació de la societat o de les instal·lacions de què sigui el titular ha de ser comunicada per l'interessat en el termini màxim d'un mes des que aquella es produeixi. En aquestes modificacions queden inclosos els canvis de denominació o raó social del titular, les fusions, les absorcions o les escissions de societats que afectin la titularitat de les instal·lacions, així com l'ampliació substancial d'aquestes.

3. En cas que la informació a què es refereixen els apartats 1 i 2 d'aquest article no sigui remesa pel distribuïdor en el termini previst, s'ha de donar de baixa la inscripció d'acord amb el que disposa l'article 167 d'aquest Reial decret.

Article 187. *Número d'identificació en el Registre.*

Les empreses distribuïdores han de fer constar als documents en què es formalitzin les transaccions que tinguin per objecte la compra o la venda d'energia elèctrica o l'ús de les xarxes el número d'identificació que tinguin assignat en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

SECCIÓ 2a SECCIÓ SEGONA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU DE DISTRIBUTIDORS, COMERCIALIZADORS I CONSUMIDORS QUALIFICATS

Article 188. *Secció segona: empreses comercialitzadores.*

1. Les empreses comercialitzadores s'han d'inscriure a la secció segona: empreses comercialitzadores, del Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

2. El procediment d'inscripció en aquesta secció del Registre consta d'una fase d'inscripció prèvia i d'una fase d'inscripció definitiva.

Article 189. *Inscripció prèvia.*

1. La sol·licitud d'inscripció prèvia a la secció segona d'aquest Registre s'ha d'adreçar a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia. En cas que l'empresa comercialitzadora exerceixi la seva activitat exclusivament en l'àmbit d'una comunitat autònoma, la sol·licitud s'ha d'adreçar a l'òrgan competent d'aquesta, que ha de traslladar la sol·licitud, i en el termini màxim d'un mes la sol·licitud d'inscripció, així com la documentació que s'hi adjunti.

En cas que l'autorització correspongui a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, aquesta es pot tramitar conjuntament amb la inscripció prèvia en el Registre.

2. A la sol·licitud d'inscripció prèvia s'hi ha d'adjuntar l'autorització per exercir l'activitat emesa per l'Administració competent i, almenys, les dades que estableix l'apartat 4.1 de l'annex a aquest Reial decret.

3. La formalització de la inscripció prèvia, en què consti el número d'identificació provisional en el Registre, ha de ser notificada a l'interessat, i es considera requisit suficient per donar compliment al que preveu l'article 4.a) del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre.

Article 190. *Inscripció definitiva.*

1. S'ha de fer la inscripció definitiva de l'empresa comercialitzadora en aquesta secció del Registre una vegada aquesta adquireixi la condició d'agent del mercat, d'acord amb el que disposa l'article 4 del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre. Per fer-ho, ha d'adreçar la sol·licitud d'inscripció definitiva a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, acompanyada de la documentació que acrediti la seva condició d'agent del mercat, o a l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, que ha de traslladar a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini màxim d'un mes la sol·licitud d'inscripció, així com la documentació que s'hi adjunti.

2. El termini màxim entre l'emissió de la certificació de la inscripció prèvia en el Registre i la sol·licitud de la inscripció definitiva és de tres mesos. Si no se sol·licita la inscripció definitiva en aquest termini, s'ha d'arxivar l'expedient i anul·lar la inscripció prèvia en el Registre.

Article 191. *Notificacions.*

La notificació de la inscripció prèvia i de la inscripció definitiva l'ha de fer la Direcció General de Política Energètica i Mines.

En cas que la sol·licitud d'inscripció hagi estat presentada en una comunitat autònoma, li ha de ser comunicada la formalització de la inscripció.

Article 192. *Actualització de dades.*

1. Els comercialitzadors que hagin estat inscrits en aquesta secció del Registre hi han de remetre la informació que estableix l'apartat 4.1 de l'annex a aquest Reial decret amb la periodicitat i en els termes que especifica l'apartat 4.2.

2. Sens perjudici de l'actualització de les dades que s'hagi de fer de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, qualsevol modificació de les dades que figurin en el Registre sobre identificació de la societat ha de ser comunicada per l'interessat en el termini màxim d'un mes des que aquella es produeixi. En aquestes modificacions queden inclosos els canvis de denominació o raó social del titular, les fusions, les absorcions o les escissions de societats que afectin el titular.

3. En cas que la informació a què es refereixen els apartats 1 i 2 d'aquest article no sigui remesa pel comercialitzador en el termini previst, s'ha de donar de baixa la inscripció d'acord amb el que disposa l'article 167 d'aquest Reial decret.

Article 193. *Número d'identificació en el Registre.*

Les empreses comercialitzadores han de fer constar en els documents en què es formalitzin les transaccions que tinguin per objecte la compra o la venda d'energia elèctrica el número d'identificació que tinguin assignat en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

SECCIÓ 3a SECCIÓ TERCERA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU DE DISTRIBUTIUDORS, COMERCIALIZADORS I CONSUMIDORS QUALIFICATS

Article 194. *Secció tercera: consumidors qualificats.*

1. Els consumidors qualificats que vulguin adquirir energia elèctrica en el mercat de producció organitzat per al seu propi consum s'han d'inscriure a la secció tercera: consumidors qualificats, del Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

2. Aquesta secció tercera s'estructura en tres subseccions:

- Subsecció 1: general de consumidors qualificats.
- Subsecció 2: consumidors d'energia elèctrica per a tracció de ferrocarrils, inclòs el metropolità.
- Subsecció 3: autoproductors.

3. El procediment d'inscripció en aquesta secció del Registre consta d'una fase d'inscripció prèvia i d'una fase d'inscripció definitiva.

Article 195. *Inscripció prèvia.*

1. La sol·licitud d'inscripció prèvia s'ha d'adreçar a l'òrgan competent de la comunitat autònoma on s'ubiqui el punt de subministrament o instal·lació respecte del qual el consumidor qualificat vulgui exercir aquesta condició. La comunitat autònoma, en el termini màxim d'un mes, ha de traslladar a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia la sol·licitud presentada i la documentació que l'acompanyi.

2. A la sol·licitud d'inscripció s'hi ha d'adjuntar, almenys, la informació sobre les dades d'identificació del consumidor qualificat i dels punts de subministrament o les instal·lacions que es vulguin inscriure, així com sobre les condicions de subministrament i energia consumida que estableix l'apartat 5.1 de l'annex a aquest Reial decret.

Així mateix, ha de presentar la documentació que acrediti la seva condició de consumidor qualificat, entre la qual hi ha d'haver, almenys, la següent:

a) Certificació de l'empresa o, si s'escau, empreses distribuïdores de l'energia consumida l'últim any per a cada un dels punts de subministrament i de la tensió de subministrament a què estan connectades les seves instal·lacions a les xarxes. En el cas d'autoproductors, a més, han d'adjuntar el certificat de l'empresa distribuïdora de l'energia que hagin cedit a les seves xarxes en cada punt l'últim any, així com una certificació pròpia dels autoconsums realitzats durant el mateix període.

b) En cas que a la instal·lació hi hagi diversos punts de subministrament o pòlisses d'abonament, d'acord amb el que disposa l'article 76 d'aquest Reial decret, s'hi ha d'adjuntar la certificació de l'organisme competent de la comunitat autònoma on s'ubica la instal·lació

del compliment dels requisits que estableix l'article esmentat.

3. La formalització de la inscripció prèvia, en què ha de constar el número d'identificació en el Registre, es considera requisit suficient per donar compliment al que preveu l'article 4.a) del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre.

Article 196. *Inscripció definitiva.*

S'ha de fer la inscripció definitiva del consumidor qualificat en aquesta secció del Registre una vegada que aquest adquireixi la condició d'agent del mercat, d'acord amb el que disposa l'article 4 del Reial decret 2019/1997, de 26 de desembre. Per fer-ho, ha d'adreçar la sol·licitud d'inscripció definitiva a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia, adjuntant-hi la documentació que acrediti la seva condició d'agent del mercat.

El termini màxim entre l'emissió de la certificació de la inscripció prèvia en el Registre i la sol·licitud de la inscripció definitiva és de tres mesos. Si no se sol·licita la inscripció definitiva en aquest termini, s'ha d'arxivar l'expedient i anul·lar la inscripció prèvia en el Registre.

Article 197. *Notificacions.*

La notificació de la inscripció prèvia i de la inscripció definitiva l'ha de fer la Direcció General de Política Energètica i Mines.

La formalització de la inscripció s'ha de comunicar a la comunitat autònoma corresponent.

Article 198. *Actualització de dades.*

1. Anualment els consumidors qualificats que hagin estat inscrits en el Registre han de remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines, en el termini màxim de dos mesos des que finalitza cada any, la informació actualitzada corresponent a les condicions de subministrament i energia consumida durant l'any, degudament certificada per l'empresa distribuïdora, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 195 d'aquest Reial decret, i hi ha d'adjuntar la informació que estableix l'apartat 5.1 de l'annex a aquest Reial decret, amb la periodicitat i en els termes que especifica l'apartat 5.2. En cas que aquesta informació no sigui remesa en el termini previst, s'hi ha de donar de baixa la inscripció.

Així mateix, s'ha de donar de baixa la inscripció d'un consumidor qualificat en cas que, d'acord amb les certificacions presentades, es constati que el consum de la instal·lació o del punt de subministrament durant un període consecutiu de dos anys ha estat inferior a la quantitat que correspongui d'acord amb el que estableix l'article 77 d'aquest Reial decret.

2. Qualsevol modificació de les dades d'identificació del consumidor qualificat i dels punts de subministrament o instal·lacions inscrits que figurin en el Registre ha de ser comunicada per l'interessat en el termini màxim d'un mes des que aquella es produeixi. En aquestes modificacions queden inclosos els canvis de denominació o raó social, les fusions, les absorcions o les escissions de societats, així com l'ampliació substancial de les instal·lacions o els punts de subministrament.

Article 199. *Número d'identificació en el Registre.*

Els consumidors qualificats han de fer constar, en els documents en què es formalitzin les transaccions

que tinguin per objecte la compra d'energia elèctrica en el mercat organitzat de producció, el número d'identificació que tinguin assignat en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats del Ministeri d'Economia.

SECCIÓ 4a SECCIÓ QUARTA DEL REGISTRE ADMINISTRATIU DE DISTRIBUTIDORS, COMERCIALIZADORS I CONSUMIDORS QUALIFICATS

Article 200. *Secció quarta: agents externs.*

1. Els distribuïdors, consumidors i comercialitzadors no nacionals que vulguin comprar energia a Espanya, d'acord amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 34 del Reial decret 2019/1997, s'han d'inscriure a la secció quarta: agents externs, del Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

2. La inscripció és requisit indispensable tant per a la participació en el mercat de producció organitzat com per a la subscripció per l'agent extern de contractes bilaterals físics que suposin venda d'energia elèctrica a Espanya.

Article 201. *Sol·licitud d'inscripció.*

La sol·licitud d'inscripció a la secció quarta d'aquest Registre s'ha d'adreçar a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia.

A la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar l'autorització administrativa prèvia atorgada per la Direcció General de Política Energètica i Mines, així com la certificació d'haver formalitzat l'adhesió a les regles i les condicions de funcionament i liquidació en el mercat de producció en el contracte a què es refereix l'article 4 del Reial decret 2019/1997. A la sol·licitud també s'hi han d'adjuntar les dades d'identificació de l'agent extern i altres dades sobre facturació d'energia elèctrica, condicions de subministrament i energia comprada a Espanya d'acord amb el que estableix l'apartat 6.1 de l'annex a aquest Reial decret.

Article 202. *Inscripció en el Registre.*

La formalització de la inscripció, en què consti el número d'identificació en el Registre, ha de ser notificada a l'interessat per la Direcció General de Política Energètica i Mines.

Article 203. *Actualització de dades.*

1. Els agents externs que hagin estat inscrits en aquesta secció del Registre han de remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines la informació actualitzada sobre facturació d'energia elèctrica, condicions de subministrament i energia adquirida, que estableix l'apartat 6.1 de l'annex a aquest Reial decret, amb la periodicitat i en els termes que especifica l'apartat 6.2. En cas que aquesta informació no sigui remesa per l'agent extern en el termini previst, s'ha de donar de baixa la inscripció.

2. Sens perjudici de l'actualització de les dades que s'hagi de fer de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, qualsevol modificació de les dades que figurin en el Registre sobre identificació de l'agent, així com qualsevol modificació de les dades que van servir de base per obtenir l'autorització administrativa prèvia per part de la Direcció General de Política Energètica i Mines, ha de ser comunicada per l'interessat en el termini màxim d'un mes des que aquella es produeixi.

Article 204. *Número d'identificació en el Registre.*

Els agents externs han de fer constar en els documents en què es formalitzin les transaccions que tinguin per objecte la compra d'energia elèctrica a Espanya el número d'identificació que tinguin assignat en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats.

Disposició addicional primera. *Instal·lacions de «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima».*

Les instal·lacions de titularitat de «Red Eléctrica de España, Sociedad Anónima», a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, són considerades amb caràcter general xarxa de transport d'energia elèctrica.

Disposició addicional segona. *Procediments d'operació del sistema per a la gestió, el manteniment i la planificació de la xarxa de transport.*

L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de presentar al Ministeri d'Economia per a la seva aprovació, en un termini no superior a sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, els procediments d'operació del sistema per a la gestió, el manteniment i la planificació de la xarxa de transport que regulin, com a mínim, els aspectes següents:

- a) Els requisits mínims d'equipament de les instal·lacions de transport.
- b) Els requisits mínims d'equipament de les instal·lacions connectades a la xarxa de transport.
- c) Les condicions de funcionament i seguretat de les instal·lacions connectades a la xarxa de transport.
- d) Els procediments de comprovació de l'equipament de les instal·lacions de la xarxa de transport.
- e) L'establiment i la verificació de les consignes dels equips de protecció i control.
- f) L'establiment dels criteris de disseny i desenvolupament de la xarxa de transport.
- g) Coordinació dels plans de desenvolupament de la xarxa de transport i de les xarxes de distribució.
- h) Els procediments per a la mesura i el control de la qualitat del servei a la xarxa de transport.

Disposició addicional tercera. *Primer Pla de desenvolupament de la xarxa de transport.*

El procés d'elaboració del primer Pla de desenvolupament de la xarxa de transport, descrit en el capítol III del títol II, ha de començar abans de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Disposició addicional quarta. *Adequació de contractes de subministrament.*

Les condicions dels contractes de subministrament a tarifa o d'accés que regula aquest Reial decret són aplicables als contractes que se subscriuïn o es renovin a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret; les condicions esmentades queden automàticament incorporades per als contractes vigents en substitució dels antics o, en el cas dels contractes de subministrament, les denominades pòlisses d'abonament.

Disposició addicional cinquena. *Acreditació de requisits legals tècnics i econòmics.*

Als efectes que preveu l'article 121 d'aquest Reial decret, es consideren acreditats els requisits de capacitat

legal, tècnica i econòmica per a les entitats de nacionalitat espanyola o de qualsevol altre Estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya que en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret estiguin exercint activitats de producció, transport o distribució i tinguin la forma jurídica que exigeixen la Llei 54/1997 i aquest Reial decret per a l'exercici que correspongui a cada activitat.

Disposició addicional sisena. *Línies d'evacuació de centrals de generació.*

Les línies d'evacuació de centrals de generació existents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret són considerades amb caràcter general instal·lacions de transport, distribució o generació, segons correspongui, atenent el seu nivell de tensió i l'activitat que exerceixi el titular de la instal·lació.

Disposició addicional setena. *Instal·lacions de transport a 31 de desembre de 1999.*

La Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri d'Economia ha de publicar, en els tres mesos següents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, la llista d'instal·lacions que formen part de la xarxa de transport a 31 de desembre de 1999.

Disposició addicional vuitena. *Xarxa sota la gestió tècnica de l'operador del sistema.*

L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de proposar al Ministeri d'Economia, en un termini no superior a sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, el procediment d'operació que estableixi els criteris per a la determinació de la xarxa sota la gestió tècnica de l'operador del sistema.

Disposició addicional novena. *Xarxes de distribució que tinguin incidència en l'operació del sistema.*

L'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport ha de proposar al Ministeri d'Economia, en un termini no superior a sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, els procediments d'operació de les xarxes de distribució que tinguin incidència en l'operació del sistema o que tinguin relació amb la retribució de l'activitat, de manera que se'n garanteixi la seguretat, la fiabilitat i l'eficàcia.

Disposició addicional desena. *Instal·lacions que utilitzin com a energia primària l'energia solar tèrmica.*

S'afegeixen en el paràgraf b.3 de l'article 2 del Reial decret 2818/1998, de 23 de desembre, sobre producció d'energia elèctrica per instal·lacions proveïdes per recursos o fonts d'energia renovables, residus i cogeneració, les instal·lacions que utilitzin únicament com a energia primària l'energia solar tèrmica.

Disposició addicional onzena. *Protecció de l'avifauna.*

Per tal de prevenir danys a l'avifauna, a proposta dels ministeris d'Economia i Medi Ambient, s'han d'establir les mesures de caràcter tècnic que s'han d'adoptar per evitar la col·lisió i l'electrocució dels ocells amb les línies elèctriques.

Disposició transitòria primera. *Aplicació de la planificació de l'activitat de transport.*

Als efectes que preveuen els articles 112 i 119.3 d'aquest Reial decret, no és aplicable el que és relatiu a la planificació de les instal·lacions de la xarxa de transport, mentre no sigui aprovada per primera vegada la planificació d'aquestes instal·lacions segons el procediment que preveu aquest Reial decret.

Disposició transitòria segona. *Activitats de transport.*

1. Fins al moment en què, d'acord amb el punt 1 de la disposició transitòria cinquena de la Llei 54/1997, del sector elèctric, s'estableixi l'exigència de separació d'activitats, les empreses que abans de l'entrada en vigor de la Llei exercien l'activitat de transport poden exercir les activitats no regulades conjuntament amb la de transport, i han de separar comptablement les seves activitats elèctriques regulades.

2. Els transportistes que a l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, del sector elèctric, siguin titulars d'instal·lacions autoritzades poden continuar en l'exercici de les seves activitats dins dels termes de l'autorització.

Disposició transitòria tercera. *Informació de transportistes i gestors de xarxa de distribució al gestor de la xarxa de transport.*

1. Les empreses transportistes han de remetre a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, en el termini de quatre mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret una relació individualitzada de totes les instal·lacions de transport de la seva propietat, amb indicació de les característiques principals i la situació administrativa.

2. Així mateix, els gestors de la xarxa de distribució han de remetre la informació de les línies de 110-132 kV i transformadors 220/119-132 kV sota la seva gestió a l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport, així com de qualsevol altra instal·lació sota la gestió tècnica de l'operador del sistema, amb indicació de les seves característiques principals i situació administrativa.

Disposició transitòria quarta. *Pèrdues a la xarxa de transport.*

1. De manera transitòria, almenys fins a l'1 de gener de 2002, les pèrdues de la xarxa de transport s'han d'aplicar als consumidors d'energia elèctrica mitjançant l'aplicació dels coeficients de pèrdues que per reglament es publiquin cada any.

2. L'operador del sistema, sis mesos després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, independentment de l'afecció que pugui suposar per a la liquidació dels agents, ha de calcular i publicar els factors de pèrdues de cada nus i l'assignació horària de pèrdues a cada subjecte, segons la metodologia desenvolupada en el capítol VI del títol II, a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Disposició transitòria cinquena. *Exempció de la sol·licitud de connexió.*

Els productors, distribuïdors i consumidors connectats a les xarxes de transport i distribució en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret estan exempts de presentar la sol·licitud de connexió indicada en els capítols I i II del títol IV d'aquest Reial decret.

Disposició transitòria sisena. *Accés de tercers a les xarxes.*

Tots els subjectes i els consumidors qualificats que abans de la seva qualificació rebien subministrament a tarifa tenen automàticament concedit el dret d'accés a les xarxes, per la potència que tenien adscrita a la instal·lació, que en qualsevol cas no pot ser inferior a la contractada en la tarifa, sense que sigui procedent cap càrrec en concepte de dipòsit de garantia, llevat que incrementi la potència contractada.

Amb aquesta finalitat, el consumidor, o el seu representant, ha de comunicar per escrit a l'empresa distribuïdora el canvi de modalitat de subministrament, amb un mes d'antelació a la data en què vulgui fer el canvi esmentat; en aquest període s'ha de signar el nou contracte d'accés, i s'han de tancar les lectures corresponents al subministrament a tarifa en el termini de quinze dies des de la baixa del contracte de subministrament a tarifa.

Disposició transitòria setena. *Activitat de generació i instal·lacions de producció.*

1. Els generadors que a l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, del sector elèctric, siguin titulars d'instal·lacions autoritzades poden continuar en l'exercici de les seves activitats dins dels termes de l'autorització. A aquests efectes, els titulars d'instal·lacions autoritzades que no tinguin personalitat pròpia disposen d'un termini de tres mesos per adaptar-se al que disposen els paràgrafs a) i b) de l'article 9 de la Llei esmentada. Una vegada feta l'adaptació, ho han de comunicar a la Direcció General de Política Energètica i Mines en el termini de quinze dies.

2. Les instal·lacions de producció que hagin estat inscrites de manera provisional en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció del Ministeri d'Economia disposen d'un termini de tres mesos per fer-hi la inscripció definitiva, i, a aquests efectes, es consideren complerts els requisits exigits per fer la inscripció prèvia.

Disposició transitòria vuitena. *Activitat de distribució.*

1. Els distribuïdors que a l'entrada en vigor de la Llei 54/1997, del sector elèctric, siguin titulars d'instal·lacions autoritzades poden continuar en l'exercici de les seves activitats dins dels termes de l'autorització. Aquestes autoritzacions s'entenen transferides a les societats que s'hagin de constituir en el seu moment, d'acord amb la disposició transitòria cinquena de la Llei esmentada.

2. Els distribuïdors que hagin estat inscrits de manera provisional en el Registre administratiu de distribuïdors, comercialitzadors i consumidors qualificats del Ministeri d'Economia com a empreses distribuïdores disposen d'un termini de tres mesos per inscriure-s'hi de manera definitiva, i, a aquests efectes, es consideren complerts els requisits exigits per fer la inscripció prèvia.

Disposició transitòria novena. *Activitat de comercialització.*

Les empreses comercialitzadores que de manera provisional hagin estat autoritzades i inscrites en el Registre d'empreses comercialitzadores del Ministeri d'Economia disposen d'un termini de tres mesos per presentar la sol·licitud d'autorització de la seva activitat i d'inscripció definitiva en el Registre.

Disposició transitòria desena. *Plans de millora de qualitat de servei.*

Mentre no es disposi de les dades d'índexs de qualitat mesurats d'acord amb el procediment homogeni per a totes les empreses a què es refereix el capítol 2 del títol VI d'aquest Reial decret, per fer, si s'escau, el repartiment de la quantia destinada als plans de millora de qualitat del servei i electrificació i millora de la qualitat en l'àmbit rural, d'acord amb aquest Reial decret, s'han de prendre com a base les dades d'aquests que facilitin les empreses distribuïdores.

Disposició transitòria onzena. *Expedients en tramitació.*

Els expedients sobre les matèries que regula aquest Reial decret, iniciats abans de la seva entrada en vigor, s'han de tramitar fins a la seva resolució de conformitat amb la normativa anterior.

Disposició transitòria dotzena. *Drets de connexions de servei.*

Els drets de connexions de servei corresponents a les instal·lacions existents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret només poden ser exigits per les empreses distribuïdores fins que hagin transcorregut tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Disposició transitòria tretzena. *Consumidors qualificats en territoris insulars i extrapeninsulars.*

Mentre no s'estableixi la reglamentació singular a què fa referència l'article 12 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, els consumidors qualificats dels territoris insulars i extrapeninsulars poden adquirir l'energia amb referència als preus resultants de l'ajustament en el mercat organitzat de producció.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogats:

- a) El Decret de 12 de març de 1954, pel qual s'aprova el text unificat del Reglament de verificacions elèctriques i regularitat en el subministrament d'energia.
- b) El Decret 2617/1966, de 20 d'octubre, sobre autorització d'instal·lacions elèctriques.
- c) El Decret 2619/1966, de 20 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 10/1966, de 18 de març.
- d) El Reial decret 2949/1982, de 15 d'octubre, pel qual es donen normes sobre connexions de servei elèctriques i s'aprova el Reglament corresponent.

Així mateix, queda derogada qualsevol altra disposició del mateix rang o inferior en tot allò que s'oposi a aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Caràcter bàsic.*

1. Aquest Reial decret té caràcter de bàsic, d'acord amb el que estableix l'article 149.1.13a i 25a de la Constitució.

2. El títol VII d'aquest Reial decret té caràcter de bàsic per als procediments administratius en què siguin competents les comunitats autònomes, i en tot cas cal ajustar-se al que estableix la Llei 30/1992, de 26 de

novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

3. Els preceptes del capítol V del títol VII, relatius a expropiació forçosa i servituds, són d'aplicació general a l'empara del que preveu l'article 149.1.8a i 18a de la Constitució.

4. Les instal·lacions a què es refereix l'article 149.1.22a de la Constitució es regeixen pel que disposen aquest Reial decret i les seves disposicions de desplegament.

Disposició final segona. *Desplegament normatiu.*

1. S'autoritza el ministre d'Economia a modificar el contingut de les dades que s'estableixen a l'annex a aquest Reial decret en funció de l'evolució del mercat i de la liberalització del subministrament, en l'àmbit de les seves competències.

2. S'autoritza el ministre d'Economia per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i el compliment del que estableix aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Valors de qualitat de servei individual i zonal.*

El Ministeri d'Economia ha de revisar cada quatre anys els valors que estableix el capítol II del títol VI d'aquest Reial decret, en funció de les dades obtingudes i de l'evolució del nivell d'exigència dels consumidors.

No obstant això, finalitzat el termini d'implantació del Pla a què es refereix l'article 100 d'aquest Reial decret, el Ministeri d'Economia pot modificar els límits dels valors dels índexs de qualitat que estableix aquest Reial decret.

Disposició final quarta. *Instruccions tècniques complementàries.*

El Ministeri d'Economia, a proposta de la Comissió Nacional d'Energia, ha d'establir, en el termini d'un any:

Les instruccions tècniques complementàries a aquest Reial decret, en les quals es defineixin els criteris per determinar la incidència de les indisponibilitats programades sobre els índexs de qualitat del servei en la xarxa de transport d'energia elèctrica, així com les instruccions tècniques complementàries que fixin les obligacions i els drets dels distribuïdors i els consumidors en relació amb la qualitat del producte en el marc del que estableixen la Llei i aquest Reial decret.

Disposició final cinquena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor al cap de vint dies de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

No obstant això, el dret dels abonaments per incompliment de la qualitat d'atenció al consumidor que estableix l'article 99.2 entra en vigor el dia 1 de gener de l'any 2001.

Madrid, 1 de desembre de 2000.

JUAN CARLOS R.

El vicepresident segon del Govern
per a Afers Econòmics
i ministre d'Economia,

RODRIGO DE RATO Y FIGAREDO

ANNEX

1.1 Dades i informació per a la inscripció dels productors en règim ordinari.

1) Dades de la titularitat de la unitat de producció (1):

Titularitat:
Participació:
Adreça de la propietat:
Carrer, número:
Municipi:
Codi postal:
Província:

2) Dades de la unitat de producció:

Unitat de producció (denominació del grup):
Data de posada en servei:
Tipus (2):
Tecnologia (3):

(1) Denominació de cada titular i el seu tant per cent de participació.

(2) Hidràulica, tèrmica clàssica o termonuclear.

(3) Hidràulica fluent, bombatge pur, bombatge mixt, turbina de gas, turbina de vapor, cicle combinat, d'altres (especifiqueu-los).

Potència instal·lada (MW):
Potència bruta total en MW:
Potència neta total en MW:

Ubicació de la central:

Adreça:
Municipi:
Província:

Punt de connexió de la unitat per al lliurament d'energia:

Tensió:
Propietat de la xarxa:
Nus:

Central hidràulica (ompleneu només en el cas d'aquest tipus de centrals):

Unitat de gestió hidràulica a què pertany:
Riu:

Central tèrmica clàssica (ompleneu només en el cas d'aquest tipus de centrals):

Combustible(s):

1.2 Requisits i periodicitat de la informació.

La informació a què fa referència l'apartat anterior ha d'estar degudament acreditada mitjançant la signatura d'un representant legal del titular de la unitat de producció.

La informació dels apartats anteriors s'ha de remetre juntament amb la sol·licitud d'inscripció, i quan es produeixi qualsevol canvi de les dades que hi consten.

2.1 Dades i informació per a la inscripció dels agents externs que vinguin energia a Espanya.

1) Dades de la societat:
Denominació o raó social:
Domicili social:
Adreça:
Població:
Província:

Codi postal:
País:
Telèfon:
Fax i correu electrònic, si s'escau:

Representants legals:
Data de constitució de la societat:

2) Unitats de producció que acredita en el seu país per a la venda d'energia a Espanya (per a cada unitat de producció):

Unitat de producció:

Tipus:
Tecnologia:
Potència instal·lada:

Ubicació de la central:

Adreça:
Població:
Província:
País:

2.2 Requisits i periodicitat de la informació.

La informació a què fa referència l'apartat anterior ha d'estar degudament acreditada mitjançant la signatura d'un representant legal de la societat.

La informació dels apartats anteriors s'ha de remetre quan se sol·liciti la inscripció de la societat en el Registre i quan es produeixi algun canvi en les dades que hi consten.

3.1 Informació i dades per a la inscripció dels distribuïdors.

1) Dades de la societat:

Denominació o raó social:
Domicili social:

Adreça:
Població:
Província:
Codi postal:
Telèfon:
Fax i correu electrònic, si s'escau:

Representants legals:
CIF:
Data de constitució de la societat:
Àmbit geogràfic en què distribueix:

2) Energia adquirida:

Energia adquirida en el mercat de producció (kWh):
Facturació de l'energia adquirida en el mercat de producció (pessetes):

Energia adquirida a instal·lacions acollides al règim especial (kWh):

Facturació de l'energia adquirida a instal·lacions acollides al règim especial (pessetes):

Energia adquirida a altres distribuïdors amb la certificació corresponent de l'empresa de la qual adquireix l'energia en què consti el següent:

Energia adquirida: esglaó 1 tensió (kWh):
Energia adquirida: esglaó 2 tensió (kWh):
Energia adquirida: esglaó 3 tensió (kWh):
Energia adquirida: esglaó 4 tensió (kWh):

Facturació de l'energia adquirida a altres distribuïdors amb la certificació corresponent de l'empresa de la qual adquireix l'energia en què consti el següent:

Energia adquirida: esglaó 1 tensió (pessetes):
Energia adquirida: esglaó 2 tensió (pessetes):

Energia adquirida: esglao 3 tensió (pessetes):
Energia adquirida: esglao 4 tensió (pessetes):

3) Energia lliurada:

Als seus consumidors a tarifa, classificat per tarifes:

Nombre de clients:
Potència facturada (kW):
Energia venuda (kWh):
Facturació Mpta.

A altres distribuïdors acollits a tarifa. Per a cada nivell de tensió i cada distribuïdor subministrat:

Potència facturada (kW):
Energia venuda (kWh):
Facturació (Mpta.):
Empresa distribuïdora subministrada:

4) Facturació de tarifes d'accés a consumidors qualificats classificats per tarifes:

Nombre de clients:
Potència facturada (kW):
Energia (kWh):
Facturació de peatges (Mpta.):

5) En el cas d'adquirir energia d'altres centrals generadores que no ofereixin al mercat, s'ha de detallar per a cada central:

Central:
Energia adquirida de la central (kWh):
Cost de l'energia adquirida de la central (Mpta.):

6) Grup en què està classificada o sollicita classificar-se a efectes de cotització dels percentatges de facturació a la Comissió Nacional d'Energia (1):

(1) Grup 1, 2 o 3.

7) Altres ingressos:

Ingressos per connexions de servei:
Ingressos per lloguer d'equips de mesura:

3.2 Requisits i periodicitat de la informació.

La informació a què fa referència l'apartat anterior ha d'estar degudament acreditada mitjançant la signatura d'un representant legal de la societat.

La informació dels apartats 1) i 6) s'ha de remetre quan se solliciti la inscripció de la societat en el Registre i quan es produeixi algun canvi de les dades que hi consten.

Anualment, s'han d'enviar les dades que consten en els apartats 2), 3), 4) i 5) durant el primer trimestre de l'any següent a aquell en què es produeixin.

4.1 Informació i dades per a la inscripció dels comercialitzadors.

1) Dades de la societat:

Denominació o raó social (1):
Domicili social (1):

Adreça:
Població:
Província:
Codi postal:
Telèfon:

Fax i correu electrònic, si s'escau:

Representants legals:

CIF:
Data de constitució de la societat (1):
Àmbit geogràfic en què comercialitza:

2) Energia adquirida:

Energia adquirida al mercat de producció (kWh):
Energia adquirida a instal·lacions acollides al règim especial (kWh):

Energia adquirida a altres comercialitzadors (per a cada comercialitzador que adquireixi l'energia):

Comercialitzador:
Energia adquirida (kWh):

Energia adquirida de generadors de la UE o agents externs (kWh):

Energia adquirida a productors espanyols en règim ordinari (kWh) (2):

(1) En cas que es tracti d'un establiment permanent a Espanya, aquestes dades s'han de referir a l'establiment esmentat, i s'ha d'indicar aquest fet.

(2) A partir de la data en què s'autoritzi.

3) Energia lliurada:

A consumidors qualificats (per a cada nivell de tensió):

Energia lliurada (kWh):

A altres comercialitzadors per a cada comercialitzador:

Comercialitzador:
Energia lliurada (kWh):

4.2 Requisits i periodicitat de la informació.

La informació a què fa referència l'apartat anterior ha d'estar degudament acreditada mitjançant la signatura d'un representant legal de la societat.

La informació de l'apartat 1 s'ha de remetre quan se solliciti la inscripció de la societat en el Registre i quan es produeixi algun canvi de les dades que hi consten.

Anualment, s'han d'enviar les dades que consten en els apartats 2) i 3) durant el primer trimestre de l'any següent a aquell en què es produeixin.

5.1 Informació i dades per a la inscripció dels consumidors qualificats.

1) Associada a l'empresa propietària de la instal·lació:

CIF:
Denominació o raó social:
Domicili social:

Adreça:
Població:
Província:
Codi postal:

Altres:

Representants legals:
Apartat de correus:
Codi postal de l'apartat de correus:
Telèfon de la seu social:
Fax de la seu social:

2) Associada a la instal·lació:

Adreça:
Població on està ubicada la instal·lació:
Província de la instal·lació:
Codi postal de la instal·lació:
Adreça de la instal·lació:
Telèfon de la instal·lació:
Nombre de punts de presa (o connexions de servei):

3) Associada a cada un dels punts de presa (o connexions de servei):

Per a cada un dels punts de presa o connexions de servei indicades en l'últim punt de l'apartat 2), s'ha d'indicar:

Punt número:

Distribuïdor al qual està connectada:

Tensió del punt de presa (o connexió de servei):

Potència contractada:

Energia consumida l'any anterior:

4) Dades d'autoconsum (només en el cas d'auto-productors):

Energia autoconsumida l'últim any (kWh).

Energia venuda al distribuïdor l'últim any (kWh).

Energia venuda a una empresa matriu o filials (kWh).

5.2 Requisits i periodicitat de la informació.

La informació a què fa referència l'apartat anterior ha d'estar degudament acreditada mitjançant la signatura d'un representant legal de la societat.

La informació dels apartats 1 i 2 s'ha de remetre quan se solliciti la inscripció de la societat en el Registre i quan es produeixi algun canvi de les dades que hi consten.

Anualment s'han d'enviar les dades que figuren en els apartats 3) i 4) durant el primer trimestre de l'any següent a aquell en què es produeixin.

6.1 Informació i dades per a la inscripció dels agents externs que comprin energia a Espanya.

1) Dades de la societat:

Denominació o raó social:

Domicili social:

Adreça:

Població:

Província:

Codi postal:

País:

Telèfon:

Fax i correu electrònic, si s'escau:

Representants legals:

Data de constitució de la societat:

6.2 Requisits i periodicitat de la informació.

La informació a què fa referència l'apartat anterior ha d'estar degudament acreditada mitjançant la signatura d'un representant legal de la societat.

La informació de l'apartat anterior s'ha de remetre quan se solliciti la inscripció de la societat en el Registre i quan es produeixi algun canvi de les dades que hi consten.